

GUIDO GEZELLE
RIJMSNOER
OM EN OM HET JAAR

ROUSSELAERE
JULES DE MEESTER
DRUKKER EN UITGEVER

1897

RIJMSNOER

ELS 9547

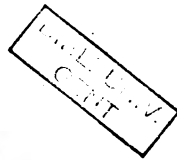
RIJMSNOER

OM EN OM HET JAAR

VAN

GUIDO GEZELLE

VI

GEDRUKT TE ROUSSELAERE
BIJ JULES DE MEESTER

1897

1939 B 107

VOORHANG

't ERSTE dat mij moeder vragen
leerde, in lang verleden dagen,
als ik hakkelde, ongeriefd
nog van woorden, 't was, te gader
bei mijn' handtjes doende : « Vader,
geeft me 'en kruisken, als 't u belieft ! »

'k Heb een kruiske dan gekregen,
menig keer, en wierd geslegen
op mijn' kake, zacht èn zoet....
Ach, ge zijt mij, bei te gader,
afgestorven, moeder, vader,
't geen mij nu nog leedschap doet !

Maar, dat kruiske, 't is geschreven
diep mij in den kop gebleven,
teeken van mijn erfgebied :
die den schedel mij aan scherven
sloege, en hiete 't kruisken derven,
nog en hadd' hij 't kruisken niet !

GOD

HIE meest van al verdient dat iedereen's gedachten
Hem, nu en allen tijd, nieuwsgieriglijk betrachtten,
en vroegen ieder stof, ootmoedig, nieuws van Hem ;
die meest van al verdient dat eene en alle stem
zijn wezen immer en zijn' werken immer loofde ;
dat ieder levend mensch zijn' tuigenis geloofde,
gesproken door' een' mier, die nietig henenspoedt,
of door de wrange zee, die de eerde beven doet ;
die meest van al verdient dat elk zijn' willen diende,
die alles wetende is, die eeuwig alles ziende...
van al hetgeen Hij doet, en daaglijks delgen kan,
daar zwijgt men van !

16/9/'96.

ADORO TE

'k ANBIDDE u, groote God,
onschrijfbaar, onbeschreven,
en onbegrijpelijk, 't en zij alleen
van u, die al dat was, dat is, dat zijn zal, even
begrijpelijk omvat. Mij al te klein
bekenne ik, om iets meer als enkel schaduw
van uw groot licht te zien ;
maar, zie ik niet, ik rade U
aan 't werk dat Gij gedacht, gewild hebt en gedaan,
aan 't Godlijk speur, daar Gij
zijt in voorbijgegaan.

9/10/96.

ONTFERME 'T U

Ontferme 't U, o Heere en God,
ontferme 't aller lieden,
die, deerlijk onindachtig, U
geen' schuldige eere en bieden !

Ze dwazen en ze dolen, al
zoo zeer als zij, de snooden,
die, roekeloos, — ontferme 't U ! —
hun eigen leven dooden.

Het licht zijt Gij, het leven en
't bestaan van al. — De logen
alleen kan naar het onbestaan
des Albestaanden pogen !

LAAT MIJ....

AAT mij, laat mij henenvluchten
landwaards, en de steê, de steê,
niets van al heur eeuwig zuchten,
niets van haar, mij volgen meê !

Storme is 't altijd in de stede en
ongerustheid ; altijd iet,
dat daar, vol onvriendlijkheden,
grimt op mij en leelijk ziet.

Lam ben ik gepoogd aan 't wenden
van den helmstok; en 't gestoot
duwt en deert mij in de lenden,
van mijn' moeden levensboot.

Uit dit stormend zeespel henen,
heel alleene is 't, dat ik moet,
diepe en verre in 't land verdwenen,
rusten, daar ik God ontmoet.

God alleene — in welker talen
dat gezeid ? — na hertenslust
hebben, hebben, en herhalen :
« Ik beminne U ! » dat is rust !

AMAS ME

MINNEBODEN, machtig licht,
lieve zonnestralen
mochte ik ooit een boodschap doen
en er dank van halen,
zoo gij, zonne, er dank van haalt,
doende mij, verrezen,
boodschap dat het morgen, en
dag nog eens, zal wezen!

Dag is uwe liefde mij,
laat den nevel nijgen,
God, en, eer 't nog langer lijdt,
dag en dauw bedijgen !
Minneboden, machtig licht,
alle ellenden lavend,
boodschap mij den goeden dag,
nooit en zij 't meer avond !

« *Amas me*, bemint ge mij ? »
boodschapdoende stralen,
hoorde Simon Petrus, en
namaals ik, herhalen :
boodschap aan die 't Simon vroeg,
drie herhaalde werven,
dat ik, Hem beminrende, ook
leven wille en sterven ?

QUIS ENARRABIT

*Wie is 't, die ooit, in woorden, al
Gods heerlijkheên verkonden zal ?*

Wie 't daveren van de wereldziel,
't nooit afgewandeld zonnewel ?
De zee ! de zee ! de diepe ? En dan,
de onzegbaar verre verten van
heur grondgebied ? Wie 't groen en 't grauw
verdwijnen van heur hemelsblauw,
in 't lachen en in 't zoet gelaat,
daar 't zonnebeeld in slapen gaat ?
Wie ooit de kwade handen, die
'k ze, wit van woede, steken zie
ten hemel in, vol overmoed,
eer al heur woede is uitgewoed ?

*Wie is 't, die ooit aanschouwbaar al
Gods wonderheên verkonden zal ?*

Wie 't staan der oude sterren, daar
in 's hemels hoogte : onwankelbaar,
bij nachte, en hunnen tijd bewust,
zoo zaan de groote zonne rust ?
Wie 't ongetal, in 't eindloos veld,
van 't heer, dat daar zijn' stonden telt

en waakt, terwijl de wildernis
des werelds dood en duister is ?
o Kracht des hemels, vier en vonk,
die brandt, als in dien doorentronk
van wijleneer, daar Gods gelaat
herkenbaar in te laaien staat !

*Wie is 't, die ooit, aanschouwbaar, al
Gods wonderheên verkonden zal ?*

Wie 't groene veld, dat zwanger wordt,
goudgeluwt, en zijn' terruw stort ?
Dat 't vallen van den vlei verwacht,
den voerman en de molenkracht ?
Wie kondigt, wie vertelt er ons
al 't bloeigewas, al 't biegegons
des zomers ? Wie den hommel groot,
de bruine peren, de appels rood ?
En, badende in die zegenzee,
het ridder- en het rundervee ?
Den schaapstal, die uit weiden gaat :
het duifhuis, dat zijn' vlerken slaat,

*en...? Wie, die ooit verkonden zal
Gods hooge en schoone wonderen al ?*

Wie is 't, die 't hoofd, den koning van
Gods schepselen, den mensch, den man,

naar de eeuwigheid mijn' reisgenoot,
 verkonden zal, in woorden bloot ?
 Wie is 't, die ooit, zoo nauw, zoo na
 hem bijgebouwd, zijn' wederga
 verbeelden zal ? Wie al het schoon
 der vrouwelijke mannenkroon ?
 Der kranke, die maar kracht en heeft
 als 't ingewand heurs herten leeft
 in liefde, in leed ? Der sterke vrouw,
 van liefde alleen, die sterven zou ?

*Wie is 't die ooit, 't zij vrouwe of man,
 Gods heerlijkheid volkonden kan ?*

Hoe zal 't, hoe zal 't, nadezen, in
 den zetel van Gods huisgezin,
 dan schoon zijn, dat geene ooge, geen
 gehoor van mensche, groot of klein,
 geen herte, geen gedacht en heeft
 ooit ingezien ? Daar levend leeft
 die 't Leven is ? o Zaligheid
 dier woonsteê... hoe den naam gezeid,
 van Hem niet, dien geen penne en schrijft,
 van 't hofgebouw, daar God in blijft ?
 o Zonne, o zee, o veld, o ster,
 ik vrage 't, her end weder her,
bericht mij, ik ben moegeschooid
en tenden raad : Wie is 't die ooit.....?

MARIA

Edel herte, o vrije Vrouwe,
die Adam ongeschonden liet,
hoe vuilt, terwijl ik u aanschouwe,
mij 't schoonste dat de zonne ziet!

o Diamant, uit 's Heeren handen
gefallen; dauwdrop, nieuwe en schoon,
daar 's hemels ooge ik zie in branden ;
onaangeraakte wereldkroon !

o Middenmaagd, die, van zoo velen,
de schoonste zijt, die om u spelen,
verleent mijne arme ellendigheid
dat u, door mij, te onvoorbereid,
zij lof gezeid !

I

NIEUWJAARMAAND

U.S. GOVERNMENT
PRINTING OFFICE

NIEUWJAARNACHT

nieuwjaarnacht, onaangenamer,
onnieuwer nooit en was er iet,
als 't geen gij mij voor waarheid biedt,
onbeterbare leugenkramer !

Van God en schijnt ge niet gegeven :
dat God ons gaf is altijd mooi,
en 't alderminste blomgestrooi
is altijd lief, is altijd leven.

Terwijl gij, dood, zoo alle dingen
die dood zijn, aâm noch ooge en hebt,
noch voet en roert, noch vame en rept,
en niet en kunt in 't leven brengen.

Zoo zwart zijt gij als alle nachten,
o nieuwjaarnacht, die, malgemoed
den dwazen hoop nu zotten doet.
die neerstig staan naar u en wachten.

Hoe kunt gij dan ook nieuw bedijgen,
die, oud en blind en doof, altijd
dat schoone is mij bedervend zijt,
en duikende, in uw eeuwig zwijgen?

Hoe heet, die altijd oud- en kouder
aan 't worden zijt, gij nieuw, voorwaar ;
en hoe, die immer 't eene jaar
na 't ander voegt, en wordt gij ouder ?

't En baat al niet, uw schoon verborgen ;
't en steunt op niets, al uw beslag :
't zij nieuwjaarnacht, 't zij nieuwjaardag,
zoo 't gister was, zoo wordt het morgen.

Geteekend staat ge, in de almanakken ;
't is menschenwerk, al dat gij schijnt,
en met den almanak verdwijnt
uw boomgebouw, met al zijn' takken.

't Is eeuwig, dat mijn hert doet haken ;
vergaan, o God, en wil 't, en kan 't ;
het steunt en 't rust in uwe hand :
— om nieuwjaarnacht en wille ik waken !

7/11'97.

WINTERMUGGEN

DE wintermuggen zijn
aan 't dansen, ommentomme,
zoo wit als muldersmeel,
zoo wit als molkenblomme.

Ze varen hooge, in 't vloe ;
ze dalen diepe, in de ebbe ;
ze weven, heen en weèr,
hun' witte winterwebbe.

Hun' winterwebbe zal,
dat lijnwaad zonder vlekken,
den zuiverlijken schoot
van moeder Aarde dekken.

Ze ligt in heuren slaap,
ze droomt den schuldeloozen,
den maagdelijken droom
van nieuwe lenteroozen.

Ze ligt in heuren slaap,
ze droomt den wonderbaren,
den liefelijken droom
van 's zomers harpenaren.

Ze ligt in heuren droom,
ze droomt van overvloed en
van voorspoed overal,
om vee en volk en voeden.

'n Wekt ze niet, 'n laat
heur geen geruchte dwingen,
om, al te schier ontwekt,
uit heuren slaap te springen !

Daar ligt ze nu en rust :
heur zwijgend beddelaken,
de wintermuggen sprec'n 't,
die geen geruchte en maken.

Ze draaien op en af
en af en op en omme,
zoo wit als melk, als meel,
als molke en runselblomme.

12-13 / 10 / '96.

'T VRIEST

VASTE in 't ijs staan al de beken,
effenboords, en volgezeeuwd :
uitgeweerd twee wulgenreken,
weg 't is al, en witgesneeuwd,
al, dat nog mijne oogen zagen,
rechts geleên twee winterdagen.

Weg en wete ik waar mij vinden,
batte en bane is doodgedaan ;
snijden doen de snelle winden,
't vogelvolk moet schooien gaan :
mussche en merel eten vragen,
zoekende in de doorenhagen.

Deerlijk is de zonne aan 't zinken,
't beste van den dag is om :
't avondt, en de sterren pinken
schielijk, in den hemelkom :
scherpe en sterke bijzen vagen
't rijspeur van den winterwagen.

Toe zijn al de deuren ; dichte
dekt de sneeuw de daken al ;
heinde en verre en zie'k gezichte
dat « goendag ! » mij bieden zal ;

duister wordt de lucht, en 't jagen
sneeuw-, weêrom, en vlokkenvlagen.

Nacht en Winter samenspannen,
 heere zijn ze, en baas, getween ;
Vreugde is uit ons land gebannen,
 donker is 't en koud, medeen !
Wee- nu mensche en dieren klagen :
's Winters koude tanden knagen.

12/10/96.

OP DE WAGENS

LAANDE rolt het rad daarhenen,
op de vastgevrozen schenen :
't ruchtbaar' roerend, ronkend staal
rooft mij oore en tonge en taal.

Dichte ineengevlokte vlagen
doom, lijk snee, die versch is, vagen
snel voorbij ; en, stikken lands
verre, zie 'k hun' witten glans.

Overall, omleege, omhooge,
hier en daar en vat mijne ooge
niet als witzijn. als en als,
wit gelijk nen zwanenhals.

Zwart alleen zijn esschen, iepen ;
zwart de duistere boomenstrieppen,
ginder, lijk nen dam, geleid,
tenden al die wittigheid.

Kwetsen zie 'k uwe ingewanden
mannevolk, die, happe in handen,
moeder Eerde, in uwen schoot,
grijpen naar hun daaglijksch brood.

Kraaien, nu waarom niet laten
ééns uwe arme voeten baten

't dikke van uw' kleëren ? Zwart
zit gij in de snee en schart !

't Doet mij dere, en 'k wou ulieden
veerdig hulpe en bijstand bieden :
horkt !... Maar, eer 'k een zake u zeg,
roeit gij, van den werke, weg !

't Sneeuwt nog eens al ! Op en neder
danst het lijzig lochtgeveder ;
uit den hoogen afgedaald,
't een witje om het ander dwaalt.

Roeren doet de locht, alomme
vol gestorte ronselblomme ;
room gelijk, die, moegepord,
beuter, onder 't keernen, wordt.

't Sneeuwt ! Hoe gaat, hoe gaat ge varen,
die 't, met een, met al te sparen,
kostet houden, nog nen dag
's maals, al eer de snee daar lag ?

Die de vogels, zonder zaaien,
laat den scherpen honger paaien,
Heere, neemt uw volk in acht,
dat van U nen troost verwacht !

Slaande rolt het rad daarhenen,
op de vastgevrozen schenen ;
't rap, mij verder voerend, staal
rooft mij oore en tonge en taal.

WINTERNACHT

NOE zwart staan al de boomen in
de witheid, onverwacht,
van 't overdadig sneeuwen, dat 't
gedaan heeft, van den nacht !

Ze staan daar, als gekoolzwart en
met teekenen geprent,
al zwarte en zware staven, op
een eindloos pergament.

Ze 'n roeren noch ze 'n poeren en,
bij 't nachtelijk gestraal,
men zweren zou dat 't spoken zijn,
of reuzen altemaal.

De sterren staan en bliksemen,
als oogen, ongeteld,
van boven, uit de koppen van
die reuzen vol geweld.

Ze groeien immer grooter, en
de witheid van de snee
verzwaart de zwarte stammen. Zich!
van een' zoo wordt er twee !

'k Versta nu hoe van drollen, gij,
en droezen hebt gedroomd,
wanneer ge, Noordsche heidenen,
verkeerdet in 't geboomt.

Bij 't razen van den winter en
bij 't nijpen van den nacht,
is de oude, grimme reuzenzegge
ontstaan in uw gedacht.

21/12/'96.

WINTERSTILTE

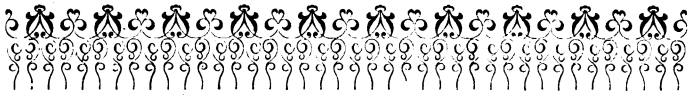
EN witte spree
ligt overal
gespreid op 's werelds akker ;
geen mensche en is,
men zeggen zou,
geen levend herte wakker.

Het vogelvolk,
verlegen en
verlaten, in de takken
des perebooms
te piepen hangt,
daar niets en is te pakken !

't Is even stille
en stom, alhier
aldaar ; en, ondertusschen
en hoore ik maar
het kreunen meer,
en 't kriepen, van de musschen.

5/11'97.

ARM HUISGEZIN

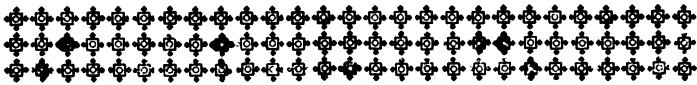
NDER 't duister dak gedoken,
strooi en vodden altegaar,
heel onttoodderd, half gebroken,
staat des werkmans woonsteê daar.

't Kaafgat, omme- en scheefgetrokken,
vallen gaat ; en daar, deureen,
liggen afgerolde brokken
bruingebrand al, gruis en steen.

't Dak beneden, deur de wanden,
glazenloos, van latte en leem,
zie 'k getelde turven branden,
doodsch, in 't deerlijk huisgeheim.

Open ligt het, aller oogen ;
't waait erdeure en 't sneeuwt erin ;
's zomers zal me' er hitte in doogen,
's winters koude. — Arm huisgezin !

ELISABETH

 IJ pleegt een edel liefdewerk, voorwaar,
wanneer gij, bij des winters wilde razen,
weldadiglijk uw' vrije vensterglazen,
de bane langs, in 't diepste van het jaar,
vol hemelschoone blomgewassen zet,
weledele vrouwe, en zuiverlijke Elisabeth !

Ik ben uwe arme bidder : 'k hebbe dorst,
en honger ; achter strate moet ik varen,
verarmoed en veracht ; en, vóór de jaren
verstijven hand en voet mij, van den vorst ;
maar gij, o koniñklijke Elisabeth,
van blommen hebt mij milde 'en maaltijd voorgezet.

Och ja, ge zoudt mij helpen, vroege ik om
nen troost, in mijnen dorst, in mijnen honger ;
gij lauwen zoudt de locht, die mijne longer
in 't leven houdt, en 'k ware u willekom :
maar liever zie 'k uw' blommen, daar gezet,
als alle gaven, giftelijke Elisabeth !

't Is omgewend, het wonder, dat weleer
verwisselde in geplukte roozenblâren
hetgene een' koningin den bedelaren
was dragende, bespied van haren Heer
en koning : ate en drank, Elisabeth,
zijn de edele blommen mij, die ge in uw venster zet !

9/4/'95.

LEU XXme SIÈCL...!

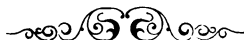
WAT helpt het al te denken hoe
de tijd zal roozen baren ?
de menschen blijven menschen, zoo
ze vroeger menschen waren.

Nen nieuwen tijd nu droomen ze al ;
zoo droomden ze ooit voordezen :
vandage een kwade dag is 't,... en,
't zal morgen beter wezen.

Verbetert eerst u zelve, daar 't
en moet en kan geschieden ;
helpt ander' menschen volgen, en
betrouwt op God, gijlieden !

Zeidt ge allen eens : « Ik wil ! » nog eer
we in de andere eeuwe waren,
van morgen, zou 't gelukken, en...
de tijd zou roozen baren.

14/9/'96.

NIHIL

MVERRE moet het al!
omverre moet het, even
dat eeuwen staande was,
of eerst begon te leven :
de tijden zijn gekeerd,
eene andere ceuwe naakt,
die, blinkende, in den oost,
de menschen tegenblaakt !

Verwaanden ! En, nochtans
zie 'k zonne- en maneschijven,
zie 'k sterren ongeroerd
en onveranderd blijven ;
zie 'k menschen, goede en kwa,
hunne oude lompen aan ;
zie 'k sterven, altijd voort,
en lijken hencgaan.

Elk lijdt : omhooge, omleege,
onschuldigen, gestraften,
manhafte lieden, wijze,
onwetende, onmanhaften :
geleerde hanen ook,
die kraaien : « Alles moet

omverre ! » doen bijna
zoo Jan, die dom is, doet.

'k Zie één verandering :
de menschen loopen heden,
al 't gene omhoogehielp
onachtzaam afgesneden,
hun hoofd omleegewaards,
ten nieuwen val bereid,
den nieuwen afgrond in
van hun' hooveerdigheid !

17/9/96.

TUSSCHEN DE TWEE

DIE binnen
de bergen
te wonen
verkiest,
des morgens,
zijn deel in
de zonne
verliest.

Des avonds,
nog eer hij
zijn bedde
bezoekt,
te vroeg is
de zonne 'm
bedekt en
bedoekt.

Die boven
de bergen
wilt huizen,
en kan
den wind niet
verdragen,
en 't ruischen
dervan.

Het zomert
er late en
het koelt er
 te vroeg ;
zacht weère is
er zelden,
en zoelte,
 genoeg.

't Is nat in
de leegten,
het zuipt er
 en 't zijpt ;
't is drooge op
de hoogten,
het stuift er
 en 't nijpt.

Noch stijgen,
noch dalen
en es er
 mij lief :
geen beemden,
geen bergen,
is 't beste
 gerief.

Ik schuwe
de hillen,
ik vluchte
 de wee:
daar, best van
al, jeune ik
mij, tusschen
 de twee.

29/1/97.

OUDHEIDKUNDE

EERBIEDWEERDIGHEID
der oudheidkunde, in dezen,
in allen deelen van
ons land, hoe kander wezen
zoo eerbiedwaardig iet,
van al dat haait en draait,
als 't geen het hondtje bast
en 't geen het haantje kraait !

Van Adams tijden af
tot Noë's tijd, en later,
beweert men, onbeschaamd,
en tegensprake en staat er
geschreven, of gedrukt
in boeken, waar of hoe,
dat 't hondtje zegt : « Ba-waw ! »
en 't haantje : « Koeklikoe ! »

Geen oudheidkunde en zal
mijne ooren of mijne oogen,

't zij uitgedolven, 't zij
nog weggeborgen, toogen
eene oudere oudheid als,
van al dat haait en draait,
hetgeen het hondtje bast
en 't geen het haantje kraait.

13/4/95.

OUDHEID

't S wonder hoe men 't oude maar
en acht als oud, dat menschenhanden
bewrochten, en dat, duizend jaar
misschien daarna, komt aan te stranden,
op de oevers van de zee, entwaar,
der tijdelijkheid! o Menschenhand,
onleefbaar is uw werk, en geenen tijd bestand!

Veel ouder als al 't oudste, dat
't *museum*, vol onschatbaarheden
van menschenwerk en kunst, bevat,
is hier of daar, mijn hand beneden,
het minste voorjaarsblommenblad,
— veel ouder! — langs den Leyckant,
als de oudste onvindbaarheid van heel Egyptenland.

En dan nog blijft, na zoo veel tijd,
dien 't leefde, en zag voorbij hem varen,
eene eeuwe of tiene of twintig zij 't,
mijn bladtje zijnen glim bewaren.
Maar gij, o werk van menschen, zijt
ontedeld door den taaicn tand,
door 't teren van den tijd, die u heeft aangerand,

DE TIJD

Non erit amplius !

WEËRSTAAT er wel iemand,
of iets, buiten U,
den terd van den tijd
onbetembaar ?

Is 't hier of is 't elders,
is 't morgen, is 't nu :
wie weet, en wie maakt
het mij kenbaar ?

Geen steenen, geen staven,
geen ijzer, geen staal
en kunnen den tijd
in den band doen.

Die eeuwig alleene
zijt, zult het metaal
den tijd om den hals,
met uw' hand, doen.

Dan staan zal hij stille,
gebonden, geboeid ;
zijn zeisen geroofd
en zijn tijdglas ;

Voor eeuwig uit alles
gebannen, geroeid,
daar eerst het gebied
van den tijd was.

24/1/97.

II

SCHRIKKELMAAND

IRREQUIETUM....

LS één verdriet is uitgezucht,
en ruimte is, zult ge zeggen,
en reden daar, om ééns, toch ééns,
het rouwkleed af te leggen !
't En doet ! Daar zitten zuchten al
volveerdig, neêrgedwongen,
en beidende, in de bange borst,
die geren henensprongen !

Ze kwellen en ze pramen u,
en baren zult ge, baren,
ach ! de altijdonvolboretheid
des weedom's ! De oude jaren
en letten 't herontvangen, noch
het grootgaan, immer : sterven
van droefheid, zult ge, in barensood,
en 't eeuwig — leven — erven !

11/11/95.

FESTINA

 ENDEN uit- en omgezweefd,
landziek, heel alleen gelaten,
zegt. wat zal mij nu nog baten,
baat ge gij niet, die daar leeft,
God, en goed zijt, allerwegen,
vader, herder, al genegen,
dat uw' hand geschapen heeft?

Gij verstaat mij ongesproken :
neêrgeduwd, onafgebroken
bidde ik om bermhertigheid,
u, die alles zoent en zegent,
liefde, en immer liefde regent
op die langzaam lijdt en schreit,
biddende, en uw' hulpe ontbeidt.

Heere, helpt mij! Heere, spoedig,
die mij zelve onbekwaam
ben te helpen ; in uw' naam
hope ik nog en bidde, ootmoedig :
houdt mij vaste, helpt mij gaan;
liggende in de doornen bloedig,
spoedig, Heere, en trekt mij aan!

Volgen wille ik, herder zoete,
volgen u, zoo verre ik kan ;
blijve, och arme, ik liggen, dan,
eer ik al mijn boosheid boete,
henenzinke en sterven moete,
Heere, Heere, in stervensnood,
valle uw schaapke in uwen schoot !

Eeuwig vrij van ongeval,
laat, zijn lijn al uitgeleden,
laat het bij u binnentreden,
bindt het vaste in uwen stal ;
laat het, daarin opgesloten,
vrij zijn van de wulventoten :
Heere, wilt dat 't weze, en 't zal !

11/10/96.

JAM. HYEMS TRANSIIT

ACH, weêrom groent, alhier aldaar,
te gronden uit, het nieuwe jaar,
zoo lang verwacht en uitgesteld,
door 's winters onverwacht geweld.

Hoe hard- lag, en hoe diepversteend.
de moederschoôt, die 't aas verleent,
daar man en muis op leven zal :
't was maanden ons ontgeven — al !

De wee hergroent, 't hergroent al, in 't
verschief : waar hier waar daar begint
de naakte grond bekleed te staan
met hope weêr van gras en graan.

Den tragen os zie 'k werken, op
de velden, zijn' gekroonden kop
al schudden, na den tragen trant
des arbeids, op het akkerland.

Het schuim beleekt zijn' kromme knie'n,
terwijl hij, zonder ommezien,
verduldig heen- en wederzwoegt,
en 's koeiboers loopken lands herploegt.

Het karit en het kurt, nooit moe,
vol vogelvie, heel 't hof, daartoe ;
en telkens hoore ik, hier of daar,
den tegenroep van Canteclaar.

't Herleeft entwat, onzeglijk bij
der menschen mond, hoe schrande hij
ook wezen moge, en... 't leven is,
het leven — Gods geheimenis !

23/3/'95.

WARE BEKE

O stille beke, en stemmelooze,
den dichteren onbekende, die 't
gewentel van uw' lijze en looze
losbandigheid daarhenengiet,
'k en hoore u niet, ofschoon de bazen
geweldig van uw rellen razen :
u, ware beke, en hoore ik niet.

Ik zie u, vol ten boorde, varen
alhier, aldaar, in 't leege land ;
't zij ginder verre, alwaar uw' baren
de zonne lekt en diamant;
't zij hier, beneên mij, neêrgekropen,
en doet gij, beke, uw' mond niet open:
geen stemme en stoort u, bekenkant.

Gij rept u voort, wijdomme gaande
voor stake en steen, die u den gang
beletten zou, en, tegenstaande,
u klappen doen, een stonde lang.
't Believe u, dat ik waarheid spreke :
zijn, snelle beke en stille beke,
uw' voeten vast, uw' tonge is krank!

TENDEN

 OG een tijdtje, en tenden is
't onbermhertig jagen,
dóór des werelds wildernis,
van de ongiere vlagen!

't Ijs en houdt zoo 'n gram gerucht
meer, als onlangsleden,
noch de gladde bane en ducht
meer mijn angstig treden.

Moegeraasd en uitgereld
zijn de rauwe smeten
's hagels, en zijn scherp geweld
heeft de rijm vergeten.

't Sneeuwen op en over al,
't vriezen bin' en buiten,
leden is 't, en liefgetal
stralen weêr de ruiten.

'k Zie den dag, die nooit en loech,
wederom nu striemen,
's morgens, en zijn pijlen, vroeg,
deur de wolken priemen.

Nog een tijdtje, en tenden uit
zomer wordt het ; hei daar,
vedelt, vogels, overluid :
morgen is de Mei daar !

Toe ! en in dit graf en laat
langer ons verblijven ;
op nu, jongens, gauwe, en gaat
vroolijkheid bedrijven !

Vuile wolle is laken, eer 't
laken wordt geweven ;
wijd is weg, die nooit en keert :
hopen langt het leven.

Ja, en 't is een groot geheem,
hun, die lijden moeten,
dat al 't zure een zierken zeem
schielijk kan verzoeten.

20/2/'96.

POLYGONUM AVICULARE L.

OE zeer is, op den rand, weërom,
des wandelpads, mij willekom
het kreupel gers, dat, al zijn' macht,
te kruipen vóór mijn' voeten tracht!

't Was winter, en 't en had, weleer,
noch verwe noch gestalte meer :
gestorven was 't, en naast gelijk
het stof gedaan, van 't aarderijk.

De regen kwam het vocht, nadien,
het voorjaar licht en zonne biën ;
en, kreupel, kroop het kranke kruid.
den weg omtrent, de grachten uit.

Den voetweg is het opgeklauwd,
te mijde, en vóór den voet benauwd,
van hen, die, om het schoonste groen,
geen stapke en zouden ommedoen.

't Bekroop nochtans, den boom betrent,
den ouden braven boom gewend,
voorzichtjes, in de mane meerst,
en de onbezochtste gangskes eerst.

Daar zit het nu gevaren, stout
van herten, daar 't hem veilig houdt ;
en vaster, in 't onvaste zand,
't zijne argelooze netten spant.

Daar doet het nu mijn' zwarte schoen,
dat groene gers, nog zwarter doen ;
en 't stof, dat hem geen baas en kan,
kijkt leelijk en beschaamd daarvan.

'k En weet niet, maar de linden zijn,
van 't gers begroeid, ook gers, in schijn,
en nauwlijks vinde ik, wel en vast,
waar 't gers is, en waar 't lindenbast.

De wee daar ook ligt, aan en bij :
één groote groene zee is zij,
die vonken werpt, zoo dunkt mij toch,
veel groender als het gers nu nog.

De zonne is 't — kan wel zijn ! — die, jong
van stralen, al dat gersgevonk
doet blinken, dat 't mijne oogen baadt,
en dood al de andere verwen slaat.

25/9/'96.

VELUT UMBRA

HOE lange al, eer 'k aanschouwen mocht
mijn schaduwbeeld! En zonnestrallen,
dóór 't scheuren van de ontstelde locht,
't daar schielijk, vóór mij, henenmalen!
'k Verschiete ervan, zoo lange al is 't,
dat, zonneken, mijne ooge u mist.

'k Gevoel 't zoo veerdig: ommetom,
dien eersten blik van liefde 't wezen
en 't uitzien van heel 't scheeps'lendom,
gedeluwde en ontziende voordezen,
doen werkzaam, in den zonneshijn,
heropgestaan en wakker zijn.

De witte muur, het roode dak,
de grauwe baan, de zwarte moude,
het groene gers, de bruine tak,
't is al alsof 't herleven zoude
in 't licht, dat 't moede en 't doove, van
dat verruwloos is, verwen kan.

Een enkel scheurke in 't wolkgewand,
en 'k sta daar, vóór mij, heengeschreven,
van boven tot beneên, in 't zand
vertweelingd, in 't geweld te leven

des zonnelichts!.. Och arme, 't sluit
weêr toe : mijn beeld is,— al is uit !

Zoo gaat het, Heer des levens : al
zoo lange ik, in den hoogen throone,
U zelven eerst niet zien en zal,
den nu nog onaanschouwbaar schoone,
zoo lang zal licht en zonneschijn
me, en 't leven ook, een schaduw zijn !

1/4/95.

SEMPERVIVUM TECTORUM L.

Donderbare.

ONDERBARE, die daar, stille,
't schamel boerenfolk te wille,
't lijvig dakstroo ingeklast,
waakzaam zit, en wortelvast.

Angst- en vreesloos wonen ze, onder
uw bewaken, voor den donder :
viel hij 't vunzig dakstroo in,
schâloos bleef al 't huisgezin.

Geren zie 'k de katte, bachten
u geluimd, de vogels wachten ;
bachten u, heur hermelijn
't zonneken genietend zijn.

Ligt de naakte snee' medallen
om en op u neergevallen,
dan en vindt, al zocht hij zeer,
donderbare, u niemand meer.

't Lijdt ook lange eer de euziedropen
los zijn ; eer gij, uitgekropen,
weêr den lauwen wind begroet,
die de daken leken doet.

Ei, 't verheugt mij, in die dagen,
als van u de wintervlagen
weg zijn; als gij, groen en blauw,
perels draagt, vol morgendauw!

Naast u dan voorbijgewanderd,
groete ik u, van verwen g'anderd;
groete en zegge, op God gesteund:
« Zalig die beneën u weunt! »

Ja, daar woont, te zulker steden,
overvloed van vriendlijkheden,
arbeidzin onliegbaar, end
rijkdom, die geen' roest en kent.

Vlaamsch gemoed en vlaamsche sprake
herbergt uw' miskende vlake,
schamel stroodak; oud en trouw
Vlanderens eerlijk huisgebouw!

Donderbare, laat, nog eeuwen,
laat uw groen al wit besneeuwen,
's winters; laat het zonnevier,
's zomers, u ontverwen schier.

Maar, en komt niet af, van boven
't stroodak onzer boerenhoven;
noch en laat hun huis voortaan,
donderbare, onveilig staan!

Blijft den zwaren donderwagen,
blijft den bliksem verder jagen ;
blijft, en, daar ge uw' wortelen spant,
God beware ons Vaderland !

3/2/94.

HET BORELINGSKE

IJN tandelooze mond
lacht lieflijk ; ongewonnen
zoo is het woord hem nog,
en 't weten onbegonnen
van mannelijk verdriet,
van vrouwelijk misbaar :
een kerstekind en is 't,
een borelingske maar.

o Mochte 't, immer voort,
eenparelijk verblijden ;
een borelingske zijn,
dat licht, ten allen tijden,
zoo 't nu doet ; onbewust,
het muilke rood en rond,
waarom zoo lustig licht
zijn tandelooze mond !

Zijn tandelooze mond
zal, eenmaal, tanden moeten ;
't zal woorden spreken ; 't zal,
't zoet wichtje, eens, wel ontzoeten ;

't zal wakker worden, en,
gewassen, meer als eens,
zijne oogen wasschen, naast
de bronnen des geweens.

6/10/96.

BOOMEN

HOE eigen zijn de boomen al,
van dracht en groeibaarheid :
de hulst en bloot zijn' takken nooit,
hoe fel de buien berschen ;
de beukenboom zijn' handen naar
den hemel openspreidt ;
en, slaande, schijnt de berkenroe
den wilden wind te derschen !

Op wacht, en achter 't water, staan,
gekroond met immer versch
gewaai, de dikke kōppen van
de ontaarde wilgenstompen ;
en de elzenhouten stammen zie 'k,
verzopen onder 't gers
der natte zompe, allengerhand
ze leêg- en droogepompen.

Den eekenboom bewondere ik,
die, wortelvast, alleen,
in 't slaghout, en van krachten en
van schoonheid heel gebleven,
de keizer schijnt, het opperhoofd,
de herder, algemeen,
der machteloze rijzels, die
beneên zijn' grootheid beven.

Het schaduwvolle lindenloof
te geren schouwe ik aan,
van geur onovertroffen, als 't
aan 't bloeien is ; en 't ronken
der bezigzijnde bietjes, op
de blommen en de blaân,
is zoete, alsof er harpen langs
de lindenlanen klonken.

Die de eerste, die de laatste zijt,
in 't warme, in 't koude jaar,
hoogstammig, hooggespilde, hoog-
getopte abeelen, binnen
uw' alderhoogsten gaffel zit
het schilde vogelpaar
dat schetterbekt, zijn luchtgebouw
zorgvuldiglijk te ontginnen.

En, verre en na, gedoken in
den essche en in den iep ;
in doorenhagen, dennenhout,
in olmen, in platanen ;
in appel-, pere- en kriekelaer,
zoo roert er een gepiep
van vogels, die voor vogels, hun'
oorije. de wegen banen.

Terwijl, geschoten hemelwaards,
als uit nen boge, snel,
den espenboom ik striemen zie

van verre ; en teeken geven
dat hier, in onze lucht en in
de veie gronden fel,
van 't vogelvolle Vlanderland,
nog boomen staan, die leven.

22/4'95.

ABEELLEN

VERSCHGEVELDE abeelenboomen
liggen langs de grachten heen,
die den ouden zandweg zoomen,
hoofd en armen afgesneên.

Sterke stammen, kon dat wezen,
gij, die, op en in den grond,
met uw' voeten vastgevezen,
vamen diepe, ondelgbaar, stondt ?

Gij, die 't zwaar geweld der winden,
kreuncende, op uw kruinen droegt ;
die zoo lang den boosgezinden
wintervijand wedersloegt ?

't Edel hoofd intweengespleten,
knoken in den grond geboord,
wie heeft 't al u afgebeten,
dat uw' schoonheid toebehoort ?

Spillen zie 'k, en spanen, dragen ;
splenters, uit uw hoofdgewaaï ;
takken uit uw' toppen zagen,
kerven af uw' teenen taai !

Elk komt uit en wondt en snijdt u ;
 raapt en rooft, met volle hand ;
nu dat, omme en verre en wijd, uw
 hooge kroone ligt in 't zand.

Vijandschap, aan alle zijden,
 woedt om uwe ellendigheid :
heeft u ooit, in vroeger' tijden,
 vrede en vriendschap één ontzeid ?

Edel volk, wanneer gij wachttet,
 langs den weg, en schaduw smeeft
op die, moegegaan, versmachtte 't
 zonnevier, was 't iemand leed ?

Iemand leed ! Ach, laat mij weten
 wie dat 't is, die, afgemat,
heeft ondankbaar neêrgezeten,
 in de schaduw ! Leert mij dat !

Meermaals mocht ik asem halen,
 vluchten onder 't groene dak,
als het zweerd der zonnestrallen
 scherp mij in de lenden stak.

Boomen, in uw' looverlane,
 tellende, een voor een, u al,
's zomers, zoete abeelenbane,
 zelden ik nog komen zal !

't Deert mij zoo ! -- De abeelenboomen
liggen langs de grachten heen,
die den ouden zandweg zoomen,
hals en handen afgesneên !

7-8/1/'97.

III

LENTEMAAND

MAAGDENGROEN

Virgineum decus.

 IET lam en afgeleefd,
maar kroes, en in zijn' kreuken,
zoo is het loof mij lief,
en 't groen, der groene beuken,
die in de zonne staan
en, hagewijs geleed,
de nieuwe pracht aandoen
nu van hun lentekleed.
Hoe zuiver is dat groen,
hoe nesch, hoe ongenaakt.
met vluggen dons bezet,
die 't nog veel schoonder maakt !
Dit heete ik maagdengroen,
en mochte 't, lang nadezen,
zoo maagdelijk als nu,
van webbe en verwen, wezen !
Doch neen : 't onedel stof,
hierboven onbekend,
geschonden hebben zal 't,
eer nog de zomer endt!

8/2'97.

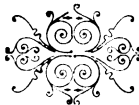
HET JONGE JAAR

WIE is 't, dat blijde en blondgehaard
verschijnsel, dat, in 't groen getooid,
met lichten terd voorbij mij vaart
en looveren langs de lanen strooit ?

Wie helpt er 't lieve lentekruid,
dat wegzit en verdoken al,
ten boomgaarde en ter gersvodde uit,
op 't hooge veld, in 't leege dal ?

Wie is 't, die uit den akker haalt
't gepriemel van de koorenaar,
die wakker wordt en zegepraalt ?
Wie is 't ? Wie is 't ? Het jonge jaar.

6/1/'97.

OOSTEREN

NUCHTER nu en nesch zijn alle dingen ;
nieuwe, onaangeraakt, die de eerde ontspringen ;
nieuwe nu, of nooit, een lied bereid,
neerstig eere aan U, o God, gezeid !

Dagende uit den oost is, allenthenen,
dag en dauw in 't land, en licht, verschenen ;
perels overal, die op, die aan
't ruwgelokte gers te blinken staan.

Boven, en in den top der hoogste boomen,
worstelt en verlangt om uit te stroomen,
't wakkere geweld, dat, ongespaard,
schoonheid overhoofde, en schaduwe baart.

't Vee wilt uit den stal. De veulens dweerschen,
mallik achtereen, de malsche meerschen,
manen in de locht; en, eer zoo tam,
dertel nu, van doene, is rund en ram.

Vogels hoore ik, heinde en verre, slechten
veete om « mij en dij, » in 's huwlijks rechten ;
kijven immer mussche en mussche. 't Springt
menig tonge los, die vecht, die vinkt.

Bezig is de bie, van vlerken vlugge ;
bezig worme, wespe, miere en mugge :
 bezig nu is al, dat been verrept,
 vinne, vame voert, of asem scheidt.

't Wordt, allengerhand, een blomke of tiene,
veilig, uit de vouw van 't lisch te ziene ;
 hier end daar al een, dat, hagelwit,
 halverwege in 't wied, te wachten zit.

Nieuwe zij dan ook, van allen dingen,
lof en eere aan U, die de eerde ontspringen :
 lof en eere aan U, die 't al verbeidt,
 altijd ongedaagde, in de eeuwigheid !

12/4/96.

O LIEFELIJKE

Liefelijke lentedagen,
geen schoonder al het zappig groen,
dat de eerstontwekte boomen dragen,
dat de eerste lonken wassen doen
van 't ongeweldig zonnewezen,
dat, nauwlijks nog de kimme ontzezen,
ten avonde ebt al, na den noen.

o Kostelijkste, o lieve stonden ;
o vluchtig, o vergankelijk iet,
dat boodschaft, en gaat aanverkonden,
des fellen Zomers hard gebied !
o Mochte 't altijd lente worden,
en lente zijn, van ende torden
des vollen jaars, en anders niet !

Doch neen : het kind zal groot bedijgen,
zal jonkheid worden, onbejaard ;
zal mannenkracht, zal vroomheid krijgen,
zal stervend gaan ten gravewaard !
Zoo lijdt het al voorbij : dat even
geboren was zal morgen sneven,
ach !... sterfree' wordt elkeen gebaard !

Gij, ongeboorne alleen, en vrije
van de oude dood, die 't al verslindt ;
Gij, dien ik, neêr in 't stof, belije,
dat mij te omarmen reeds begint,
Gij zijt de onvalsche lente, en 't leven
dat Gij belooft, dat kunt Gij geven,
onsterflijk Heere, uw sterflijk kind !

WELDADIG ZONNEWEER

WELDADIG zonnweer,
hoe lang heeft ons verlangen
gewacht naar uwen troost,
geveterd en gevangen
in 's Winters lastigheid !
Zal 't zomer zijn voortaan,
of zult ge, wederher
al, zonne, u duiken gaan ?

De menschen danken u
volmondig, en de hoven,
in 't eerst aanschouwde groen,
u dankbaarheid beloven ;
de vogels vliegen los
en blij ; het kweekenoot,
ontdonkerd hier en daar,
de staldeure openstoot.

Daar davert iet dwersdeur
elk wezen ; daar zijn stralen
van louter levendheid,
die uit den hemel dalen :

of wat, ontdekt het mij,
wat is die geile stroom, *de zonne, de zee, de wind*
die alles blij zijn doet,
't zij mensche, dier of boom ?

't Is zonneweër ; het is...
't is zomer ; al 't geleden,
al 't uitgedoogde kwaad
is weg, uit lijf en leden ;
de zonne licht en laaft
het herte los en vrij
van kommer, of het ook
geen' dag nog zonne en zij

Wie zal de goedheid dan,
wie de eeuwig onbegonnen
mildadigheid van Hem,
den dagraad aller zonnen,
verstaande, ootmoediglich
genoeg, op beide knie'n
aanbidden ? wie den naam
vollovend zijn van Dien ?

Door de eeuwige eeuwen heen,
geloofd zij 't eeuwig Wezen ;
zij 't eeuwig Licht geloofd,
zoo nu zoo ooit nadezen :

zij 't eeuwig Liefdevier,
het leven van 't heclal,
geloofd, zoo lange iet is,
of ooit iet wezen zal !

LENTEGROEN

't S lentegroen genoeg,
voor honderdduizend oogen ;
cilaas, 'k en hebbe er ik,
o grondig groene zee,
maar twee :
wie kander moedeloos,
den dwang mij doen gedoogen
van 't geen mij tegenhoudt
nen tocht in al dat groen
te doen ?

Gij vlerkendragend volk,
gij allerhand gezwinde
doorvliegers van de lucht,
de lieve lente lacht
zoo zacht ;
en gij, gij vliegt haar in
't gemoet, bij lork en linde,
in 't nieuwgeboren gers,
in 't onkruid en in 't riet :
ik niet !

Gij bietjes ongeteld,
gij tienmaalhonderdduizend

in 't rood, in 't geel, in 't blauw
gepinte pepels, haait
en draait
en drentelt, op en neêr,
eer 't zonnelicht, verhuizend
van hier, u, 't lieve groen,
en mij, de moede nacht
ontkracht !

o Grondig groene zee,
'k ben visschende op de baren
van uwe oneindigheid
van groen, en mijn gewin
daarin
verheugt mijn arem herte :
om 't gene ik late varen,
om 't gene ik vangen kan,
en..... God gebenedijd
mij zijt !

27/4/95.

IJSLANDVAARDERS

O Visscher, die uit visschen gaat,
naar IJsland, en wilt oversteken,
hoe 'n schrikken u de winden niet,
die schip en lièn de lenden breken ?

De winden zal
ik binden aan
den mast, en mij
doen voorengaan !

o Visscher, die het land uit loopt :
uw huis, uw' vrouwe, uw kind, uwe erve,
hoe 'n vreest gij niet dat dit, aleer
gij wederkeert, of dat, u sterve ?

Me 'n roek's ! In meê-
of tegenvaart :
dat God bewaart
is wel bewaard !

o Visscher, die uit visschen gaat,
naar IJslands koude en kale boorden,
hoe vindt gij daar den weg naartoe,
den verren weg, in 't hooge noorden ?

De stierman op
z'n sterren past,
en 't visschervolk
is naaldevast !

En hoort gij niet hoe, gram en groww,
de wulven en de beren huilen ;
en smakken, om uw' schamele schuit,
hun' diepe en donkere watermuilen ?

'k En vreeze, in dit
mijn akkerland,
noch berentee
noch wulventand !

Den walvisch, hoe en vreest gij niet,
matroozen : en de haaietanden ?
En 't ongruw zonder name, dat,
bij nachte, doet de schepen stranden ?

'k En vreeze voor
geen ongruw, dat
al 't diepste van
de zee bevat !

En 't vier, dat uit de bergen springt,
hoe 'n vreest gij niet, ontvreesde lieden,
die noordwaards uwe zeilen zet
en zoekt uw land vaarwel te bieden ?

Zoo God mij helpt,
ik ga, van hier,
en vare vast
deur 't helsche vier !

o Schipper, die naar IJsland gaat,
hoe 'n zal u dit niet angstig maken,
dat, zeven masten hooge, aldaar
heet water heete bronnen braken ?

Is 't water heet,
matroozen, haalt
den caffiemoor,
en caffie maalt !

Heel IJsland is één' klippe, daar
te zien, één oordtje beuter hooge,
geen kruid en is : hoe staat daarop
zoo nagelvast uw herte, uwe ooge ?

'k Heb beuter tot
de bomme, hoort,
en bargenspek,
en bier aan boord !

o Schipper, zijt ge uw leven moe,
en liet gij liefst, in zee gesmeten,
uw lijk, in 's waters ingewand,
de wormen en de visschen eten ?

Sint Pieter heeft
de zee begaan :
dat hij bestond
durve ik bestaan !

Vaarwel dan, en goe dagen, op
uw' verre reize ! Ik zie u zinken,
allengskens..... Ei ! den mast nu, nu
niet anders méer als water — blinken... !

Vaarwel ! — Gerake
ik thuis weêrom,
zijt, — Vlanderland ! —
mij..... willekom !

14/1/97.

DE REUZE

UITGEKLEED, in 't zonnebranden,
al uw' leden naakt en bloot,
heerscher in de nederlanden,
koning van de bosschen groot,
eekenboom, zoo sterk voorheden.
wie dan heeft u neêrgestreden ?

Winden vielen, vast en vele,
stormende u, en stootende, aan ;
grepen u bij hals en kele,
wilden u in 't zand gedaan :
staan zoo liet het al te booze
windgevaarte u, schrikkelooze !

Donderende drakentoten,
hemelmachten, onbekend,
vonken viers en vorken schoten,
dapper, u den top omtrent :
niets en heeft ontroerd, of onder 't
bliksemvier u neêrgedonderd.

Wie dan heeft u omgestreden,
groene reus, met al uw' macht :
naakt en bloot uw' schoone leden,
effenvloers, in 't zand gebracht ?

Wie kon al uw' krachten dwingen,
haarlooze, en in schande u brengen ?

Staan en blijft vóór menschenhanden
niets, 't en zij dat eeuwig leeft ;
koning van de nederlanden,
sterk is Hij, die nooit en beeft :
't menschdom heeft u. baas bedegen,
groenen reuze, omnêrgekregen.

1/10'96.

STORME OP ZEE

 EWELDIG waait de wind,
de boomen buigen,
terug en weer terug
de ruiten slaan ;
het ratelt radeloos,
of 't al in duigen,
of 't huis begeven ginge
en 't hof vergaan :
te dapper is de wind
in 't land gekomen,
te schielijk is de ruste
ons herte ontnomen !

Hoe moet het nu op zee,
bij zulke stooten,
in stukken stuiven, stier
en steven, al
't gerief van roe en ra ?
De visschersbooten,
wie weet of 't amper een
ontraken zal ?
't Wordt menig moeders kind,
op zee aan 't draven,
eer 't morgen is — wie weet ? —
een graf gegraven !

Ze bidden, op hun' knie'n ;
de vrouwen weenen,
ze houden, met der hand,
hunne ooren dicht :
« Woe-hoe ! de zee ! de zee !
onze arme kleenen !
en 't laatste, dat daar in
zijn' wiege ligt !
Het schamel schaap, 't en is
geen maand geboren,
en... heeft het vader al
op zee verloren ? »

« De penningkeerse brandt :
de winden stillen
zal God misschien nu nog,
die alles kan ;
Maria zal voor ons
den Heere willen
te voete vallen, daar
ze is moeder van !
och helpt en houdt ze vrij
van zeer en zorgen,
en licht zal vóór uw beeld
staan, Moeder, morgen ! »

De vader, oud en stram,
van 't lange varen ;

de schipper, en *Zij* ook,
met elk een kind ;
de twee, die, maandage.eerst,
gebruiloft waren ;
de jonge knape, en die
zijn herte mint :
ze komen hun' belofte
eerbiedig boeten
en, waschlicht in de hand,
Maria groeten.

19/1/97.

SOBRII ESTOTE....

GEBROEDERS, niet in overdaad
en mest u, noch de volle maat,
die 't lijf begeert, en staat u toe ;
zijt wilzaam en nooit wakens moe.
De vijand, uw' verderfenis
betrachtende, op zijn' ronden is ;
den rauwgetaalden leeuw geslacht
hij. zoekend daar hij vee verwacht,
en vangste, die hij vreten zal :
weêrstaat hem, in 't Geloove, pal.
Terwijl o God, gij, milde en goed,
bermhertigheid ons hopen doet ;
en dat wij U begroeten, Heer,
vol dankbaarheid, nog dezen keer !

18/10/95.

.... DEN OUDEN BREVIER

LS zorgen mijn herte verslinden,
als moedheid van 's werlds getier ;
dan zoeke ik weêrom den beminden,
dan grijpe ik den ouden brevier.

o Schat ongevalschter gebeden,
brevier, daar, in 't korte geboekt,
Gods woord, en Gods wonderlijkheden,
nooit een ongevonden en zoekt !

o 't Werk van gezetelde Pausen,
wat zegge ik, Gods eigen beworp ;
o sterkte, en, als 't lijden doet flauw zijn,
onsterfelijk lavend geslorp !

o Weldaad wellustiger koelheid,
o schaduwomschietende troost,
als 't vier, en de onmachtige zwoelheid,
gestookt door den vijand, mij roost...

Dan zuchte.... dan zitte ik alleene ;
dan biede ik den booze : « Van hier ! »
dan buige en dan bidde ik, en weene...
dan grijpe ik den ouden brevier !

GOEVRIJDAG

's **G**OEVRIJDAGS ratel, rauwgetand,
dwersdóór de kerke relt,
terwijl het volk, stilzwijgende, om
den autaar neêrgeveld,
den God aanbidt, dien Golgotha
zag sterven, naakt en bloot,
's goevrijdags. op den schandeboom,
de schandelijkste dood.

De ratel relt de kerke dóór,
noch koper nu noch brons
en hoore ik, ook den orgel niet :
men bidt den « Vader ons. »
En al mijn bloed verkruipt, wanneer
ik, spraakloos, in den choor,
het kraken van de bergen... neen,
den houten ratel hoor.

Het autarkleed is afgedaan,
het wierookvat gebluscht,
de lichten al gestorven, en
de ratel zelve rust :
't houdt alles op, de zonne schijnt
te vragen, ongetroost,
of morgen zij nog heffen zal
heur aanzichte, in den oost.

Als vader sterft, de kinderen
vergâren om de spond
des stervenden, en knielen daar,
en bidden, in den grond :
zoo knielen, in de kerken, in
de huizen nu, vereend,
de menschen, en, in stilte, wordt
gebeden en geweend.

't Is dood nu al : God zelve stierf
de dood ! Wie dierve er, ach,
schier leven, in de droefheid van
dien al te droeven dag ?
Geen woord en zij gesproken meer :
ons Heere hangt en bloedt,
gekropen zij ten kruise nu,
gebiddaagd en geboet !

22/1/97.

IV

GRASMAAND ·

HET GERS

HOE gulzig is het gers
en goed om in te baden
tot boven uwen boeg,
o gierig rundervee,
dat, in den ouden stal,
hebt oude voederbladen
en vuilen draf geteerd,
zoo menig maand alree !

Hoe geren zie 'k u, hoorne
omhooge, neuzegaten
wijd open, almedeens,
in 't gulzig gers gelaten !

Ge'n weet uw' weelde niet,
noch uwen weg ! Ontheven
en schielijk af, voortaan,
van al dat uwen tocht
betuinde, snoebert gij,
nu hier nu daar gedreven,
beneên, een bete gers,
omhooge, een teuge locht.

Gij staat dan, oogen groot
en ooren snel, te luchten,
een stonde, om stampvoets weg
en stormend heen te vluchten.

Bedaart u, veerdig volk
met hoornen ; ruwgezinden,
 bedaart u : wijd en breed,
 daar ligt, ontelbaar, u
een ongevonden schat
van weelde in 't veld te vinden,
en gij alleen berecht
 zijt, en bekwaam, om nu
dien minnelijken oest
zorgvuldig op te rapen,
dien God ulieden heeft,
en ons, in 't gers geschapen.

Bedaart u : lekken moet
ge, menig' malsche dagen,
 dat gers, dat u verblijdt ;
 en, als gij rusten gaat,
den grooten uier, zwaar
en zwankend, henendragen,
 betna de vrouwenvuist,
 die u te wachten staat.

Dan, zingend, zal, gezond,
in zoete zuivelstralen,
het moederlijke spon
uit uwe spenen dalen.

o Zegenvolle gers,
wie weet er al de staven,
 wie al de tonnen gouds,
 de schepen al, gelaân

met overvloed, dien ons,
die schalken immer gaven,
die scherende over u
met hunne tongen gaan ?

Geen mensche en weet : alleen
de wijsheid mag het weten
van God, die ons zoo milde
'et gers heeft toegemeten.

En gij, gedoogzaamheid,
in vleesch en been geborgen ;
goedaardig moederken,
gemakkelijke koe,
die ons uw' borsten geeft,
vol zuiverlijke zorgen,
en 't schamel vonkske van
uw leven nog daartoe. . . .

Wij, menschen, hebben u
geheel en al : te zelden
is 't, dat wij de eere aan God
van al uw goedheid gelden !

24/4/96.

TU ES ILLE VIR !

HOE laat gij, onschuldige boomen, de hand,
omhoog in uw' heerlijke kruinen gestegen,
u schenden des splicders ? Hoe laat gij den tand
der kwetsende spoore, in de lenden geslegen,
u wondenvol stampen ? Hoe laat gij het staal
- u kappen der happe, dat 't klakt in de verte ;
hoe slaan u de jeugdigste takken van 't herte,
zoo dwee, altemaal ?

Gij draagt die u leed doet, gij houdt die u kwelt
den lijdenden boezem, omhoog ? Waarmee,
verduldige boomen, dat nijdig geweld
niet nedergestort vóór uw' voeten ? Gij domme
verdragers van hem, dien gij weren kunt.... op !
laat scheuren dien tak van 't gewichte : hij breke
den hals op den grond, of versmoore in de beke
zijn' roekloozen kop !

o Heere, Gij draagt mij, die kwellende U ben
zoo dikwijls ; gij houdt mij omhooggeheven :
den afgrond beneèn mij en duchte ik niet, en,
ik sla die me in 't daglicht gedooft, en in 't leven !
Ik sla, Gij geneest, Gij bewaart, Gij voorziet
van krachten den eerloozen arm, die U kwetste...
o Heere, om uw godlijke liefde, op het letste,
en gramt U toch niet !

DE WILDE WIND

DEUR 't haaghout raamt
de wilde wind,
verblind,
zijn' reuzensprongen :
en al dat ooit
hem tegenstaat
verlaat
hij, losgewrongen.

Gebogen hier,
gebroken daar,
malkaar
de boomen schenden ;
die, scheurende uit
den gronde, huis
en thuis
den gruw inzenden.

Nu maalt hij hout
en stof en steen
deareen,
en roert daaronder,
met gramme, en al
te hol, te dol
gegrol,
zijn stemmendonder.

Hij steent gelijk
een stier, die raast
en blaast ;
die, al ten bloede,
zijn' hoornen in
de boomen steekt,
en breekt,
van louter woede.

Hoe schommelt en
hoe rommelt hij,
voorbij
den bosch, gebezen !...
Wie durft er, als
zoo 'n wilde wind
begint,
onwaakzaam wezen ?

26-27/1/97

ZE SLAPEN NOG

E slapen nog en, 't schijnt, ze droomen,
hoe luide er ook de zonne in laait,
de zwarte pere- ende appelboomen ;
wier takken, scheef en krom gedraaid
van dragen, liggen vaste, och armen,
vol koude en vaak, in 's Winters armen !

De zonne wilt, er schietende onder
met scherp geschut, en onversaagd,
ze wekken, weken lang al, zonder
gepor van iet dat roert of waagt :
ze blijven stijf en stram, verdord en
onroerbaar als een lijk geworden.

Die, vroeger, om niet af te scheuren,
van overlast, daar stondt, gestaakt
alommentom, hoe kan 't gebeuren,
hoe zie 'k u nu zoo moedernaakt ?
Ontwekt, o pere- ende appelaren :
laat, boomen, laat uw slapen varen !

't Ontgroende veld herleeft ; de weiden,
allengskens malsch en blij weêrom,
des Zomers blijden inkom beiden ;
het zaad ontluikt en, « Willekom ! »

hoort me' overal, met luider talen,
het meesken en de musch herhalen !

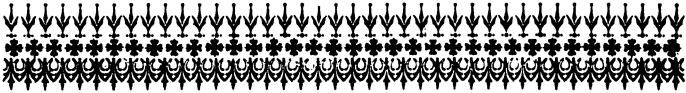
En slaapt gij nog ? Wie zal dan 't goede,
wie 't ongevalschte en gulzig ooft
ons geven, dat, uit uwen bloede
geboren, ons het jaar belooft ?
Of, zullen 't branden wij nu moeten
van onzen dorst in 't water boeten ?

Herleeft, herleeft, en barrig wezen
en wilt toch niet ! Dat botte en bloeie,
uw jeugdig lijf weër uitgerezen,
tot welgespende kinderen groei !
Laat zappig vleesch, na lang vertragen,
uw' milden schoot, o boomen, dragen !

Dan zal, van ons en allen lieden,
die 't lastig leven bant beneên
uw' schaduw, boomen, lof geschieden,
en eerbewijs, vol dankbaarheên :
dan zullen wij den Schepper, boven
't bereik van al dat lof is, loven.

21/21'94.

HOE WEET GIJ 'T DAN ZOO WEL,...

HOE weet gij 't dan zoo wel,
na 's winters duisterheden
te hebben doorgestaan,
met welk een verruwpracht
gij dekken zult uw hoofd.
o edel boomgeslacht,
nu 't weerom lente wordt
en 't jaar is omgeleden ?
Hoe zie 'k u, vuil en zwart
van velle, en ongedaan,
nog eer gij blâren toogt.
vol lieve blommen staan ?

Wie is 't die u vermaant ?
Hoe 'n gaat 't u nooit vergeten
wat u, van eeuwen her,
wierd aan- en toegevoegd
te worden ? Hoe besneên
gij blad en blommen droegt
weleer ? Hoe 's menschen hert
uw mildheid ongemeten
kwam laven, in den tijd ?
Hoe weet gij, een en al,

wanneer en welken troost
uw hout ons geven zal ?

Gij allen, even vast
aan 's winters wet gebonden,
als stok en steen zoo doof,
die op de graven staan
en waken, wat is u
zoo schielijk aangegaan
van hooger, dat u leert
de tijden en de stonden,
om, iedereen van u
verschillende, in 't gewaad
der lieve lente weêr
te staan, die opengaat ?

Een' wasdom wete ik, in
de lochtingen, van leden
zoo ruw als rotsenwand,
en bladerloos, medal,
die zuiverlijk belaân
als met nen regenval
van blinkend manna bloeit,
van boven tot beneden :
berijmd en rauw van goud
en kent zijn evenbeeld
de *Cornus* niet, daar eerst
de lieve zonne in speelt.

Hoe kwam u, *Pyrrhus*, zulk
een vlage ooit aan te waaien,
van tongen rood als vier,
die uwen zwarten stoel
omslingeren, en gaan,
als in een brandgewoel,
doorzoeken hoog en leeg.
om alles af te maaien
dat staande was ? Men zou,
wanneer me' u ziet, zoo zaan
gaan roepen achter hulpe
en doen den trommel slaan !

o Perel van den hove,
o perkelboom, gewonnen
weleer in Perzenland,
het schoonste zijt gij, vast,
van 't heerlijk boomgewaai,
dat in ons Vlanderen wast.

Hoe prachtig bloeit uw hoofd,
in 't aldereerste zonnen
der lentemaand ! Hoe lief,
'n loedt gij perkels ooit,
is 't peersche blommeken,
dat uwe takken tooit !

Hoe weten ze altemaal,
die hooge en leege spranken
van Gods milddadigheid,

hoe vroeg, hoe laat het wordt
in 't jaar ? Wat is 't, dat hen
nog eens te geven port
hetgeen daarover wij
nooit iemand en bedanken ?
Gij weet het best, o Heere,
en U zij lof daarvan
gezeid, zoo lange ik ooit
een penne roeren kan !

19/4/'96

DE ZONNESCHICHT

EDOKEN diepe in 't stammig groen
van peerdeboon- en terruwstalen,
hoe lavende is het, asemhalen
en levenskracht weër innedoen !
'k Zou blijven staan hier, stap aan stede,
zoo lang het licht mij dagen dede.

't En is, van hier tot tenden uit,
zoo verre als bei mijne oogen dragen,
geen mensch te zien ; de winden vagen
voorbij mij, over 't veie kruid
der wentelende koorenaren,
die langzaam op- en nedervaren.

De zonne zit mij, over 't hoofd,
te bliksemen ; de vonkenregen
verdappert : 't is den middag tegen ;
de vogeltale is uitgedoofd ;
daar waait een lucht mij ommetomme,
zoo noegzaam als de nagelblomme.

De grond is drooge, en, nesch, beneën
den akker, schuilt nog veite in de aarde,
die verwe geeft aan 't verschgeblaarde
gebouwsel, langs de velden heen.

'k Mag zitten waar ik zitten wille :
het kruid is dwee, de locht is stille.

Maar stooten doet de zonneschicht
mij, dóór end dóór de lijfsgewanden,
't geweld, dat in de hemelpanden
geboren en geborgen ligt ;
het doet me een' vreemde deugd : in de âren
gevoele ik vochtig vier mij varen !

8/1/97.

MUGGEN

WAT hoore ik in de lucht,
terwijl de zonnestrallen
mij baden, af en aan,
een aardig liedtje malen,
dat volgt alwaar ik ga,
nu helder en, zoo zaan,
gedempt, alsof het ware,
en in nen doek gedaan ?
't Is verre nu, 't is bij :
'k en wete 't waar besteden,
maar, immer hoore ik iet
dat zingt mij achtertrede.

'k En zie geen masten, geen
geschoren kopersnaren,
die, over land en liën,
de wereld ommevaren
en zingen, als de wind.
terwijl hij loopen gaat
en spelen, in 't geheim
van hunne harpen slaat :
't is eenzaam overal,
noch mensch en is noch stake
nabij, maar hooren doe 'k
een losse liederprake.

't En staan geen linden toch ?
En, stonden er ook linden,
geen blad en ware nu,
geen blomme eraan te vinden,
o lustig biegezwerm,
die later zingen zult,
in 't geurig lindenloof,
terwijl ge uw zakken vult.

Het zingt nochtans entwie
entwat, entwaar ? Wat dingen,
of welke zangers zijn 't,
die hier Hosannah zingen ?

Is ievers volk te been ?
Is wapendienst..., is heden,
de jonge legerkracht
te gâre in 't veld getreden,
en hoore ik hoe, van ver,
zij komen, aangevoerd
door lustig hoorenspeel,
daarin de trommel roert ?

'k En wete 't ; maar, de zonne,
aan 't overheerlijk blaken,
kan ook het dapper volk
des oorlogs helder maken.

Maar neen, 't en nadert nu
geen krijgsvolk ; op de schenen
en rijdt geen stalen wiel,
geen stoomgevaarte ; henen

en van den werke weg
schijnt alles : wie dan is 't,
dien 'k zingen hoore ? Om niet,
is 't al om niet gegist ?

Geen nieuws en hoorde ik ooit.
dat, onbekend voordezen,
zoo wonderlijk mij scheen,
en 't weten weerd, te wezen.

't Komt nader nog : 'k zie omme,
en... die de trompe steken,
dat 't louter muggen zijn,
is me, eindelijk, gebleken:
die, volgende in mijn spur,
tien duizenden te gaar,
nu botsen op mijn hoofd,
nu bijzen deur mijn haar.

o Blijde muggen, laat
mij mede, in uwe klanken,
om 't helder zonneweèr,
en 't schoone, God bedanken !

5/4/96.

HAGEDOOREN

HAGEDOOREN, diepe en donker,
heel uw hoofd vol blommen hangt,
's zomers, en coraalgeflonker,
's najaars, u de vingers vangt.

Reuke uw' lieve leden laten,
sneeuw wit als ge bloeit en blinkt :
iepen biedt ge, in volle maten,
't vlugge volk, dat vinkt en klinkt.

Bloeiende onuitputbaarheden,
nooit tot aan den bodm gepeild,
draagt ge, en diepe honingsteden,
daaglijks door de bie'n bezeild.

Sterk zijt ge, en de dieven vluchten
't wee, dat uw geweld hun doet :
stille, en zonder roergeruchten,
waakt ge menig tuinmans goed.

Blank van blomme en rood van iepen,
jeunt mij, al dit leven lang,
hagedooren, dichte en diepe,
vrijdom, vreugde en vogelzang !

DE NACHTEGALE

CH Moeder, is dat nu de
nachtegal,
daarvan gij, moeder, mij zoo
menigmaal
verteldet dat hij vóór de
zonne zingt,
en, na de zonne, zoetjes
avondklinkt ?
Dat bruin hij is van verwe, en
eiers legt,
in leeggebouwde nesten ?
Moeder, zegt,
wanneer hij, vroeg en spade, uit
minnen gaat,
is 't waar, dat hem een vooze
reuk verraadt ?
dat menig malgemutste
speleman
daar schielijk kreeg een... kwade
kele van ?
Maar dat hij reuke, lucht noch
lied en geeft,
zoo zaan hij eens zijn huis vol
kinders heeft ?

V

BLOEIMAAND

DE KONING IS GEKOMMEN

E groote zon, de zomer is
ten oosten uitgeklimmen,
bezoekende zijn koninkrijk....
de koning is gekomen !

De volkeren, de grooten en
de kleenen, alle lieden
hem koninklijk begroeten gaan
en blijden inkom bieden.

De mannen zijn veel sterker nu
ten arbeide, en de vrouwen,
ze slaan wel nog zoo dapper, met
de la, de weefgetouwen.

De jongens en de maagden, als
of ze al nog kleene waren.
gaan loopen in de lanen, in
de locht, en spelevaren.

Het kindtje, dat geen tonge en heeft,
nu zingen kan ; en 't aaien
van moeders hand- en mondgebaar
vriendtoevig tegenkraaien.

De vogels zingen, de aarde zingt,
de kruiden en de blommen...
de zomer is, de groote zon,
de koning is gekomen !

MEIZANG

ERHAALT mij nu weêrom dat
schoone lied,
'n laat geen lieve leise ervan
verloren,
want op en af uw' lippen
loopt er iet,
dat in of om den biekorve is
geboren !

't Is honing dat gij zingt, en
al te zoet,
om nóg eenmaal mij niet te zijn
geschonken ;
mij lust hoe meer ik drinke, en
drinken moet
ik meer, hoe meer ik drinke en heb
gedronken.

9/10/96.

MEIDAG

DE kerzelaar zijn trouwgewaad
heeft aangedaan :
vandage moet hij, meidag is 't,
ter bruiloft gaan.

Elk taksken is een priem nu, die,
bewonden, wit,
tot tenden, in een' witte schee
van blommen zit.

Beruwrijmd, was hij schoon, wanneer
de winter woei :
veel duizendmaal is schoonder nu
zijn blomgebloei.

Te winter was zijn' schoonheid als
een' beeltenis
des levens ; koud en ijdel, zoo
de schaduwe is.

Geen schaduwbeeld en is hij nu,
geen schijn, maar al
dat schoon is, al dat levende, en
dat liefgetal.

't Is bruiloft, en 't is zonneweêr :
de zomermeid
den bruidegom verwacht, die haar
was toegezeid.

1/5/95.

DE MEIBOOM

 E meiboom vóór
de deure staat,
zoo zoet is hij
als honinkraat,
die, lekende uit
de korven, laat
zijn' zoetigheid mij troosten ;
de mei is daar,
met gers en groen,
met 't kouten, zoo
de veugels doen,
van nesten en
van eiers broên :
de mei zit in den oosten.

De meiboom, vóór
de deure, en is
zoo jong niet meer
als loof en lisch,
ontloken in
de lavenis
der zoete zonnestrallen ;
de mei is half
voorbij, voortaan,

de bruilofte en
't gedans gedaan,
het orgel-, 't harpe-
en 't trommelslaan
der nuchtere nachtegalen.

De meiboom vóór
de deure is weg,
de vogels zijn,
in hage en heg,
nu neerstig aan
den eierleg ;
het groen is al bestoven...!
Ach, mochte 't mij,
hier onbekend,
eens meie zijn,
die nooit en endt,
de Moeder en
de Maagd omtrent,
die land en lieden loven !

27/12/'96.

SAMSON

OE dikwijls is de schoone zon
geduisterd en gedoken ;
heer licht, nu heel nu halvelings,
geminderd en gebroken !
Niet dan alleen, als de oude Nacht,
te nanoene of te morgen,
ze vangt en in heer handeñ, grauw
als grijm, ze poogt te worgen,
en wijken moet ! niet dan alleen,
wanneer de menschen beven
en roepen : « Weert u, zonneken ? »
en loopt het zonneleven
op schiergevaar van uit te gaan,
te zieken of te sterven :
hoe dikwijls moet de schoone zon
heer schoone stralen derven !

Gespannen, met de blinde Nacht,
in haat-en-nijdsche voeren
van vijandschap en ongena,
zijn zee- en poldermoeren :
is 't aarderijk, is 't water, is
de locht aan 't immer stoken
van ontrouw, tegen 't zonnlicht,
bedekt of onbedoken :

zij klimmen naar den hoogen troon,
zoo Titans booze helden ;
zij klauteren de bergen op,
zij liggen langs de velden ;
in 't oosten, daar de zonne rijst,
in 't westen, daar ze slapen,
ze rusten gaat, zijn ze, overal
te wil, te weer, te wapen.

Maar zij, die in den hemel heerscht
alleene, en alles boven,
beschimpt die leede reuzen, die
haar, dampend opgestoven,
te lijve gaan ; ze laat erin
heur scherpe schichten varen,
en deinzen doen ze, radeloos,
die eens zoo dapper waren
in 't voorgevecht. Zoo deed weleer
't kwadied van Gaza wijken
de sterke man, dien Dalila,
de schoone, neêr zou strijken
en krank doen zijn. Zoo velt de zon
de ongiere reuzenvolken,
om, haarloos, gaan te liggen in
uw schoot, o schoone wolken !

Hoe dikwijls is de schoone zon,
de sterke, onsterk, gevaren,
daar schielijk al heur stralen af,
geminkt en duister waren !

één zonne en weet van avond noch
van middag noch van morgen,
van derven noch van donker zijn,
van blinden noch van worgen :
veroorloogt ul uw krachten, gij
geweldige aardsche dampen ;
ontstelt u, wilde zee ; en komt,
gij wolken, haar bekampen :
één zonne alleen, die eeuwig daagt,
die nooit en zal vernachten,
die zonne en kent geen Dalila,
die Samson geen ontkrachten !

11/2/96.

VOGELZANG

K hoore 't, gij vogelkens,
luide genoeg
herhaalt en herhaalt gij
uw' spraken ;
maar, hoe ik mijn beste doe,
spade ende vroeg,
'k en wete er geen zin van
te maken.

Verstaat gij malkanderen,
elk in zijn' taal ?
Verstaat, gij die meest en
die merelt,
die lijstert, die leeuwerkt, die
muscht, altemaal
uw maagschap, tot tenden
de wereld ?

Geen slagers en kenne ik, zoo
dapper als.... ei !
die, slaande uwen klank uit
der kelen,
komt vinken en klinken hier,
vroeg in de mei,
en zitten en zingen
en spelen.

Ge 'n hebt me noch dit, in uw'
zangen, gedwaald ;
noch dat, in uw zingen,
vergeten ;
gelijk is het altijd, al
't gene gij taalt,
gewikt en gemikt en
gemeten.

Zoo zongen uwe ouders, zoo
gij ook, nadien ;
en, na u, zoo zingen
uw' jongen ;
hebbe ievers ik nachtegaals
zonen gezien,
't was nachtegaalszang, dat
zij zongen.

Dan — alles van buiten weet ge :
al dat gij zingt
en zurkelt en zabbert ;
't zit even
zoo net in zijn' haken en
oogen, mij dinkt,
of ware 't met inte
geschreven.

Daar leerde toch iemand u 't
liedergeluid
naar maten en wetten
bedwingen ;

nu heffen, nu leggen : dan
in en dan uit,
van 't hoogere in 't leege
verspringen !

Geen scholen en wete ik, daar,
lastig en lang,
gij zaat, om uw' lessen
te leeren,
zoo menschen dat moeten, die
spel en gezang
betalende menschen
vereeren !

Gods werken, zijt wonder : ik
wille u verstaan,
doch, helder en wordt het...!
Geraden
en kan ik het raadsel, hoe
Hij heeft gedaan,
de Godlijke Dader,
zijn' daden !

25-26, 1° 97.

DE RAMEN

DE ramen staan vol heiligen,
gemiterd en gestaafd,
gemartelaard, gemaagdekroond,
gehertoogd en gegrafd ;
die 't branden van het ovenvier
geglasd heeft in den scherf,
die, glinsterend, al de talen spreekt
van 't hemelboogsch geverf.

Doch schaars is herontsteken in
den oosten het geweld
der zonnevonke, en valt zij op
de heiligen, zoo smelt
't samijtwerk uit den mantelworp,
de goudware uit de kroon,
en alles, even wit nu, blinkt
en bliksemt even schoon.

Verdwenen zijt gij, hertogen
en graven dan, zoo zaan ;
verdwenen, maagden, martelaars
en bisschoppen : voortaan
geen palmen, staven, stolen meer,
't is alles henen, tot
één' helderheid gesmolten, in
één zonnlicht — in God.

KOE-KOE

- « OE-KOE, » de Leye omtrent
is alles, allenthenen,
belegwerkt en bezomerblomd :
en 't aarderijk verdwenen.
- « Koe-koe, » de groene wee,
zoo verre ik kan bespichten,
liep overal de zonne, met
heur zelvergeld, bezichten.
- « Koe-koe, » de koekoetblom,
vermenigd in de meie,
zie 'k varen heen en veèr, alom,
en zwaaien lijk een Leye.
- « Koe-koe, » de Leye langs,
en kan ik onderscheiden
of 't baren zijn of blommen, die
mijn' zwervende ooge leiden.
- « Koe-koe, » de koekoet roept
herhaaldemaal, daartusschen,
nen boom entwaar bezittende, in
de verre verre busschen.

ZONNEWENDE

LEN blomken heb ik staan, nabij
me, in de oude boekenzale,
dat altijd, naar den dag toe, keert
zijn' blaârkes, altemale ;
het wenden mag ik zus of zoo,
dat ik begere volgt het noo,
en 't zoekt, weerom naar mij gericht,
nog altijd liever 't zonnlicht !

Och, ware ik als dat blomken is,
in al mijn doen en laten,
mijn zorgen, mijn bekommernis,
in huis en achter straten :
't zij wat men doet of niet en doet,
't zij wat ik immer lijden moet,
naar u, met herte en ziel, gericht,
o alverzettend zonnlicht !

't Is duister nu en zwaar, te mets,
omtrent mij : oude kwalen
en nieuwe, doen, van zielgekwets,
mij moe zijn, menigmalen,
tot dat, o God, naar U gewend,
mijn' duisterheid den dag erkent,
en ziende U, met mijne oogen dicht,
ik asem hale, in 't zonnlicht.

DE OUDE KOPWULGE

E oude kopwulg', hoort mij melden,
achter lande zie 'k, onzelden,
't hoofd met jarig hout gelaân,
hellende over 't water staan.

Twecmaal schoone is ze aan te schouwen :
eenmaal in den diepen, blauwen
hemel; en, bencên weêrom
in den diepen waterkom.

Och, hoe geren, achter strate,
zie 'k u, groene vogelzate ;
hoore ik, als ge zingt en klingt,
's morgens,... en de zonne blinkt !

Och, hoe is mij lief het leken
dikwijls van den dauw gebleken,
vallende in den waterplach,
uit uw vochtig meigewas !

Blijft nog lange, o oude bonke,
staan daar, van den wulgentronke,
staan en, bij den waterboord,
dragen jonghout, immervoort !

Wij zijn 't jonghout, die op de oude
koppen staan, wier menigvoude
wortels uit den moederschoot
halen ons het daaglijksch brood.

Late God nog lange ons wachten,
eer, eilaas, wij, kruime en krachten,
door uw' val, voor goed geroofd,
vallen, met uw vallend hoofd !

26/3/'95.

BONTE ABEELEN

 IT als watte, en teenegader
groen, is 't bonte abeelgeblader.

Wakker, als een wekkerspel,
wikkewakkelwaait het snel.

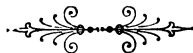
Groen vanboven is 't en, zonder
minke, wit als melk, vanonder.

Onstandvastig volgt het, gansch,
't onstandvastig windgedans.

Wisselbeurtig, op en neder,
slaat het, als een' vogelveder:

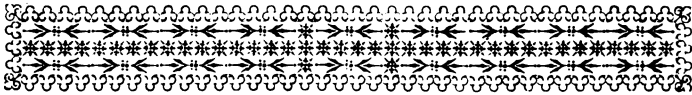
Wit en grauw, zoo, dóór de lucht,
« bonte-abeelt » de duivenvlucht.

12/2/97.

VI

ZOMERMAAND

HIER BEN IK

o ROOTE God,
in 't sterrenheer
herkenbaar uit der maten,
'n wilt, die maar
een mugge en ben,
een zandeken, mij laten!

Het middent al
terug naar U,
't gewordene uit Uw' handen ;
en toomend houdt
Gij alles in
't onmijdbare Uwer banden.

Uw eigendom
is al hetgeen
Gij, dagelijks of zelden,
als leenheere, in
mijn' handen zet ;
't is 't Uwe, en 'k wille 't gelden.

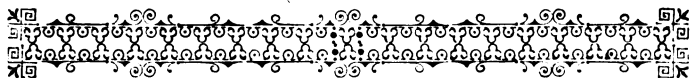
U manschap doen,
naar ridders recht
en eere, is mijn betamen,

en nooit en zal 'k
mij Uws, o God,
diens schild ik drage, schamen.

Hier ben ik, Uw
ontbiën getrouw :
slaan anderen, verwaten,
den, aweg in,
'k en wille, o goede,
o groote God, U laten!

25/12/196.

ROOZEMOND

o CHOONE roozenmond,
en buiten alle grenzen
van lieflijkheid, die, eerst
ontloken, op mij lacht,
uw leven is te broos
en moet, och arme, slenzen
eer morgen hier is. Op !
herleeft in mijn gedacht !

Daar zult ge, vrij en blij,
van verwen onbedorven,
weerspiegeld in den grond
van mijn geheugen staan,
en leven : zij uw' stam,
uw' wortel, al, gestorven :
zij de ongestuime wind
gaan spelen met uw' blaân !

ZOMMER

LS de appels bloeien,
— de schoone maand ! --
en 't gers, aan 't groeien,
de wegen baant,
de zoele winden
zie 'k geren gaan
en blommen vinden,
die openstaan.

Als, uit aan 't stroomen,
half bloed, half melk,
zijn de appelboomen,
zoo een, zoo elk ;
als weeke zijde
de takken blomt,
dan ben ik blijde :
de zomer komt !

Als alle lieden,
die gaan en staan,
« goendag ! » mij bieden
en spreken aan,
dan snoere en binde ik
mijn' kommernis :
dan ondervinde ik
dat 't zomer is !

TOT DE ZONNE

't EELAL doordaverend vroongedrocht,
die aarde, hemel, zee en locht
bebouwt; die, algebiënde, gaat
alleene; die geen schade en laat
u schenden; heerlijk zongespan,
wie is 't die, u geleken, kan,
van al Gods werken, schoone zijn,
o schoonheid van den zonneschijn?

Ze aanbaden u, ter aarden, om 't
ontzag van uw geweld, gekromd,
en dienstelijk u toegewijd.
weleer, die ook een schepsel zijt:
die, dienende, uwen koning eert;
die, uitgevaren, wederkeert,
getrouwe, alzoo de vogel kwam,
dien Noë 's hand in de arke nam.

Zoo neemt u eens, als, moe en mat
gevaren over 't wolkenpad,
gij rusten zult, met al dat is
geschapen na Gods beeltenis....

Zoo neemt u eens terug, die al
uwe afgebeelde schoonheid zal
verbergen, daar Hij mij verbeidt,
in de arke zijnder eeuwigheid.

MEEZEN

 WINTIG meezenvoetjes
hippelen in 't groen,
zurkelende zoetjes,
zoo de meezen doen.

Sprongen, rechte en kromme,
doen ze elkander na,
oppe, neêre, en omme,
ga en wederga.

Elk, op elk z'n taksken,
laat z'n tonge gaan ;
elk het meezenfrakske, en
't meezenmutsken aan.

Voor die 't frakske maken,
één' duim, of drie quart
kost het, van blauw laken,
met 'en lapken zwart.

Uit die kleene lapkes,
zwarter als laget,
snijen de meezen kapkes,
volgens hunne wet.

'k Zie ze geren spelen,
'k hoor ze geren, 's noens,
bobbelender kelen,
babbelen bargoensch.

't Zit entwaar 'en spinne,
't ronkt entwaar 'en bie :
snappen doen ze ze inne,
zonder « een-twee-drie. »

Hoort ze vijzevazen,
altijd even stout ;
reppen, roeren, razen,
weg en weêre, in 't hout!

« Mij! » zoo roept er eene,
« mij, die muggel! » — « Dij? »
wederroept Marleene,
« mij, Martijne, mij! »

Twee, die wetten weten,
deelen 't heltegoed :
eten en vergeten
mensch en meeze moet!

o/1/'97.

HERTELOOZEN

 EGT, waar zou 'k belenden mogen,
ginge ik altijd neêrgebogen,
zoekende, om geen leed te lijn,
't ongezelschap aller liên ?

Op ! mijn hoofd, en, recht getreden !
Wie ooit pijn en poge deden,
om mij onder voet te slaan,
laat mij, laat mij rechte gaan !

't Zullen, eens entwaar, nadezen,
roozen zonder doornen wezen
mij te plukken : goed geduld :
Gij, o God, mij helpen zult !

Dan, vergeten, herteloozen,
al uw' doornen, zonder roozen,
zal ik ; en, naar God gegaan,
eeuwig blijven rechte staan.

DE BLEEKERSGAST

't ERVERSCHT mij, in 't geweld gestaan
der hooge zonnekrachten,
te zien van verre, aan 't water slaan,
vuls arems, uit de grachten,
den bleekersgast : de regenvloed
't geleschte lijnwaad ronken doet.

Den lepel zwaait hij, zwak van leên,
ter beken uit, omhoog ;
en waken doet, hoe verre heen
hij werpen kan, zijne ooge :
de laatste lage en mist hij niet,
en al dat drooge is nat hij giet.

De groote zonne lacht daarop
heure alderliefste lonken ;
die, vallende in den dreupeldrop,
den dreupeldrop ontvonken :
ik regenbogen, smal van bouw,
nu hier nu daar, in 't gers, aanschouw.

Het lijnwaad is, en 't gers, nu nat
genoeg ; de lanen leken ;
en wederom zijn spiegelglad
van aanschijn al de beken .

de bleeker zit en droogt entwaar
de peerlen uit zijn kroezelhaar.

Verzachten doet dat regenbeeld
't geweld der heete stralen,
en lichter in de longer speelt
voortaan mij 't asemhalen :
zij vrede aan al die 't schoone van
Gods wonderheên beseffen kan !

7/51'95.

DE AVONDTROMPE

HEUR' trompe steekt de koe : ze is moe
van neerstig om te knagen ;
van lange, in 't jeugdig grasgewas,
den zwaren eur te dragen ;
den zwaren eur, die, molkenvol,
albij den grond genaakt ;
die zwaait, die heur den tred belet,
en 't lichaam lastig maakt.

Ze steekt de trompe en tuit, om uit
den meersch te mogen komen,
ter melksteê ; om, ontleaan, voortaan
heur zog te zijn ontnomen ;
heur zuivel, dat zoo zoet, zoo goed,
zoo zuiver is ; en dat,
voor alle lieden, ate en bate,
en drinkbaarheid bevat.

De trompe steekt de koe, daartoe
verwekt, alzoo de menschen,
die, tegen avond, lam en stram
gewrocht, de ruste wenschen.
De mensch is moe, de koe is moe,
en iedereen betracht,
na 's zomers zware werk, onsterk,
de zegenvolle nacht.

ICHTHUS EIS AIEI

MEIDAGWEDER is 't : allomme
helder, en geen loof en speelt.
Achter 't bloote vischputwater
roer noch rimpelken en gaat er :
stille staat er
't blinken in van 't zonnebeeld.

Diepende, in zijn' wandelkamers,
ligt de visch, die hand noch voet,
huid noch haar en heeft, noch veder ;
maar die, argloos, op en neder,
weg en weder,
vakende, zijn vinnen doet.

Oogen heeft hij, blinkende, en die
staan gekeerd, 'k en weet niet hoe ;
gaat hij slapen, eet of drinkt hij,
wilt hij boven zijn, of zinkt hij,
nooit en pinkt hij,
nooit en duwt hij oogen toe.

Met den monde middagmalend,
cinde en heeft hij noch begin,
maar hij muffelt, zonder staken,
met zijn muile, en met de vlaken

van zij'n kaken,
water uit en water in.

Wonder schepsel, zonder sprake,
woord en tonge en tale ontzeid ;
zinnebeeld van ongeraakte,
nooit besproken, nooit bespraakte,
moedernaakte,
schaamteloze onnoozelheid !

't Water mocht de dieren en de
mensen eens verslinden al,
buiten die, in 't schip, huns g'achten,
volk en vee, na lange wachten,
wederbrachten,
vrij van rampe en ongeval.

Hij ontzwam het, onverwaten,
van Gods hand onaangedaan.
Och, of mochten wij, nadezen,
veilige ook en uitgelezen',
visschen wezen,
daar Uw' sterke netten staan,

God, van wien me, in de oude dagen,
dekkende uw' geheemen zei,
mondlinge, of in beeld geschreven :
« Nut den Visch, Hij zal u geven
't eeuwig leven. »
Helpt ons, *Ichthus, eis aiei !*

RIJMRAM

 AAR viel mij in 't gedacht entwat,
dat, al te onveerdig opgevat,
verloren liep ; en, mondgemeens,
en zal 't noch ik, noch iemand eens
genieten.

Het deert mij danig ! Ei ! 't en doet :
en heel en is en al, voor goed,
dat ongedicht gedachtje, dat
was al te onveerdig opgevat,
te nieten.

Het leeft entwaar entwat dervan,
dat visschende ik nog vangen kan,
wellicht ; en, eens in 't net, wie is 't,
genaam ! die mij den visch ontvischt,
en 't garen ?

Mij rijmvasst en, van stonden aan,
zal 't stijf en sterk in staven staan,
nu, mondgemeen, het onverwacht
gedacht gedicht, gedicht gedacht,
nog jaren.

TWEE HORSEN

ZE stappen, hun' bellen al klinken,
de vrome twee horsen te gaar :
ze zwoegen, ze zweeten ; en blinken
doet 't blonde gelijm van hun haar.

Ze stappen, ze stenen, ze stijven
de stringen ; en 't ronde gareel,
het spant op hun' spannende lijven :
de voerman beweegt ze aan een zeel.

De wagen komt achter. De rossen,
gelaten in 't lastig geluid
der schokkende, bokkende bossen,
gaan, stille en gestadig, vooruit.

Geen zwepe en behoort er te zinken,
geen snoer en genaakt er één haar :
zoo stappen, hun' bellen al klinken,
de vrome twee horsen, te gaar.

28/1/97.

BERDZAGERS

ZIJN' vuisten, tend den okselen
gesloofd, en opgeheven ;
van schouder en van longen sterk,
aanziet mij, zes voet hooge aan 't werk,
den zager, die vooroverhelt,
terwijl hij vast zijne oogen velt,
en volgt de zwarte schreven.

Van onder staat zijn' werkgenoot,
de kin omhoog, och armen,
gedwongen en gewrongen, als
een afgebeulde slavenhals,
te heffen en te halen, dat
hij steent erbij, aan 't zageblad,
met alletwee zijne armen.

Het eeken lijf gebonden ligt,
vanboven, op de schragen ;
en krammen doen, in 't bol gehaakt,
den ouden boom, al moedernaakt,
zijn schoonheid af en boeien aan,
den al te wreedden wil verstaan
des menschen, en verdragen.

Hij zucht ! De zage zingezangt,
en spot met zijne ellenden ;
heur' tanden teren 't altemaal
aan stukken ; ei ! dat bitter staal
en rust niet, eer 't, in balke en berd,
vaneen en schoer zijn edel hert,
zijn lijf, zijn' leèn, zijn lenden.

o Zager, man, omleegedaalt,
en wilt een' wijle wachten :
gezeten nu, in 't zagemul,
uw maat en gij, de kruike vul
nen dienaar doet, die 't zware van
den arbeid u verlichten kan,
verzoeten en verzachten.

13/12/95

HOSTIEBLOMMEN

o IJ schoone witte plekken,
midden onder 't donker groen,
die 'k, al waar mijne oogen strekken,
zie de boorden blinken doen
van de landsche zonnewegen :
zomerzegen,
sterrengen,
blommen, God den Heer gewijd,
willekom mijne oogen zijt !

Dun van stamme en lang van lijve,
ringsom, als een rad gedaan,
zie 'k u geren, zie 'k, en 'k blijve
geren vóór u, blomkes, staan :
'k zeg dan, naar u neergestopen :
« Rekwijd open
staan uw' knopen,
zonder doek of deksel om :
zijt mij, blomkes, willekom ! »

Hostieblommen, schiere en schoone
staan uw' twintig nopkes, net
als een witte maagdenkroone,
blinkend om uw hoofd gezet ;
gladgeglimde spansche kragen

zie 'k u dragen,
lange dagen,
lange maanden, hier en daar :
willekom mij, g'ansch het jaar !

8/11'97.

STILLE !

VERLEENT me Gij uw' hulpe, o Heer,
in 't werken dóór dit leven,
op U gesteund, ne wicht te meer,
hoe 't storme, en zal ik beven.

Ze 'n kunnen, die mij tegenstaan,
maar schelden toch, en schermen ;
'k zie schimpend, ik, hun' ruwheid aan,
gerust in uw ontfermen :

« Dat God bewaart is wel bewaard, »
zoo leerdet Gij mij spreken,
o Heere ; en, of Ge in slape waart,
mijn schipke 'n zal niet breken.

Zegt : « Stille ! » en, zoo 't, weleer, dit woord,
hiet wind en weder zwijgen,
zoo zal 't mij, hebbe ik U aan boord,
doen 's Hemels haven krijgen.

2/81'96.

EEUWELINGEN

GEDAAGDE, bodemvaste boschgenoten,
boomen, die 'k, wel vichtig jaren lang,
boom wete ; en, zoo hooge als nu geschoten,
gezien hebbe, op zoo menig wandelgang ;
wat ben ik, arme miere, u bijgeleken,
die sta en u aanschouwe, o hooge boomenreken !

Mijn' handen, uitgestrekt, en konnen, eiken,
beuken, op wel twee drie vamen naar,
vamende u om 't lijf, malkaar bereiken,
noch meten uwen stam, die, machtig zwaar,
die machtig diepe staat, den grond beneden,
in de onuitroeibaarheid van uwe wortelsteden.

Gij grijpt mij, groote boomen, vast ; en 'k voele
vreeze mij het hert des herten slaan,
hoore ik, al met eens, omhoog, 't koele
gedaver van de winden dóór u gaan !...
Gij spreekt dan tegen hen zoo 'n zware sprake,
dat, angstig en ontsteld ik worde. en koud gerake!

9/21'97.

VII

HOOIMAAND

GROENINGEVELD

• o Magali, ma tant amado.... •
Mistral, Mirco, cant. III.

ROENINGEVELD, waar zijn de dagen,
als in uw gras, als in uw zand,
steunende op God, de legers lagen,
die vochten vrij ons Vaderland ?
Laat op dat veld, in onze hand,
den leeuw ontwaaien,
en leve, vrij van schade en schand,
ons Vlanderland !

Groeningeveld, daar blommen bloeien,
daar kooren wast nu, overal,
daar gaan wij, vrij van vreemde boeien :
wie die het ons verbieden zal ?
Laat op dat veld, in onze hand,
den leeuw ontwaaien ;
veerdig, en vrij van allen band,
zij Vlanderland !

Groeningeveld, uit alle velden
het heerlijkste, dat zonne groet ;
daar 't vlaamsche Volk zijn' vlaamsche helden,
bij 't vlaamsche lied, herleven doet !

Laat op dat veld, in onze hand,
den leeuw ontwaaien,
wekkende, aan Leye- en Scheldekant,
't oud Vlanderland!

Groeningeveld! o Kortrijksche aarde,
vruchtbaar, en vrij van vreemd gewas,
spare u de hand die eens u spaarde :
weër zij ons Volk zoo 't certijds was!
Laat op dat veld, in onze hand,
den leeuw ontwaaien,
en houde vrij den ouden trant
't nieuw Vlanderland!

Groeningeveld! De gulden vane
donkert de zwarte leeuw! Kom-aan!
voere hij 't Volk ter zegebane :
ziet hoe zijn' roode klauwen slaan!
Laat op dat veld, in onze hand,
den leeuw ontwaaien :
volge 'em, blocrood getongd, getand,
heel Vlanderland!

18/9/94.

VUISTRECHT

LENDIG, al me' leven,
zonder oost
of troost :
van iedereen verlaten
en verraân,
voortaan,
waar wil ik me gaan loopen,
om de liên
te ontvliên,
die. zegezingend, zoeken
mij dien hals
onvalsch
te kerven, die de leugen
hun, te leed.
verweet ?

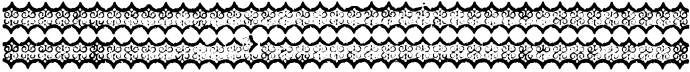
Ik vare en heb noch vreeze
voor de dood,
hoe snood ;
maar 'k vreeze, zonder moed en
zonder hert,
de smert
te vluchten, en te vallen,
daar de waan
blijft staan ;

te vallen en te sterven,
daar hij, loos
en boos,
zal roepen : « Dat de vuist kan,
en 't gevecht,
is recht ! »

De waarheid zal bedijgen: *... ..*
zij is, als
gevals,
de « waarheid, » schoon al 't beste
dat er leeft
begeeft :
viel alles om haar henen,
hof en huis
in gruis,
nog staande zou ze blijven;
en, blijft een
alleen,
haar houw en trouw zijn, ik zal,
God, en Gij
met mij !

4/1/97.

NON SIA VER

 on sia ver,
't en zij geen waar,
dat immer ik
zou moeten
gelogen woord
als echt en recht
erkennen, vóór
uw' voeten !

Non sia ver :
de waarheid is
onsterflijk, en
gij allen,
hoe geren gij't
ook zaagt, en zult
de waarheid ooit
zien vallen.

Non sia ver :
dat logen is
voor logen ik
zal houden,
of schelden mij
« valsch logenaar ! »
tien duizenden
ook zouden !

OORLOGE

't S oorloge, oorloge is 't,
daar menschen zijn, en dieren ;
't gevecht zit al dat leeft,
geboortevast, in 't been :

— beweertuigd is het ros,
bewapend staan de stieren
afgrijslijk ; hond en kat
strijdzuchtig zijn. Het klein
zoet honingbietje weet
zijn gif te laten leken
in 's vijands wonden ; 't weet
zijn moordend mes hem, en
zijn' bitterheid, in 't lijf
zoo nijdig neêr te steken,
dat ook het zoete zeem
onzoet hem smaken zal !

De duive, zonder haat,
het lam, dat liete 'em binden ;
't onbooze keverken,
het nietje zonder straal ;
wie, zonder krijgsgeweld,
wie zal 't, o Heere, vinden,
dat onkamplustig is,
dat vrij van de oude kwaal ?

't Is oorloge, oorloge is 't,
daar menschen zijn ; de dieren
 verscheuren ondereen
 malkanderen ; de dood
tot in de wolken zit
en spiedt mij !... Goedertieren
Verlosser, vrede zijn,
waar zal 't ? — In uwen schoot !

29/4/95.

DE DONDERROE

DE scherpe donderroe verdreegt, of waar 't,
het wolkenschip, daarin de donder vaart,
te booren door den boeg. Het zwerk alom
is zwangergaande ; zwaar, de zwarte hemelkom.

Gezwegen wordt er heind en werre. 't Is
benauwelijk, als in een vangenis,
daar, angstig, iedereen 't gerucht verwacht
des grendels, en den roep des doods, te middernacht.

Een kruise, schielijk, elk een kruise haalt,
te borste van den hoofde... neder straalt
de bliksem : bulderend de donder dan
bebast de bevende eerde, al dat hij bassen kan.

Wel honderd bommen, al medeens gelost,
herhalen 't bassen : 't huilt, en 't hossebost,
en 't ratelt, overal, in 't wolkenschip,
daarin de donderroe duwt heuren glavietip.

Hij vlamt ! het vier daaruit omhoogevonkt ;
de wolken breken los. de regen ronkt,
en 't giet, en 't golpt, en 't geult, 't is zonder eind.
« God zegent, » zegt het volk, « de dondervlage. » 't Reint.

15/10/96.

BRAND !

F branden doen de huizen daar,
ofwel mijne oogen dwalen !
— Roept menschen bij, 't is brandgevaar
en... Water, water halen !
Waar zit hij weêr, die klokkeman
des duivels ? Luien, luien,
zoo moest hij. of de weêrga van
den drommel moest hem bruien
ten torren uit ! Als 't effen is,
dan klopt hij ! — Helpen, helpen,
gij mannen daar ! Beseffenis !
Vat aan ! Wij zullen 't stelpen !
— 't Doet immer voort : bij vensters vol,
zie 'k vlagen vlammen vliegen,
en loopen langs de daken, dol !...
Ach, kinders in de wiegen,
ach, moeders, vrouwen... ! Haast u ! Daar !
Die leêre ! — Meer als honderd
aanschouwen mij. — « Waar is het ? Waar ? »
zoo vragen ze, elk verwonderd.
— Ach, 't zonnewiel in 't westen zinkt,
dat, heel den dag, aan 't pronken,
onzichtbaar zat ; en 't westen blinkt
vol scherpe hemelvonken,

die wederslaan, in ruite en glas,
hun bliksemende stralen,
en 't brandt, alsof 't een schavier was,
ofwel... Mijne oogen dwalen!

2/9/'96.

HET KLOKGEBED

HOE helder klinkt
de klokkentaal
ten torren uit :
tot negenmaal
herhaalt, herhaalt
de klepel, op
den ronden boord,
zijn beëgeklop !

De landman laat
zijn' rossen staan :
naar huis zal hij,
en rusten, gaan !
maar, eer hij stap
van stede zet,
zoo bidt hij nog
zijn klokgebed.

Een engel naar
Maria kwam :
de boodschap hij
van 't Boetelam
had medebracht :
en negenmaal
begroet haar nu
de klokkentaal.

Gods eeuwig Woord
het licht verliet
des hemels, en
Maria hiet
het moeder zijn
van Hem die, aan
den boom, voor ons
heeft boete ontvaan.

De landman, na
den laatsten klop,
van bidden houdt,
van werken, op ;
zijn' rossen staan
op stal weerom,
en moeder wensch
hem willekom.

28/1'97.

7 .SCHOONHEID

HOE schoon zijn de ongekunstenaarde
boomen, die
'k, erkenbaar uit elkander, in den
hemel zie
geschoten staan, en dragende elk een
beeltenis,
daar 't werken van Gods hand nog aan te
vinden is !

Hoe schoon is, ongeschonden, in de
zonnenkracht,
't wijduitgespreide bouwsel van de
boomenpracht,
ten toppen uit gedreven, en, van
dracht, alzoo 't
de Schepper eerst, beminrende, uit zijn'
handen goot !

Het was alzoo geschapen en, van
God gemaakt :
waaromme en laat ge 't, mensch, door u niet
aangeraakt,
geworden, 't onverbeterbare en
't schoonste van
de schoonheid, daar geen menschenhand ooit
aan en kan ?

DE DAKPANNEN

DE oude roo dakpannen schijnen zoo schoon,
schuren bedekkende en boeien,
laat er de zonne, van uit heuren throon,
vierige vonken op gloeien.

Duister, zoo waren ze, een wijle geleên,
vunzig, oneffen bedegen ;
deerlijk ontodderd en schamel, beneên,
't vochtig gezijp van den regen.

Blijde nu blinken ze, in 't zadgroene veld ;
schuren bedekkende en boeien :
'k zie mij zoo geren. in 't zonnengeweld,
de oude roo dakpannen bloeien.

30/9/96.

TERUG

CHEEF is de poorte, van
oudheid, geweken ;
zaâlrugde 't dak van
de schure ; overal
stroo op de zwepingen
zit er gesteken ;
vodden bevesten het
huis en den stal.

Boven die vodden zijn
blommen gesprongen ;
onder die vodden zit
volk en gezin :
blommen van vrede, zoo
ouden, zoo jongen,
blommen van buiten en
blommen van bin.

Daar is 't, dat moeder zat ;
daar is 't, dat vader
vond die hem arbeid en
herte bracht ; daar
knielden wij, kinderen,
handen te gader,
baden wij, kleenen en
grooten, te gaâr.

Daar is de schippe nog,
daar is de tange ;
't ovenbuur staat daar, zoo
't vroeger daar stond ;
't hondekot staat daar, en....
— 't is al zoo lange ! —
Hoe is de naam van dien
anderen hond ?

Ach, hoe verheugen mij,
ach, hoe verheffen
de ouderē dagen mijn
diepste gemoed !
Is er wel iemand, die 't
ooit kon beseffen
wat gij, oud hof, mij nu
zegt, mij nu doet ?

Zalige lieden, al
te arglooze menschen,
weinig begeerdet gij,
groot was uw hert !
— Kon het maar helpen, met
weenen en wenschen,
weêr ate ik roggenbrood,
naast u, aan 't berd !

HET GETOUWE

EN mocht ik maar
twee zielen hebben,
'n mocht ik maar
twee menschen zijn,
'k zou weven mij
tweêrhande webben :
een' webbe groef,
een' webbe fijn.

Een webbe zou 'k,
van zonne en zijde,
mij weven, en
van goudgespin ;
met boomen en
met blaren, blijde,
met meer als een
schoon blomken in.

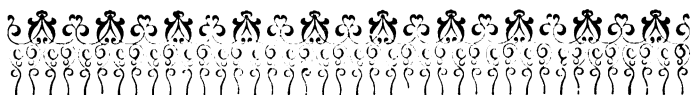
Mijne ander' webbe,
en tweede leven,
'n liet ik maar,
onaangemoeid,
geschoren zijn,
getouwd, geweven,
zoo 't in en deur
't getouwe vloeit !

Doch neen : ik zal,
van ziele en lijve,
de wever van
één webbe zijn,
zoo lange 'k in
dit leven blijve,
van zuur en zoet,
van groef en fijn.

Den inslag en
den drom van 't leven
van goed heeft God,
en kwaad gespin,
van zijde en wolle
en werk gegeven,
met hier en daar
een blomken in.

En, zittende op
mijn krank getouwe,
zoo weve en werke
ik, dag en nacht,
aanziende, vol
goe hope en rouwe,
den Heere, die
mijn werk verwacht.

COURTRAI !

 ET vierig gedrochte,
geklauwd in de schenen,
geweldig geschuifel
ontlatende, vliegt,
van Lendlee, te Leye- en
te Kortrijkwaard henen,
met mij in zijn lanken,
gehutst en gewiegd.
Daar zitte en aanschouwe ik,
in 't wolklooze westen,
, de zonne, de groote,
de roode, die vaart,
zoo vast als ik vare, en
die de uiterste vesten
des werelds in brande
steekt. Alles, of waar 't,
doorberst en doorberrent
zij: huizen en koten,
en kerken ontsteekt zij,
en laat ze, in nen niet,
weêr duister, om, verder
en verder geschoten,
naar Kortrijk te varen.
— Wat is er geschied ?

'k en zie mij noch zonne,
noch boomen meer branden :
is 't vaartuig aan 't zinken,
met allen aan boord ?

Wat hoore ik voor vreemde
geruchten ? — Wij landen :
« *Courtrai!* » 't Is al schuiflen
en fransch, van nu voort!

10/7/'95.

VIII

KOORNEMAAND

WIEROOK

Thus ardens in igne.

o WIEROOKGRAAN,
geronnen traan
van ceder- en van lorkenstammen,
gebedenbeeld,
daar 't vier in speelt,
en 't vonkelen van 's herten vlammen.

Geen gave van
fijn goud en kan
mijn hand den Heer, geen myrrha bieden,
maar wierook zal.
en overal
en allen dag, Hem dank bedieden.

o Wierookgraan,
in 't vier gedaan,
en rookende uit mijns herten midden,
van aardsch en grauw
wordt hemelsch blauw :
gaat, wierookgraan, den Heere aanbidden !

15/2/'97.

TERWE

DE terwe ziet er zuiver uit,
alsof heur' koorenaren
geboren uit den binnenwand
van Peru's velden waren,
zoo geluwe is ze, en goud gelijk !
De stammen staan genegen
en, honderdduizend, blinken ze, in
den zoelen zonnenregen :
't zijn priemen gouds, die dragend zijn
den last elk, en de zware,
de dikke, volle onschatbaarheid
der gouden koorenare !
Gods zegen op de velden viel,
God zegent u, gij boeren,
die peerdenwagens kooren zult,
dit jaar, ten vlegel voeren !

24/7/'95.

STORME

 E Leye slaat dat 't kletst !
Gewerveld uit het noorden,
zoo schielijk hoopt de wind
het water, dat 't zijn' boorden
voorbij, alhier, aldaar,
in zijne onkeerbaarheid,
den kalen ketseweg
met loopend schuim bespeit.

't is helderblauwe locht,
geweerd de wolkendriften,
die, varend vòòr den wind,
uit onzen hemel schiften ;
terwijl, benedenwaard,
op huis en vore en veld,
hun duister schaduwbeeld,
onvatbaar, henensnelt.

De zonne wisseldanst
in 't wisseldansend water,
dat, hagelwit geblest,
vol blommen, vol geklater,
heur' schoonheid tegenlacht :
bij 't daveren van hun lied,
'n hoort ge uw' wedersprake,
'n hoort ge u zelve niet.

Omhooge schuifelt het,
en giert het, om de snaren,
waarin 't gebliksem loopt
der vlugge kopermaren ;
omleege valt het u,
en bijt het, in den baard,
dat immer stuiven kan,
of stormend henenvaart.

De buitenluiken slaan,
ontketend ; achter wegen
is 't vechten, dat men moet,
of vóór den wind of tegen ;
de kaven spuigen rook,
die, gulpwijs afgewaaid,
u, stinkend, om den hoofde
en vóór de voeten draait.

Het ronkt, het huivert al
dat lijf heeft. Hoort ze kramen,
de schepen ; hoort ze, vast
geboomd, de boomen pramen
en spannen schier ontween,
bij 't ongenadig slaan
der bergen, die den boeg
van 't schip te lijve gaan.

Zij willen 't meêgerukt
in hun losbandig leven,

van touw- en takeldwang
verlost, de vrijheid geven,
in 's Winden naam. 't En zal !
Het stijve vaartuig rilt :
geen' wind-, maar kabelvast
'n vrijheid is 't, dat 't wilt !

Dan is het dat ik, gansch
alleen, bemin te baden
in 't midden van 't geweld
en de ongezoctste paden
te zoeken, onversaafd !
Maar, ei, 't is droomen dat,
of dichten : 'k zitte in huis,
bij 't vier, en 'k... rooke wat !

9/2/'94.

O HEEMELIJKE DIEPTEN....

HEEMELIJKE diepten van
't vol schaduw hangend boschgebied :
vol schaduwe en vol duisterheid,
vol nacht en dauw, dooreengespreid !

't Is morgen, en de zonne berst
alhier, aldaar, ontembaar, uit
den nachtelijken moederschoot :
« Hier ben ik ! » roept de zonne groot.

« Hier ben ik ! » En, ze doet den dauw,
in 't veld, en al dat vochtig is,
verdampen. Deur de glazen valt
ze in 't huisgezin : -- ontwekken zal 't !

't Is licht alom : 't is leven al,
dat 't zonnebeeld aanschouwde : alleen,
daar diepe, in 't eenzaam boschgebied,
en zie 'k, o schoone zonne, u niet.

't Is duister, en 't is nacht daar nog ;
met hier en daar een' gulpe of twee,
daar 't groen wordt, uit der grouwbaarheid...
'k en weet niet hoe 't nen naam gezeid !

De zonne grijpt al vaster nu
de trappen aan des luchtbouws :
ter zege vaart ze, hooge en blij ;
geen boom die heur weêrbarstig zij !

Zij giet, dat elk het merken mag,
bij geuten, vier en werkzaamheid
den bosche in : dweersche balken gaan,
vol speitend licht, den bodem slaan.

Het mosch, het loof, het blinkend hout,
de takken, zware of lijze, loopt
zij lustig laven : — heerlijk is
verwonnen weêr de duisternis.

Verwonnen zij de dood, en al
dat duisternisse of boosheid heet,
door 't Licht van U, die, tallertijd
verwinnende, onverwonnen zijt !

5/9/95.

WOLKENSNEE

S. M. ad nives, V^a. Aug.

EEN zwanendons, geen witte zaan,
op verschgemolken melk ontstaan,
geen snee en blinkt, geen lammervel,
als wolkensnee, mij half zoo hel.

« 't Is snee die bloeit, » zoo dicht het volk :
« dat onbevlekt, alwit gewolk
is wolkensnee. Geen snee en groeit
zoo wit als witte snee, die bloeit. »

Het blinkt daarin een' helderheid,
zoo wit en wordt geen wol bereid ;
zoo wit en kan, dat wete ik vast,
gewasschen hij, die lijndoek wascht.

o Wolkensnee, zoo wit als schuim
van zuivel of van zilver, 't ruim
des hemels schijnt één weefgewaad,
van zonnelicht en zijdendraad.

'n Lage er nooit maar zulke 'n snee
in 't hemelsblauw mijns levens, wee
noch wolken : altijd zomerwit,
— daar 't dikwijls nu zoo duister zit !

10/21'97.

LAAT WORDEN

WAAROM niet uw geweld gestaakt,
o menschdom, en, onaangeraakt
het boomgewas gelaten ;
dat, gauwloos, Gods bewegen weet
en volgt, terwijl 't, aan u besteed,
zou sterven, achter straten ?

— Gekort, gekapt, gekandelaard,
van jongs, zoo zaan er zap in vaart ;
gedwongen, dwaasgenepen,
en kan 't, alzoo 't te groeien poogt,
niet groeien ; en 't moet, uitgedroogd,
zijn lamme lenden slepen.

Laat vrij dan boom zijn' wegen gaan ;
ten gronde uit, in den hemel slaan ;
zijn' takken henenstrekken ;
zijn' blären, onder 't zonnelicht
ontloken, laat ze, onafgericht,
hem lijf en leden dekken.

Laat op-, dat op-, laat neêr-, dat neêr
wilt wassen, wassen : heen en weêr
geslingerd door de vlagen ;
gekitteld door de zonne, zal
het, onbesneden, schoonst van al
zijne eigen schoonheid dragen.

Geen mensch en is 't ook, wille en zin
bezittende ; geen' ziel daarin
 en woont er, die kan razen,
en bijster loopen, 't spoor gemist ;
geen ongewillig mensch en is 't,
 zoo gij zijt, arme dwazen !

Laat worden dan den schoonen boom,
zoo God hem schiep ; der winden stroom,
 vrij zonne- en bronneteugen
laat hebben hem : en Gods geweld,
die 't aardrijk al vol boomen stelt,
 zal 't boomgewas doen deugen.

20/9/'96.

x BETULA ALBA, L.

'k **G**ROETE u, wit als molkenroom,
in den bossche en achter strate,
's zomers, 's winters, vroeg of late,
bleekgebolden berkenboom!

Edeldrachtig houtgewas,
's zomers laat ge uw' teere takken,
hangend haarwijs, ommezwakken,
of 't een spruitend water was.

Lijzig, dóór uw hoofdgewaai,
ruischt het dan, of, in uwe armen,
honge een' bende bie'n te zwarmen,
rustloos, in den zonnelaai.

's Winterdaags, alhier aldaar,
om uw' blanken hals en rugge,
zwart gelijk een meuzievlugge,
zwiert uw schudderachtig haar.

Reuzen zijn de boomen dan,
die malkander, bloot van armen,
slingervuisten, dat men 't karmen
heinde en verre hooren kan.

Daar noch eek noch essche en wast,
hooge in 't noorden, hoore ik melden,
't land der skandinaafsche helden,
staat gij, rotse- en wortelvast.

's Scheemans roede en 's boden staf,
't heidensch recht- en vredeteeken,
esschen hout en was 't, noch eeken :
't was uw' berken borst, die 't gaf.

« Berk, » zoo hiet de noordsche B,
een der zestien ruinenstaven,
die, onroomsch, te weten gaven
wat ons voorvolk dacht en dee.

Schald, die wijsheid wijst, hij nam,
eer hem pergamenten blâren,
of papier, berijmbaar waren,
uwen bast, o berkenstam.

't Schamel daaglijksch-broodgenot
spaart de berk u, bezembinders.
« Spaart den berk, gij haat uw' kinders, »
leert u, ouderen, 't Woord van God.

Weg en woonstede opgefrischt,
maakt den berkmei torreveerdig :
morgen draagt men 't Hoogeerweerdig
om den dorpe en... kermesse is 't !

Daarom heffe ik, overwaar,
komende in den bossche u tegen,
of omtrent des Konings wegen,
u den hoed, o berkelaar !

27/11'94

✓ 'T GROEIT...

GROEIT overal entwat :
tot op de blauwe schorren,
maalt, onbemerkt, het mos,
bij kleene kleene porren,
zijn platte penningen,
die, groene en grauw gedaan,
of geluw, op 't gelent
van de oude bruggen staan.

De zonne valt daarop,
de regen valt daaroppe ;
ze groeien zijwaards uit,
ze zetten, doppe, doppe,
een dopken hier en daar,
dat, zoo en zus geleid,
aan elke schorre geeft
heur' schoone uitwendigheid.

Gaat kijkt ernaar entwie,
die oogen heeft, en staat er
een stonde wijlend bij,
daar zonne valt en water ;
en toogt mij dan tapijt,
of legwerk, of 't zij wat,
dat kunstiger gewrocht,
en schoonder, is als dat !

Laat mieren nu daarbij,
daarin, daaroverhenen,
of muggen reppen hun'
't zij hooge of leege scheneh ;
 laat vlerken, hel als glas,
 vol regenboogsch gepraal,
 daarbij zijn, ach, hoe schoon,
 hoe lief is 't altemaal !

't Leeft overal entwat :
't zij op, 't zij onder 't vloeien
der waters ; op de veurst
gezaaide blommen bloeien ;
 de pannen, levenloos
 'n zijn zij ; noch in 't stroo
 van 't schamel dak en weunt
 het schamel blomke noo.

't Zijn spalten in den wand,
't zijn gerren in de pelen
der boomen, daar hun spel
de varentjes in spelen,
 die, boom- en wortelvast,
 nog tieren in den schoot,
 die, jaren leën, is hout-
 en stam- en worteldood.

Geen moes en gaat te kwist,
geen veite, entwaar, bedorven,
of 't leven kruipt erin
terug, al is 't gestorven ;

geen hout en is zoo voos,
geen mesch, of, stap aan stee,
zit wulvenkaas erop,
met paddestoelen meê.

Waar is, van Leye tot
aan Schelde, aan zee, in zande,
op huis, op stake, entwaar
een plekke, in onzen lande,
daar niemendalle en leeft,
van blommen of van blad,
dat lief is ? Overal,
't groeit overal entwat.

15/10/96.

NAJAARSVERWEN

CHILDERSCHOON, zoo zijn de verven
van de blâren, die, aan 't sterven,
's najaars, op de boomen staan,
schouwt de lieve zonne ze aan.

Groen, wat moet gij heldere vlagen
lichts in uwer lenden dragen,
dat gij, tanende ende ontaard,
toch zoo schoone verwen baart !

Groen, gij zijt me een eël aanschouwen,
als ge, op de aarde wijd ontvouwen,
leven biedt aan volk en vee,
zegen giet op wald en wee !

Groen, gij sterkt mij dan, en vinden
doen mij locht, de groene linden ;
maar, uw bloeloos, bont gerief
is mij, 's najaars, nóg zoo lief.

's Voorjaars zingt het al te prachtig,
al te menig, al te machtig
groen te oneindig luide een lied ;
maar het groen dat weggaat niet.

Ei, hoe orgelt dan, hoe kwedelt,
harpt en zingezangt en vedelt
mij dat henenstervend.... neen,
henenlevend — loofgeween !

6/11'97.

NIEMANDSVRIEND

G'e 'n weet niet, die, in stad gewend
te wonen, maar Gods koorne en kent
wanneer het, brood bedegen,
en voedzaam, u wordt voorgeleid,
hoe heerlijk is de uitwendigheid
van 't groene, langs de wegen.

Van 't groen, dat hooge en leege groeit ;
van 't groen, dat in de weiden bloeit ;
van vogelvitse en krokke :
van wegbree, murke en roozewied ;
van onderhave en retse en riet,
van distel en van dokke.

Ach distel, ik en kende maar
van zeggenswege uw streuvelhaar ;
ik liet mij, van die 't zeiden,
verwittigd zijn, in 't akkerland,
dat ge overal de kroone spant,
om onraad uit te breiden.

'k En kende u niet en, bovendien,
'k en zocht u van nabij te zien,

voorwaar, noch aan te roeren,
zoodanig is de rake omtrent
uw kwaadheid overal bekend,
en ruchtbaar, bij de boeren.

Men scheldt dat ge, iedereen ontvriend,
tot voedsel van den ezel dient ;
men schuwt uw' scherpe bladen ;
doch, hij en scheldt onnut u niet,
die 't schoone in al Gods werken ziet,
en 't goede zoekt te raden.

Men scheldt... of, erger nog, men hoort,
van wetswege, en bij koningswoord,
gebannen en geboden,
dat 't distelvolk men, een en al,
te zeisene en te spade, zal
verdoen, en de eerde uit roden.

Bermhertigheid, voor 't schamel wied,
eilaas, dat ge al te ongeren ziet :
aanschouwt hoe 't, ja, de steenen,
de vuile brokken, daar 't geweld
der steêlie'n meê den buiten kwelt,
komt zedig groen verleenen.

Aanschouwt, op elken staf, hoe lief
elk distelhoofd zijn' blommen hief,
geheel of half maar open ;
hoe net, van niemand aangeraakt,

een' krage om elke blomme blaakt,
vol verschen dauw gedropen.

Aanschouwt hoe 't schubbig distelhaar
omspannen hangt, vol Godssamaar,
vol kobbenetsche kanten ;
die roeren in den zonnenlaai,
die blinken in elk windgewaai,
vol stof van diamanten.

Hoe 't wikkellachtig witje wipt,
alhier, aldaar, verlekkerlipt
om 't zijne, uit al de bloeien,
te ontsnoepen aan de krabben bie'n,
die 't, nijdig, elken distel zien
bezoekend henenspoeien.

'k En rieke, alwaar men lieflijkheid
van zalvende olie toebereidt,
geen' aangenamer' roken
als die, des zomers, vroeg en laat,
daar 't distelt en vol blommen staat,
de distelblommen stoken.

Aanschouwt, op de oude toppen, hoe 't
gevlugde zaad omhoog woedt,
en waait voor alle winden,
om ievers, daar 't geen ziele en zag,
den vrijen hergeboortedag,
onsterflijk, weêr te vinden.

Zoo leeft gij, distels immer voort,
van wetswege en bij koningswoord
 verboden en gebannen ;
en, schoon zij, om uw schamel zaad
te worgen daar 't gewonnen staat,
 zoo lange al samenspannen.

't En zal, verdiend of onverdiend,
't en zal u, distel, niemandsvriend,
 minachtend ooit versmaden,
dit Vlamingshert, dat, 't baten niet,
maar 't schoone in al Gods werken ziet,
 en 't goede zoekt te raden.

6/8/'95.

IX

HERFSTMAAND

IK GA

DEUR hore en more moet ik,
deur dikke en dinne gaan,
en overal ontmoete ik
mij boozen, langs de baan.

Ze schelden en ze schrikken,
ze schimpen en ze slaan;
ze wegen en ze wikken :
« Hoe deernis hem gedaan ? »

Ze zeggen, en ze zullen
mij vatten en mij vaân !
De dommen en de dullen :
ze 'n durvender niet aan !

Me 'n roek's ! Ik laat ze zwetsen,
ze brouwen en ze braân,
ze glijden en ze gletsen :
ik ga, — zij blijven staan !

11/10/96

DE VISSCHER

DE wolken willen weg, de zee
zinkt zacht- en zoetjes neder ;
en langzaam loopt de lucht alree,
vol rust- en lustig weder.

'k Ga kijken of 'k er doen aan zie,
om 't schamel vangstje visch
te vinden, voor.... de moeder, die
mijn' vrouwe en — angstig is.

Gij bidden zult bindien, opdat
mijn' hand, o welbeminde,
mijn zoekend herte entwaar entwat,
dat visch gelijkt, u vinde.

'k Ga kijken of er doen aan is,
vandage, om in mijn schuit,
het schamel vangstje verschen visch,
de zee te visschen uit.

Gij bidden zult, bindien, en, mij
niet ziende, o welbeminde,
eer morgen, zet dan 't luchtje bij
sint Pieter, op de spinde.

Gij groote visch, gij kleene visch,
komt binnen ! Geen belet :
komt binnen, binnen, — 't vrouwken is
zoo angstig ! — al in 't net !

Gij bidden zult bindien, en mij
die bergen helpen dwingen,
die ronken ! 'k Hoor, beminde, u bij
't ontwakend wiegske zingen !

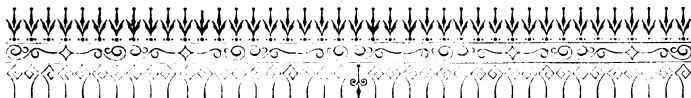
'k Ga kijken of er visch in is :
in Gods name, uit en op !
't Zit altemale.... al visch, al visch,
en vol, tot aan den krop.

Gij bidden zult bindien en, mij
verwachtende, in de verte,
zien komen. Dan : « 't Is hij ! 't Is zij ! »
zal springen uit ons herte.

Sa, jongens, kuischt de panne : — 't is
haast noene, — en pint het vier :
toe ! vader komt, met verschen visch,
en stappans is hij hier !

't Is God die ons zijn' gunsten gaf,
eenieder mag het weten :
trekt vaders visschersleerzen af,
en laat ons lustig eten !

11/11'97.

ENNE...

't S schoone, al dat gij zegt, voorwaar ;
en 'k hoore u geren kouten, maar,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« Ik wel met alle menschen sta.
't Zijn overal mijn' vrienden. » — Ja,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« Van aver te aver ben ik gansch
van oud en edel volk. » — Nochtans,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« Mijn leven staat, bij man en stik,
bewezen en beschreven. » — Ik
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

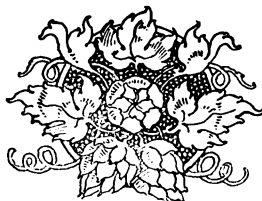
« 'k heb boeken, negenduist en nog ;
ik leze er vele, en 'k schrijve er... » — Doch,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« Mijn' mildheid, daar is 't ende van
verloren ! » — Niet te min, me' man,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« 'k Ben *democraat en flamingant !* »
— God spare ons van de weërga, want,
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne.

« 't Geloove staat op mij gestut,
en, ware 't niet van... » — Tut, tut, tut:
den vogel aan zijn' veëren, enne...
den boom ik aan zijn' vruchten kenne !

17/1/97.

DRAKENAREN

MET draken, hedendaags,
zijn vast- en volgeladen
de snoeren, over 't land,
der lange koperdraden.

Gevangen zijn, och arme,
en lijf en leën ontlet,
de vlugge waaiers, als
een' vliege, in 't kobbenet.

Het snoer is afgesneën,
daaraan ze veilig waren
gehouden, in de hand
der jonge drakenaren.

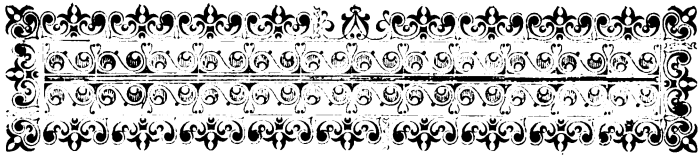
o Gij, dit is uw beeld,
die hooge en verre vliegt,
betrouwende op nen draad,
die uw verstand bedriegt.

De steerten hangen nog
en zoeken, in de winden
geslingerd, om van daar
nen vrijen weg te vinden.

De vogel is in 't net
gevangen ; en, voor goed :
die met de drake bees
nu met de drake boet.

16/9/96.

ZONNENONDERGANG

'k IE twee zonnen, elk' heur' weërگا
tegenvaren, langzaam aan :
de eene rijzen, rechte omhoogē,
de ander' rechte omleege gaan.

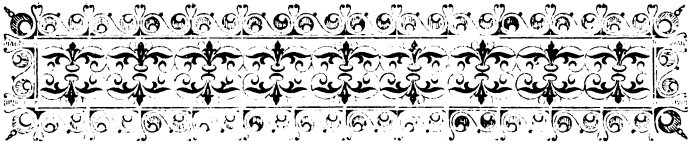
De eene komt, uit 's hemels blauwten,
neder in den blauwen schoot
van de Leye, en de andere uit heur'
blauwe diepten, rond en rood.

Gaan ze elkander kussen ? Gaan ze
wijken uit den weg elkaar ?
gaan ze de eene op de ander' vallen,
die van hier op die van daar ?

Gaat er... ? Ei ! 't is duister schielijk :
zonne en weërzonne, even gauw,
zijn gedempt en, zoo de Leye is,
zijn des hemels diepten grauw.

10/11/96

HET SCHRIJWIEL

LUSTIG, op zijn loopgetouwe,
wielt de wielman, eer als gij
tiene telt, u, gei en gauwe,
twintig vademen voorbij.

Wielman, 'k wille uw wieltje koopen,
hebbe ik goed bewijs daarvan,
dat het, onbeschreden, loopen,
ook te voet, mij volgen kan.

Geren zou 'k een Lotjen hebben,
dat mij, gaande of in den draf,
lustig liet zijn' stalen rebben
springen op en springen af.

Dat bleef staan naar mij en wachten,
stond ik zelve een' wijle of twee ;
dat mij volgde, uit eigen' krachten,
als een levend peerd gedwee.

Op nen ruin, ja, wilde ik rijden,
een gerid van vleesch en been,
maar geen krepel wiel beschrijden,
dat niet weg en kan, alleen.

Dat en kunt gij, wiel van stale,
zonder hulpe, en 'k moet uw lijf,
zittende op en af uw' zâle,
draven doen, door mijn bedrijf.

'k Late u varen ! 'k Ga te voete,
'k hou mijn' vuisten vrij en los ;
of, en hebbe ik meer geen moete,
'k hure een wagen, 'k hure een ros.

Vaart mij wel ! — Ei ! afgestegen,
zie 'k u staan, die vooren zijt
twintig vademen, verlegen : -
man en peerd den asem kwijt !

Lustig gaande, gei en gauwe,
niet zoo driftig gansch als gij,
groete ik, wielman, u, in 't nauwe :
blijft gij staan, ik ga voorbij !

17/3/96

PEREN

GEBOGEN hangt het perenhout,
bevallig, onder 't menigvoud
gedrag, dat hem bewonderen laat
alom, en op de boomen staat.

Zoo druiven, in malkaâr geklist,
bij groote en dikke krabben is 't,
dat top en takken, scheefgelaân,
bezwijkend, van de peren staan.

Hoe schoone, als 't lieve zonnlicht
daarop zijn' mooie stralen zicht ;
en, geluw-, groen- en grauwegeveld,
fijn goud op al die peren smelt !

Hoe spannen ze, in hun' ronden glans,
vol zerpe en zoete zeupen gansch ;
die, borstgemeene en lijfgenoot,
nog wassen, bij den moederschoot !

Het staat er die, vol rooden schijn,
bloedverwig als de kaken zijn
van menig menig menschenkind,
dat m'hier en daar ten boere vindt.

Het staat er, effenbruin van bast,
aan kleene, teere takken vast ;
die 'k puilen zie, alhier, aldaar,
ter pelen uit en... ponden zwaar.

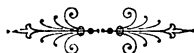
Vaartwel, die zulke giften laat,
o zonne, al eer gij henengaat,
en elders weunt, den langen tijd
dat 't wintert, en 'ge onzichtbaar zijt.

Dat 't donker is, dat 't waait en buischt ;
dat verre is al het groen verhuisd ;
dat, naakt, of heel met ijs belaân,
onvriendelijk de boomen staan.

Vaartwel, o zonne!... Hij is groot,
diens hand u in den hemel schoot ;
diens goedheid, die geen' beurte en kent,
bij beurten, ons den zomer zendt.

o Eeuwig goede, om al het goed
dat 't bakelen van de zonne doet
onze onbeholpen' schamelheid,
zij lof en eere u toegezeid !

12/10/94.

HET HINGSTDIER

DIT zijn groote longerpijpen
rookt het ros, dat 't schaûwe geeft ;
stampvoets stoot het, stijf en stevig,
dat de stompe steenweg beeft :
sterk van lijve, staal in de ooge,
kop omhooge,
huid ondrooge,
voorwaards voert het, nij'g en trotsch,
't hossebossend wielgeklots.

Vriezen mag het, zonnebranden,
duister zijn, of helder dag ;
ruw de weg, of effen ; dapper
slaan of niet, de geeselslag,
pinnen zal me 't hingsdier, moedig,
trage of spoedig,
kittelbloedig :
deizen, dat en doet het niet,
alzo lang het bane ziet.

Edel dier, der Sassen vreugde,
geren zie 'k u lustig gaan ;
geren zie 'k den last u volgen,
geren zie 'k uw' schoonheid aan,
denkend hoe, bij vroeger dagen,

rossen lagen
 neêrgeslagen,
 vielen vóór het autaarvier,
 zwolten in hun bloed, alhier.

Neen, en valt geen' valsche goden,
 schoone peerden, meer ten zoen ;
 dient den mensche, en laat de menschen,
 die gij dient, geen' dere u doen.
 Die u, hingstdier, moegsmeten,
 zonder eten
 kan vergeten,
 zulk een mensch, na mijnen zin,
 zelve een dier is, meer noch min.

God en doemde u niet ten kwade,
 God en hiet u kwellen ooit ;
 zij de krebbe u wel voorzien, en
 zij de stal u wel gestrooid :
 helpt de boeren, helpt de sterken,
 neerstig werken :
 op uw' vlerken,
 vliegt den wind voorbij, en dan,
 haalt er eere en haver van !

« Horsenvleesch en zult gij eten, »
 geldt het nu nog, hier en daar :
 « want, het bloedde vóór den afgod ! »
 Vroeger was dit zeggen waar :
 zijn die dagen lang verleden,

zijn het heden
ander' zeden,
Vlaming, na den ouden eesch,
nooit en ete ik — peerdevleesch,

23/9/96.

WIT EN ZWART

WOE helder, zwart op wit, die koe
gemazeld is, en weet ik hoe
te malen noch te melden :
ik zie ze, varings heengevoerd,
en 't groene veld voorbijgesnoerd,
te schielijk en te zelden.

Zoo wit is ze als de snee, die, versch
gefallen over 't wintergers,
te blinken ligt ; met vlekken,
die, zwart alzoo de rave, of wel
nog zwarter, in heur sneeuw wit vel
gemingelmangeld, blekken.

Daar staat ze mij nu, mooi en malsch,
te grondwaard den schoonen hals
gebogen... en, verdwenen,
zoo drage ik, verre weg, eensgangs,
heur' witte en zwarte schoonheid, langs
de ratelende schenen.

9/9/'96.

CASSELKOEIEN

ANSCHOUWT mij, hier en daar.
die bende Casselkoeien ;
die, louter bruin van haar,
als zooveel blommen bloeien,
in 't gers en in de zon, die, zinkend henentiet :
die, rood, het roode veld vol roode vonken giet.

't Is prachtig overal,
't is prachtig, hoe de huiden
dier koeien liefgetal
van vouwe en verwen luiden;
't is prachtig, hoe ze staan, gebeiteld en gesneên,
lijk beelden, over heel die wijde weide heen.

Daar zijnder, roode als vier ;
castanjebruin geboende ;
naar donkerbaaide bier,
naar bijkans zwart bier doende ;
beglinsterd en beglansd : van vel en verwigheid,
gelijk en ongelijk, — terwijl de zonne beidt.

Al langzaam langer speelt,
dwersdeur de weidegronden,
't zij welker koe een beeld
van schaduw bijgebonden ;

en, wangedrochtig groot, in 't donker gers, voortaan,
zie 'k zwarte spoken van gevlerkte koeien staan.

Goên nacht ! De zonne beet
ten neste neêr : tot morgen
is al dat verwe heet,
en oogen aast, verborgen :
de koeien zijn voorbij, gedelgd en uitgedoofd,
en... morgen weêr, ontwekt ze 't blinkend zonnehoofd.

13/9/96.

OOGENTROOST

MIJNE oogen troost het boomgewaai,
dat groene is. te allen stonde ;
maar liever zie 'k, als alle groen,
het groen, te platten gronde.

Den moederschoot nabij, en nog
maar eerst eruit gekropen,
den borsteling gelijkt het, die
zijn hert heeft zatgezopen.

Het spant, van louter levenslust,
het blijkt, in al zijn' leden.
één maagdelijk vertoog van versche
en vaste groeizaamheden.

o Raaploof, dat, te winterwaard,
zoo mooi, zoo malsch van blâren,
den dooden stoppel groene dekt
der milde koorenaren !

o Bontgepinte klaverdriesch,
o moestuin, o de stalen
van 't duistergroene silderloof,
wie weet u af te malen ?

Wie al de wisselverwigheid,
wie 't donkerende dalen,
wie 't scherp- en scherper groenezijn
van 't mos, mij af te malen !

o Koorenveld, dat ruwt alreë,
vol duizendduizend naalden,
die rood, en nu ten groene gaande,
uit uwen rugge straalden !

Hoe schoone is uwe uitwendigheid,
van langsten nagekeken,
als al die duizend naaldekens
vol diamanten steken !

o Gers, dat al zoo verre strekt
als ooit mijne oogen droegen,
ik weide in uwe oneindigheid,
met eindeloos genoegen !

De boomen staan, half uitgeleefd.
in kakelbonte reken,
te midden al dien bodempracht,
vol stervend goud gesteken.

De zonne zaait daar zoet geweld
van najaarlicht op neder,
en lachen doet ze. lieflijk, al
die landsche groenheid weder.

Die oogen hebt, en God aanziet
in 't schoone, komt aanschouwen
hoe schoon de vloer, te najare, is
van Vlanderens landouwen !

21/10/94.

HET MANELICHT

DE mane zit, in 't henengaan
des hemelsblauws, geboren ;
gegeluwd en georanescheld,
 heur haar al afgeschoren :
een' penning is ze, een kunstpalet
 van goud gelijk, daar even
zijn twee drij vagen duisterheid
 van verwen op gebleven.

Geen sterre en is, de mane alleen,
 geen sterre en is ontsteken,
't en zij, omtrent den ijzerweg,
 de hooge stallichtreken ;
en, ruischend rolt het rad voorbij,
 het rad, dat, op de schenen
een snoer van snelle wagens voert,
 en schielijk is verdwenen.

Geworden is de mane nu
 veel minder, en, van wezen,
zoo wit als zuiver zilver is,
 van 't blinkendste, uitgelezen.
De nacht en is zoo schuw niet meer,
 en, iedereen een' bronne
van weemoed, weemoedstranen strooit
 de zuster van de zonne.

Vertroost u mane, 'et zonnlicht
aanschouwt ge : ons, arme lieden,
en mag dat in den weërschijn maar
van 't manenbeeld geschieden !
Wij danken u, die, weemoedsvol,
de weemoedsvolle banen
der menschen, als de zonne rust,
 vertroost, met uwe tranen.

De mane zit, in 's hemels blauw,
dat wederkeert, verloren ;
noch geluw, noch oranje... en al
heur haar is afgeschoren :
van penning noch palet en mag
ik, mane, meer gespreken :
uw zusterlicht is opgestaan,
de dag begint te breken.

24-25/9/96.

X

ZAAIMAAND

DOCE NOS ORARE

 IDDEN en gebeden lezen,
dat is 'twee. na mijnen zin ;
't een heeft God genietend wezen,
't ander niet als arbeid in.

Mochte 't altijd bidden wezen,
als ik mijn gebeden doe :
nooit en ware ik moegelezen,
nooit en wierde ik biddensmoe.

Wilt mij hulpgebiedig wezen,
leert mij bidden, gij, o God :
immers, bidden wel, maar lezen
'n gebiedt mij uw gebod.

Gij hebt zelf mij, uitgelezen
Leeraar, in den hof geknield,
willen lesse en voorbeeld wezen,
eer ge in 's vijands vuisten vielt.

Laat mij wel uw lessen lezen,
wel uw voorbeeld gadeslaan,
Heere, en neerstig doende wezen
't geen gij mij hebt voorgedaan !

VIGILATE ET ORATE

BEDRICHT uw land, 'n wilt gij niet
dat 't onkruid en bederve ;
bedricht het, en, van 's morgens vroeg,
zit arbeidzaam in de erve,
die God u gaf. Ja, nóg genoeg
zal 't bijsteren en braken,
uw land, ofschoon ge wiedzend zijt,
en werkend, zonder staken.

Bedricht, o gij, die God begeert
te dienen, al uw leven,
de zoekende onverzaadbaarheid,
en 't eindloos hooger streven,
dat God u in de ziele stak :
weet God, en zoekt te leeren
de wetenschap, die 't al bevat,
de wetenschap des Heeren.

Gij spreekt tot God, hij horkt naar u,
die niet en zijt medallen,
of koning van veel koningen,
die vóór uw' voeten vallen :

geeft wedertale aan God, terwijl
des werelds goden zwijgen,
en 't onkruid, dat de vijand zaait
en zal geen wortel krijgen.

DE ZAAIDHEDE

ARDE, laat uw' lenden open-,
onder scharre en riester, gaan ;
laat de zaaite, erin gedropen,
regen, locht en zonne nopen
om, gekeend, weêr op te staan.

Doch, wat zal 't der zaaiten baten,
regen, locht en zonneschijn ;
arbeid, in en uit der maten ;
's menschen doen en 's menschen laten,
heet ze God niet leefbaar zijn !

Grimme nachten, bange dagen,
nat en drooge, koud en heet,
wolkenbreuken, donderslagen,
musschen, wormen, hagelvlagen
staan, onwillig, al gereed.

Hoe dan zult gij, arme kenen,
leven kunnen. ongestoord,
die nu zit in 't land verdwenen,
vast en veilig, als gij henen-,
eenmaal, uit der molden boort ?

Heere God, die hebt geschapen
levinge ons, in de aarde, 'n laat
niet, wanneer de zaaiers slapen,
over nacht, des vijands knapen
deren 't ingezaaide zaad !

Vogelnebben, hoenderteenen,
wormen, onkruid, allertier ;
hagelslag en dondersteenen,
grijmtauwe, ate en roest, medeenen,
scha van water, scha van vier :

Al zoo waar als God, verrezen
van de dood, is opgestaan,
moet het altemaal, nadezen,
krachtloos op dit kooren wezen,
't geen de vijand heeft gedaan.

17/4/'95.

TRANEN

't S nevelkoud,
en, 's halfvoornoens, nog
duister in de lanen ;
de boomen, die 'k
nog nauwlijks zien kan,
weenen dikke tranen.

't En regent niet,
maar 't zeevert .. van die
fijngezichte, natte
schiervatbaarheid,
die stof gelijkt, en
wolke en wulle en watte.

't Is aschgrauw al,
beneën, omhoog, in
't veld en langs de lanen :
de boomen, die 'k
nog nauwlijks zien kan,
weenen dikke tranen.

27-28/1/'97.

GOENAVOND

 EEN' heerdstée nu,
geen' kave, in 't dorp,
of rook 'n laat ze puilen
ten avonde in,
die nederdaalt.
De vogels zijn gaan schuilen.

Gaan schuilen nu
ook, meer als moe,
gaan stillekens, beneden
hun eigen dak,
de menschen, met
hun afgewrochte leden.

Geen' heerdsteè, en
geen' kave, of elk
'n heeft er ééne in de ooge :
« De vrouwe steekt
het houtvier aan,
de rook gaat rechte omhoog. »

Heel 't schamel dorp
is moe- en mat-
gekruid, gekreund, gekropen,

't allaam gewend
in 't akkerland...
en stakestijf gestopen.

Hun' ruggen gaan
ze rechten en,
te langen tijd gebogen,
zal iedereen
nu, zorgeloos,
zijn pijpke rooken mogen.

Te berde staat,
en roept alreè,
de zoppekomp : al keuken,
al eetzale is
het leemen huis,
al kittelende reuken.

« Goenavond, Jan ;
goenavond, Joos ;
goenavond, al te zamen :
tot morgen ! Smake
uw eten, en...
Zoo moge 't wezen ! Amen. »

22/10/'96.

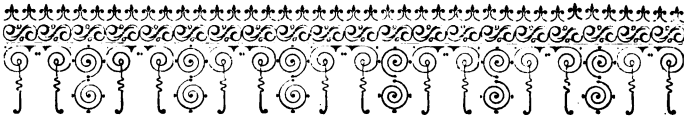

SALIX VITELLINA. L.

WIJDAUW, wat zijn uw' wiskens net,
goudgeluw, al vol groen bezet,
dat mat is, en als morgengrauw :
dat nijgt, vol nesschen hemeldauw !
Op ieder loofken, elker wis,
een levend leekske liggende is,
dat beeft, dat loopt, dat valt, dat vaart
— en 't loofken danst — te grondewaard.
't Is lieflijk ! Laat de zonne maar,
die dompelt in de dampen daar,
nog nuchter zijn ; en 't morgenlicht,
dat 't wolkenzwerk op de aarde zicht,
nog nevelachtig : helder licht,
wijdauwstruik, al uw wissenpracht ;
met glans daarop, en vochtigheid,
die 't goud veredelt, heengespreid.
Verkoelend een aanschouwen is 't,
nog schoonder, want 't de zonne mist ;
en zuiver.... als een kindgelaat,
dat, moegeplonst, de tobbe uit gaat.
U dankt, o God, mijn herte en zin :
't wijdauwrijs ook — heeft schoonheid in !

SCHOONE NACHT

WOLKEN zijn... 't lijk sperreboomen,
uitgespreid, alhier aldaar,
staan, ten oosten heen, de zoomen
vol, van 's menschen woonsteê. 't Jaar
wendt te zomerwaard zijn schreden,
nacht aan 't worden is 't, en heden
helder was 't een dag, voorwaar.

Tusschen 't sperreboomsch geveder,
't donkerzwarte, zie 'k het zwerk
duisterblauw nog, her end weder,
ieder stonde minder sterk :
ieder stonde, en, dóór den donker,
scherper wordt het scherp geflonker
van één sterre, in 't wolkgevlêrk.

'k Zieder twee, drie, vier, vijf, zesse,
die, elkander nagespoed,
tusschen hier en daar een stresse,
gaandeweg, mijne ooge ontmoet
in de wolken ; die maar droomen
meer en zijn van sperreboomen :
nacht en donker is 't voor goed.

o Alleen nu zichtbaar schoone
 woonsteê, van geen' menschen, neen
maar van God, die in den throone
 zijner hoogheid heerscht alleen :
schoone nacht, die 't menschdom duistert,
die van God en sterren fluistert...
 zoeter zicht en zag ik — geen !

19/4/'95.

AVONDROOD

OG nauwlijks is het groen
der boomen groene, en even
zijn, toppewaards, alleen
de takken groen gebleven ;
al 't ander zwarter wordt
en zwarter : boomen net,
van zwarte zijde zijn 't,
op blauw satijn gezet.

't leeft alles langzaam uit,
dat verwe is : henen dalen
de laatste en langste van
de lieve zonnestrallen ;
't wordt watergroene, omhoog ;
omleege, brandt en broeit
de groote zonne nog,
die zinkt en grooter groeit.

Ze duikt heur aangezicht
beneën des werlds neggen,
die, eindloos, slinks en rechts,
hun lange lijsten leggen ;
die 'k opwaardstriemen, die 'k
een' wolke twee of drie
den zonnezienden kant
geheel vergulden zie.

In 't heerlijk zonnenveld,
dat donker wordt omhoog,
en langzaam donkerder
en dieper, staan ten tooge,
 geschreven, zwart op goud,
 een bende reuzen groot :
 het eindloos boomenvolk,
 in 't eindloos avondrood.

Beziet mij haastig nu
die schoonheid ! Neder nijgen
de duisternissen : 't veld,
het vee, de vogels zwijgen ;
 het nauwt, in 't westen ; nog
 een tijdtje, en, doodgedaan,
 zal al die heerlijkheid
 gedekt en donker staan.

21/10/'96.

NU OF NOOIT

't **V**IEL water nu genoeg, of nooit !
De wolkschepen dragen
hun lijnwaad al ten toppen uit,
die hier gewinterd lagen,
den al te langen regentijd :
vandage gaan zij varen
en vluchten vóór den westerwind,
die rotelt in de blâren.
't Is nat alom : de zoden zijn
doordronken ; al de paden
zijn modder, moze en vuiligheid
geworden ; overladen
is 't loof, dat op de boomen zit
en weent ; de daken leken,
het stroomt alhier, aldaar ; het schuimt,
het schommelt in de beken,
die spoeiende, om ontlast te zijn,
door dik en dunne varen,
door weg en aweg, roekeloos,
alsof het menschen waren,

die dronken zijn ! Toch helder wordt
de locht, de vogels piepen,
en groeten blij de aanschouwbaarheid
der breede hemelstriepen,
die... Tenden is 't, en moegebrield,
't is alles uitgedropen :
laat vrij, — nu zijn de wolken weg ! —
vandage ons daglicht hopen !

31/7/'95.

FIAT LUX

't MOORT, het smuikt, het smokkelwedert
allentheen! Waar zijn ze thans,
waar de boomen, waar de huizen,
waar de wereld, heel en gansch?

Handen uit! Wat is 't? Wat hapert
er, genoot, dien 'k niet en zie;
die « goendag! » mij, uit den nevel,
roept, van hier nen stap of drie?

Van den hoogen torre en blijft er
speur! Wat uur, hoe late is 't wel,
aan den tijd? De zonne en zie 'k niet:
slaapt of waakt het wekkerspel?

Hier en daar een' plekke boenend,
zit de zonne in 't duister veld;
rood, gelijk een oud versleten
stuk ongangbaar kopergeld.

Wind, waar zijt gij heengeloopen?
' Ligt ge, of ievers doodgekeid;
neêrgevallen, plat ter aarde?
Wind, waar is uw' roerbaarheid?

Op! Hervat uw' vluggen bezem,
vaagt des werelds wegen vrij
van die vale en vuile dompen :
dat het dage en daglicht zij !

Zonne, krachtig krauwt vaneen die
hoopen : ruimt uw ridderspeur ;
slaat er dwers en nogmaal dwers uw
scherpe, sterke hoeven deur !

Werpt uiteen de onvaste vlagen ;
vluchten doet ze, en verre voort
zij de smoor van hier gedreven :
nevel, 's Heeren stemme aanhoort!

Fiat lux! — De zonne, ontembaar,
zegepraalt ; de nevel zwicht :
onverwinlijk is de Waarheid,
onverheerbaar is het Licht !

22/10/93.

DE WINDEN

E zee, de zee, ze 'n zoekt bijkans
zoo zeer niet als de boomen,
daar, wild, de winden deure rijen,
te peerde, en zonder toomen.

Aan 't roepen gaan tienduizenden
tienduizenden van blären,
alsof 't zooveel tienduizenden
van dolle menschen waren.

De regen ronkt, en geuten gaan,
.gegeeseld, allenthenen.
de natte boomen buigen doen,
en bulderen en stenen.

Hoort ! Nog nen keer, en nog nen keer,
hertuiten en hertieren
de wilde winden : wederom
is 't zeegeruchte aan 't gieren.

Geen einde ervan ! De vogels zijn
gevlucht, de takken breken ;
verloren is de stemme mij
gegaan ! — De winden spreken.

DE AVONDZONNE

BIJKANS beet de zonne in 't westen,
die, vroegmorgens opgestaan.
mij, en u en al, ten besten,
heeft heur daagijksch werk gedaan.

Goeden hielp zij vreedzaam leven,
dwazen, die heur licht onteerd
wilden, laat zij, rein gebleven,
't bleuzend aanschijn toegekeerd.

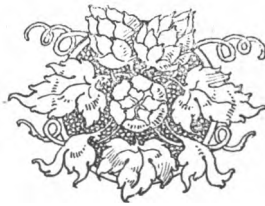
Zoo voldoet zij, alle dagen,
heuren dienst, volständig in
't voeren van den hemelwagen,
sedert 's werelds aanbegin.

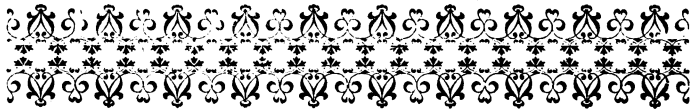
Eens zal zonne en al verslinden
't engelvier : die vijand van
God nu is, hoe zal hij vinden
vriendlijkheid en vrede dan ?

Raakt de zon de roode kusten
van den oost, o mensche, 'n zij 't
niet om, morgen, ongebluschten
vonk te zien van haat en nijd !

Maar, u, mij en al, ten besten,
moge, in vreden opgestaan,
nooit op vijands veete, in 't westen,
de avondzonne slapen gaan !

16/4/'95.

AVOND

HET licht verlaat ons : dampen doen
nu de aangenaamste geuren ;
de lucht ontblauwt, en verruwloos
bedijgen daken, deuren.

De huizen sterven langzaam uit,
en 't wordt te mingelmalen,
dat scherp, en onaanschouwbaar, al
dat schoon was, heen te dwalen.

'k En zie bijkans geen boomen meer,
't en zij twee lange striepen,
of drie, die recht omhoog gaan
en doen alsof ze slapen.

Ze grauwen, op den grauwen grond
des hemels, afgesneden ;
onduidelijk van gedaanten : en
nog grauwer is 't beneden.

De vogels zijn gaan slapen, in
hunne onbekende wiegen ;
ze rusten en ze zwijgen nu :
de vlindermuizen vliegen.

'k Ontgeve 't mij, maar, zag ik niet
zoo zaan een sterre pinken,
en, evengauw verdwenen, in
den diepen hemel zinken ?

't Is avond weêr, alteenegaar,
en, tijdelijk verborgen,
is 't daglicht, in de duisternisse,
en 't zonneken, tot morgen.

Goên nacht, en God beware u al,
die reizen, waken, slapen...
die sterven zult, in vreden : 'k ga
mij ook een rustjen rapen !

12/6/'96.

EGO VIGILABO

DE zonne is weg, en 't daglicht heengevaren ;
het duistert al, de dood heeft de overhand
gewonnen over ons, die eer zoo luide waren
aan 't leven, heden, vrij en overmand.

De zonne is weg, die liën en land
verblijdt, en 't vlugge volk van 's hemels harpenären.

Ze zwijgen al nu, tonge- en taalberoofden ;
ze treuren : 't zonnelicht is uitgedaan ;
en, daar ze henen zijn, en bergen hunne hoofden,
en hoore ik stemme meer, noch asem gaan :
de dikke duisternissen staan
daar, vast en verre nu, die zang en zonne doofden.

Doch, binnen mij, zoo leeft er licht en sprake ;
doch, binnen mij, zoo hoort en spreekt er Een,
dien duisternissen, dag, noch dood, noch ander zake
belet en doen : omving mij staal en steen,
die binnenkomt bij mij, alleen,
en zegt, of ook hij vonde in slape mij : « Ik wake. »

DAT WILDE IK WETEN

WANNEER ben ik U naast, o God,
of verst, dat wilde ik weten :
wanneer ik mij, in 't donker kot,
vernibbele, aan de keten ;
of dan, wanneer ik henentie
en vliege, schier vermeten,
naar 't licht, dat ik zoo geren zie ?
o God, dat wilde ik weten.

'k Heb overal mij zelven meê,
omhooge en aan de keten !
Die los mij van mij zelven deê,
diens woonsteê wilde ik weten ;
diens hulpe hiete ik duizendvoud
mij wilkom, onvermeten !
Wat is 't nu, dat mij tegenhoudt ?
o God, dat wilde ik weten !

Bedwingen zulk een vrage zal
uw menschelijk vermeten,
die levende, altijd, overal,
gevangen in de keten,

zult zoeken, om 't geheeme van
Gods wetenschap te weten...
Wie, buiten U, die 't wijzen kan ?
o God, dat wilde ik weten.

10/2/97.

XI

SLACHTMAAND

JACHT

 NAP op ! Elk ende een nu, springt
wakker in de wegen ;
't wachtwoord en de harop klinkt :
nu den slag geslegen !

't Wild zit in de bosschen schuil,
klauwen scherp, en tanden :
vaart en vindt den vossenkuil,
honden, rept uw' handen!

Vangen gaat, en volgen, snel ;
terren, dat de turven
speiten ! Wilt, in 't jagersspel,
dapper zijn en durven !

6/1'97.

SPAMAN

VOOROVER, naar den grond gegroeid,
die haast hem hebben zal,
traag- traagskens met zijn' spade spoeit
en delft, in 't diepe dal,
de moegemoede, ontmergde man,
die schaars zijn hoofd nog heffen kan.

Hij werkt nochtans, en delft en doet
zijn beste, tot der dood,
die wacht naar hem en elders spoedt,
tot dat in heuren schoot
hij vallen zal, en willekom
bij God zijn, recht en sterk weerom.

o Sterkheid, die, veel sterker als
de dood, op God vertrouwt ;
die stadig ook dien slavenhals
zijne eigen woonsteè bouwt,
daar, vrij en blij' hij wezen zal
bij U, o hope en troost van al !

21-22/4/97.

HET HAZEGRAUWT

VROEG avondt het : geleden
een stonde of twee,
is 't zonnevier beneden
de kimme alree.

Niet heel en al verloren
het licht en is ;
noch teenemaal geboren
de duisternis.

Het hazegrauwt : de lanen,
vol licht weleer,
de wegels en de banen
en ziet men meer.

Zoo stille staan als beelden,
de boomen nu :
die roerden en die speelden,
ze droomen nu.

Die ruischten en die riepen
de boomen, nu,
ze doen alsof ze sliepen :
ze droomen nu.

De takken en de blâren,
de stammen zijn,
die menigwendig waren,
nu eens, in schijn.

Van verwen en van voeren
al eensgedaan,
en reppen noch en roeren
ze 'n lid, voortaan.

't Is vochtig en, gekropen
uit de eerde, vaart
de wadem, op en open,
omhoogewaard.

De nevel valt, van boven
beneên gespreid ;
gesponnen en gewoven,
vol duisterheid.

Gepelder en gewonden,
elk hout nu staat ;
gebunseld en gebonden,
in lijkgewaad.

Gestorven zijn de boomen :
één grafsteê, al
van dampen en van doomen,
ze bergen zal.

God geve aan oud- en jongen
nu roe' en rust :
de lijkdienst is gezongen,
en 't licht gebluscht.

HOE ZEERE VALLEN ZE AF

HOE zeere vallen ze af,
de zieke zomerblären ;
hoe zinken ze, altemaal,
die eer zoo groene waren,
te grondewaard !
Hoe deerlijk zijt gij ook
nu, boomen al, bedegen ;
hoe schamel, die weleer
des aardrijks, allerwegen,
de schoonste waart !

Daar valt er nog een blad ;
het wentelt, onder 't vallen,
den alderlaatsten keer,
en 't gaat de duizendtallen
vervoegen thans :
zoo zullen ze, een voor een,
daarin de winden bliezen
vol luider blijzaamheid,
nu tonge en taal verliezen,
en zwijgen gansch.

Hoe zeere vallen ze af,
onhoorbaar in de lochten,
en schier onzichtbaar, in
de natte nevelvochten

der droeve maand,
die, 't ijzervaste speur,
ontembaar ingetreden,
die al de onvruchtbaarheid,
die al de onvriendlijkheden
des Winters baant !

Daar valt er nog een blad,
daar nog een, uit de bogen
der hooge boomenhalle,
en 't dwerscht den onbewogen
octobermist :

't en roert geen wind, geen een,
maar 't leken, 't leken tranen,
die men gevallen zou
uit weenende oogen wanen :
één kerkhof is 't !

Gij, blären, rust in vree,
't en zal geen een verloren,
geen een te kwiste gaan
voor altijd : hergeboren,
die dood nu zijt,
zal elk van u, dat viel,
de zonne weêr ontwekken,
zal met uw' groenen dracht
de groene boomen dekken,
te zomertijd.

o Zomer !... Ik zal eens
ook Adams zonde boeten,

gevallen en verdord
in 's winters grafstêe, moeten ;
maar, 's levens geest,
dien Gij gesteken hebt
in mijn gestorven longen,
dien zult gij mij voor goed
niet laten afgedwongen,
die 't graf ontrest !

14/10/'94.

VAN DEN OUDEN BOOM

MET uitgestroopten arm,
ten halven afgeknuist,
wie staat er daar, en steekt
eene onbestaande vuist
ten hemel? Is 't een reus
in beelde? Neen 't, 't en is
geen menschenbouw, 't is eer
een' wangedaantenis;
een steenen berggedrocht,
dat, staande fel en fier,
de scherpe houwen torst
van 't vonkend hemelvier.

Doch neen, 't en is geen berg,
geen wangedrocht, voorwaar;
't zijn takken stijf en stomp,
't is schorse, die 'k ontwaar;
die, dikke en diepgegroefd,
geborsten en gescheurd,
van uit den ouden grond
heure oude bonken beurt;
't zijn spanders overal,
't zijn spillen, die 'k aanschouw,
en loof, dat kroont alom
een steenoud boomgebouw.

De Winter heeft erop
zijn boos gebijt vermoord ;
het Water heeft het merg
en 't herte eruit geboord ;
de Bliksem spookte erom,
en kraakte, met geweld,
er halve boomen uit,
en takken ongeteld ;
de Tijd onteerde laf
en langzaam al zijn lijf,
en nog en roert hij niet :
hij staat daar, rotsetijf.

En ieder jaar dat loopt
hergroent hij nog, en laat,
wanneer de lente lacht,
zijn spaarzaam loofgewaad
omschaduwten het stuk
hooge uitgepuilden grond,
daar, als hij jonger was,
zijn' geile wortel stond.
Eilaas, niet langer meer
en kan hij, moegeleefd,
de wonden duiken, die
men hem geslagen heeft !

Hij staat daar, oud en strem,
in 't wilde windgegons,
gelijk te Roomen, van
groenuitgeslegen brons,

men beelden ziet : geen een
en weet hoe lang gestaan
zij hebben ; geen hoe lang
de Tijd voorbij zal gaan
en groeten ze, ongedeerd.
— Ik groete u! God beware
u, Vlaamschen ouden « tjok, »
nog honderd, duizend jaar !

26/10/95.

MATER DOLOROSA

o OD, gij weet mijn hert,
't en bleef u nooit gedoken ;
gij weet wat ik gedacht.
gewild heb en gesproken ;
gij zijt, van kindsbeen af,
mijn' hope en mijn bestaan :
vergeeft, heb ik u ooit
ondankbaar iet misdaan !

En nu, dat ik zoo diep
ben van de dood geslegen,
mijn blomken afgeplukt...
gekist en uitgedregen.

o God, aanhoort mij, en,
in al uw goedheid groot,
verlost mijn herte, dat
benauwd is tot der dood !

Gij laagt eens in den hof,
en zweettet, op de steenen,
van angst, uw dierbaar bloed :
ach ziet mij zitten weenen,
alleen in huis ! Mijn huis,
dat ijdel is, beroofd
van leven, vier en vonke,
en alles uitgedoofd !

Staat op, Gij, Heere, en vat
mijn' handen ! Stelpt de bronnen
mijns weenens, die bijna
zijn uit- en afgeronnen ;
 laat volgen mij met U,
 met U ten Kruise gaan,
 en, droeve moeder, naast
 uw' droeve Moeder staan !

29/9/96.

✂ STERVEN

Necessitas mori.

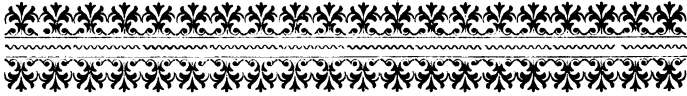
 K moet allichte entwat gaan doen,
dat, dravensmoe en drillens,
och arme, ik nooit en deed, en dat
ik doen zal, willens nillens.

o Heere, staat mij bij, en leert
mij, herte en armen open,
hetgeen Gij, op uw Kruise deedt,
u nadoen, en toch hopen.

Toch hopen dat, zoo Gij het graf
ontreest, ik ook, nadezen,
de dood, die Ge overwonnen hebt,
zal overwinnend wezen.

28/9/'96.

HET HELDENSPEUR

EN terwaarde uit, ten boonaarde in,
zoo voer en volgde ons rampgezin
den rook, en 't razend krijgsgebaar,
van 't voorwaardsvechtend voetvolk naar :

geen stonden,

dat, wegen langs en velden dóór,
omtrent het ijslijk heldenspoor,
verminkt, gekwetst, onthoofd, ontdaan,
geen lijken wij, met bloed belaan,
en vonden !

Wij groeven ze, in der haaste, en wij
verborgen ze onder de aarde, bij
elkaar, die, onbekend elkaar,
gestorven en begraven, daar

verwachten

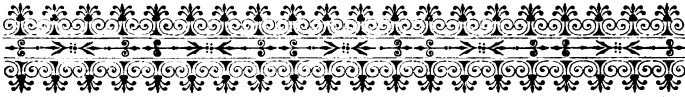
dat 't oorlogsveld, heromgewoeld,
van nieuwen herontwaken voelt
het volk, dat hier de degen dreef
te bedde, en dat, gebed, hier bleef
vernachten.

Ontwaken zal 't, en, een voor een,
vergaderd worden, been te beene,
en schonk te schonke, en lid te lid,

hoe diepe 't nu in de aarde zit
 verborgen :
ontwaken, levend, wakker, snel,
zoo gij het zaagt, Ezechiël !
Wanneer ? Hij weet het, Hij, die 't al
beschikt, of schier het wezen zal,
 of morgen.

1870-1896.

BLOOTAKKER

GEEN één blad op de boomen ! Af
in alles ; vóór de vlagen
gevallen onder voet en van
de winden weggevaagd,
het schilderschoone aanschouwen, dat
het bonte najaar draagt :
noch wit en zijn, noch groene meer,
de scherpe doorenhagen.

'k Zie heinde en verre, deur end deur
de velden nu, de kerken,
de huizen en de hoven staan,
zoo bloot als op mijn' hand;
van verre zie 'k de peerden en
de menschen, op het land,
zoo neerstig en zoo kleene, alzo
de mieren zijn, aan 't werken.

't Is wijd en breed al, ommetom,
'k gevoel 't nu, aan de baren
des wilden Winds, die henentuimt
en, tierende onder 't hout,
zijn' stemme schijnt te missen en
zijn' tale, die zoo boud,
zoo bulderende, aan 't roepen zat,
hiervoortijds, in de blären.

't En wonen meer geen' vogels in
de boomen ! Zoo gij, wepel,
nen overjaarschen aksternest
entwaar nog hangen vindt,
van boven in de abeelen, 't is
een' wiege zonder kind,
die waagt, en geen geluid en geeft :
een' klokke zonder klepel.

'k Zie geren nu de takken, dikke
en dunne, uit eenen stamme
gesprongen, rechte omhoog staan,
hun' handen uitgestrekt ;
zoo schoone, als of zij baden, dat
de Winter hunne ontdekte
en teere, jonge leden toch
niet teenemaal en stramme.

Vervarelijke Winter, laat
u murwen, u verzoeten :
dekt alles, eer gij vriezen komt,
voorzichtig, in de snee ;
'n ijzelt op de boomen niet,
die breken zouden ! Wee
der takken, als ze 't wegen van
den ijzel tillen moeten !

In stukken slaat ge, Winter, dan
de boomen. Hoort ze kermen :
ze sleuren elk den anderen
zijn telgen, zwaar als steen,

te grondewaard ; ze stubbelen
ze storten, al deureen....!
Vervarelijke Winter, laat 't
der schoonen u ontfermen!

4/12/96.

MORTIS IMAGO

'k **W**ORDE elken dag geboren en
ik sterve op elken dag ;
de zonne gaat, en 't leven, mij,
in vier-en-twintig stonden,
van 't oosten naar het westen, en
een wonderlijk verdrag
houdt alles, dat er in mij is
en buiten mij, gebonden.

Het leven van den mensch is als
het leven van de zon,
die op- en af- en ommegaat,
en wandelt, alle dagen,
den weg, die haar gewezen is ;
en uit de zelfste bron,
zoo putten wij, getween, de kracht
om 't leventjen te dragen.

Het leven van den mensch gelijkt
de blomme, die haar zaad
doorborsten en doorbroken heeft ;
een tijdtjen in de stralen
der schoone, lieve zonne bloeit,
en zwanger wordt, en gaat
het leven van heur' kinderkens,
gestorven zij, betalen.

'k Worde elken dag geboren en
ik sterve op elken dag,
maar Iemand heeft gesproken, dien 'k
verstaan kon, in mijne ooren :
« Zijt zonne Mij, zijt blomme Mij,
en steunt op ons verdrag,
ofschoon gij eenmaal sterven zult,
geen dood en zal u stooren. »

Daar steune ik, hergestorven, her-
geboren, af en aan,
mijn' hope en mijn betrouwen op :
gij, zonne, zult verzinken,
en duister als de blommen zijn,
die stierven : eeuwig staan
zal blijven hij, die bouwen wilt
op God, en eeuwig blinken.

13/1/94.

« MIMOSA »

Qui spem non habent !

MIMOSA, 'k heb, aan menig bed,
zorgvuldig in een glas gezet,
u weêrgevonden,
daar, stervende, in zijn wit gewaad,
een uitgeleefd, een lief gelaat
lag neêrgebonden.

Wat kwaamt gij daar, Mimosa, groen
van lijve en blond van hoofde, doen,
in 't land geboren
der zonne? Hoe, in 't wild beheer,
des Winters, hadt gij, taksken teer,
den weg verloren?

En kwaamt gij, halfgestorven schier,
van 't lange reizen, ook nu, hier
een huis ontzorgen,
daar, moegeleden, lijdt en zucht
een blomme, die de levenslucht
zal derven, morgen?

Of, trok u 't stille sterfbed aan,
om, stervend, hier in 't glas te staan,
twee halve dagen,
en weg dan ook, met 't lijdend wicht,
dat, lang, daar in zijn laken ligt.
te zijn gedragen?

« *Mimosa*, » — 'k heete u geerne alzo! —
die laatst ontliept, och, al te noo,
uw volk, uw' vrienden ;
die nooit, o schoone deugd vriendin,
tot hulpe u, noch vermaak, veel min
tot eere en dienden!

« *Mimosa*, » blomgelijk, zoo stond
gij bloeiende, in den moedergrond:
de winden sneden
u 't brooze lijf, ten wortele, af,
en neêr zoo ligt uw blommenstaf
gevallen, heden.

« *Mimosa*, » uwen naam getrouw,
eene onbevleete Hemelvrouw
gij na te streven
betrachtet, in uw onbevleete,
onruchtbaar, al te onuitgestrekt,
eenvoudig leven.

Het edel beeld, en 't schoone, zaagt
gij blinken, van de Moedermaagd,

en, uit de banden
des levens teeg, en tuide 't, ja,
uw hemelzuchtig zielken, na,
in zoeter' landen.

Ei! treurende, om u henen, zag,
in waanzin en in rouwbeklag,
ik hopeloozen,
die, schuwende uw aanschouwen zoet,
verleenden u nen laatsten groet,
en valsche roozen.

Gij zaagt ze, en wierpt uwe armen uit,
dien droeven keer, en spraakt zoo luid,
uw laatste bede :

« Och gij toch — ai, 'k en kan niet meer! —
bemint Dien ik beminne, aleer
ik sterve, mede ! »

Ze ontsprongen 't! Neen, beloven iet
en zouden ze, of een eindverdriet
u sparen! 't Sterven
was nakende, en gij gingt aldus,
berooft van al, den liefdekus
des Heeren erven.

Ik zag uw lijk: vol blommen lag 't
en kroonen! Op uw' wangen zacht,

nen lichten bloos ha
de vlamme, die omtrent u stond,
gespreid! -- En uwen zoeten mond...
Och God, « *Mimosa!* »

6/2/97.

XII

WINTERMAAND

VOORWINTER

BENÉEN den schelf, in 't zonneken,
daar heutelen te gaar
een' kooie bonte hinnekens,
en koning Canteclaer.

Het wordt allengskens winter, en
de dagen zijn op niet
gesmolten, zoo me'aan beider einde,
en bij den ooge, ziet.

't Zijn scherpe naalden ijs alree
geschoten in de gracht,
en sneeuw is over 't land alom
gevallen, van den nacht.

De zonne en is maar opgestaan,
en weêr al wilt zij, west-
genegen, na nen lach of twee,
ten avonde en ten nest.

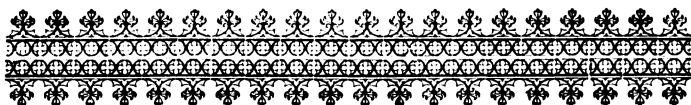
Ze nikt en, eer de wolken heur
een' wijksteê opendoen,
zoo werpt zij naar de wereld nog
nen langen zonnezoen.

Het zonnelicht verzomert huis
en schelf en schure en stal,
één spanne, op elken dag; en dan
is 't winter overal.

Benèen den schelf, aan 't borsten, in
de middagzonne, staan,
of liggen neère en bakeren
twaalf hinnen en een haan!

17/12/'96.

DE REGENBUIE

DAAR is hij weêr ! De deuren toe,
de luiken, boven, neder ;
de zolder en de kelder dicht,
en alles toegetast,
zoo dat hij maar niet in en boore,
en buiten blijve, vast,
de vijand, die geruchte houdt,
en buischt en boos is, weder !

Hij rotelt aan de ruiten en
hij doet de ramen ronken ;
de wind is zijn gebuurman, en
zij boeren, bei te gaar,
om in te zijn ; zij vallen en
zij vloeken op malkaar :
men zeggen zou dat ze, alletwee,
bij dranken zijn, en dronken !

De deuren toe ! Nu buischt het weêr,
hervat en herbegint het ;
daar vallen volle beken op
het dak, en overal ;
het krevelt langs de glazen en
het zijpelt, en het zal
toch binnen komen, 't water : al
de onvaste voegen vindt het !

Allengskens wordt het stille nu,
gaan schuilen zijn de winden ;
de vlagen wijken ruggewaards,
en 't regenleger snelt,
beneden, in de geulen en
de goten. met geweld,
om asem, in den ondergang,
en veiligheid, te vinden.

Gelukkig dat, in huizen, wij,
gewonnen en geboren,
de voeten en de vuisten van
den vijand wederstaan !
hij stooten mag en stampen ons,
en slingeren en slaan :
al nutteloos gevochten is 't,
om nieten en verloren !

13-14/12/96.

VERTIJLOOSHEID

ERTIJLOOS, al den dag,
en zie 'k, in 't nauw gesteken,
geen' blijden zonnengang
de duistere wolken breken ;
en zie 'k noch bol noch boom,
noch hout noch iet dat groent
en, met den kwaden dag,
mijn' kwaden zin verzoent !

Het wintert, zonder ijs
of sneeuw ! Ach, of het snerpen
des Noordens nog een' sneê
mij liete in 't water scherpen,
dat stijfgeworden ligt
en glad !... Wach arme, 't stinkt,
van 't smoorend smokkelweêr,
dat zon noch mane 'n dwingt !

'k Wille uit en blijde zijn !
Ach, blijde zijn leert even
dat schier gestorven was
weêr daden doen leven !...

Ik adem, ja, genoeg
om lijf- en longertocht
te halen, maar mijn hert,
is lam en zonder locht !

o Kwame 't wederom,
o kwame 't lang verleden,
't verkwikkend zonneweêr
te mijner hulp getreden ;
dat, hier en daar weleer,
dat, zoo en zulk nen dag,
ik, jong zijnde, ei, hoe lief,
hoe dikwijls, dagen zag !

't En gaat niet meer zoo 't ging
in 't eerste ! En, zijn de dagen
u, jongens, veel te kort,
mij dunk' het dat ze dragen
en roekloos wederstaan
mijn ongeduldig hert,
dat hunkert naar den nacht,
en 't eenzaam kisteberd.

Moet zoo het leven zijn !
Moet zoo veel zwoegend pogen,
door dik en dun, op 't eind,
beloond zijn en bedrogen
met weemoed en verdriet !
Of hongert, inderdaad,
dit hongerend herte mij,
om nooit te zijn verzaad ?

Mijn Redder, Gij, gij leeft ;
en, moet ik, hecngedreven,
ook eens het ergste zien
van dit ellendig leven ;

Gij zijt daar, die mij wacht
en mij den teug bereidt,
wanneer ik sterven zal,
van uwe onsterfelijkheid !

Dan zal de duistere wolk,
het graf, de kerker scheuren ;
dan zal de zon heur' gang
weêr blij ten hemel beuren ;
dan zal 't weêr zomer zijn,
weêr dag, weêr alles : dan,
weêr eindloos meer als iet
dat blijdschap heeten kan !

23/1/94.

IN TE SPERAVI...

DE wind de boomen henenvaagt,
die de armen steken uit, alsof
zij, schielijk uit het land gejaagd,
hunne erve ontliepen : bijzend stof,
en loof, dat los is, vaart gezwind,
ze volgend, in den wervelwind.

Waarheen, o boomen, vaart gij, die,
te vroeg eilaas, ontferd, onteerd,
ik een en al verhuizen zie ?
Wie weet wanneer ge ook wederkeert ?
Waar is het dat gij henengaat.
alhier en ons alleene laat ?

't Al meê vliegt, meê met u, en daar
en blijft, o edel boomgewas,
het nabeeld en 't geheugen maar
uws meiloofs, dat zoo schoone was :
de wind heeft u voorbij gegaan,
eens loopens, en 't al meêgedaan.

De ziele is uit uw lijf gelicht,
geen verwe en voert ge, en donker valt,
gesperteld, onder 't manelicht,
de schaduwe uwer boomgestalt :
het leven is uit hage en heg,
de vriendschap en de vreugde is weg !

Wat laat gij ons ? Al sprakeloos
nu, de onbewoonde nestjes. ach,
daar menig herte, bange en boos,
zijns levens hope in liggen zag,
ontloken eens en uitgebroed,
van oorverdoovend veugelgoed.

Geen tortelduifsche talen teër,
noch nachtegaal, noch merelaar ;
't gekwikkwak van den kwakkel meer
en hoore ik, noch de vinken slaan ;
maar overal zit, ongenood,
nu kerkhofstilte en kale dood.

Wat laat gij ons ? Nog vreugde ? Neen,
een stom en steenig jaargetij,
te murwen door geen traangeweën,
noch door wiens bede of boete 'et zij :
tot sterke rotsen stijft het al,
geen bronne die nog leken zal.

Wat laat gij ons ? Geraamten van
uwe al te onvaste aanschouwbaarheid ;
geraamten, door den grafputman
hun kerkhof en de ruste ontzeid ;
die, dreigend met de roeden, staan
om hongersnood in 't land te slaan.

Afschuwlijk is de schurde kant
des jaars, en onverbidlijk is
uw' bede, o noodsche dwingeland,
die grinst, in 's Winters wildernis :
de hope alleen, zoo God mij ziet,
o Winter, die en doodt gij niet.

Ik hope in U, die middenvast,
onwandelbaar in 't wezen staat ;
die, rondom U, dat waant en wast,
om Uwentwille, in 't leven laat:
ik hope in U, dien tel noch tijd
en tikt : die één, die eeuwig zijt !

15/11/94.

HET WINTERSPOOK

DE deuren van den Oosten gaan,
nog nauwlijks, even open
en toe, gelijk, den laatsten keer,
des veegen wimpers doen,
die henengaat in 't eeuwige. Ach,
't is avond nog eer 't noen
kan worden ! Is geen dageraad,
geen dag ons meer te hopen ?

Gij ook, voor eeuwig, gaat gij, oog
des hemels, nu verdwijnen ?
Gaat 't duister worden, altijd voort,
en donker, overal ?

Gaan sterrelicht en manelicht,
in 't levenlooze dal,
daar 't koud en altijd winter is,
alleene nu nog schijnen ?

Een graf nu, och, een wintergraf
is alles weêr bedegen ;
gedolven in dat graf is mij
de jonkheid en de jeugd :

wie redt er, ach, wie helpt er, uit
den nood ons ? Hoe de vreugd
van vroeger, die begraven ligt,
het graf weêr uitgekregen ?

'k En zie bijna geen wegen meer :
de koude voert mij henen,
de velden uit, de steê weêr in ;
nog donkerder is 't daar :
de zware dompen varen mij,
als of het water waar',
dat duisternisse en vuilnis voert,
onhoorbaar vóór de schenen.

Ze ontsteken licht. Een damp, alom,
die, stinkende, onder de aarde
geboren is, nu dansen gaat,
en spotten met de zon,
die 's Winters onmeêdoogendheid
niet langer baas en kon
en henenging ; die, krachteloos,
voor goed misschien, ontaardde !

Afgrijslijkheid ? Het winterspook
zit overal te wachten :
'k gevoel 't, alwaar ik henenwille,
of zoeke zijn gegaap
te ontsnappen ; 't komt mij tegen, tot
in huis, en, daar ik slaap,

daar steelt het mij de ruste van
mijn' slapelooze nachten !

Dat 't Joel weêrom, dat 't Kerstdag zij,
dat 't ophoude, al dat zinken,
dat sterven, dat verloren gaan
des levens !— Herders, gaat
en peilt den diepen Oosten : ziet
gij dag noch dageraad,...
nog 't nieuw geboren Zonnelicht,
te Bethlehem, niet blinken ?

25/11/'96

OP KRUKKEN

VAAROM, waarom
en wete ik niet,
het kwelt mij, al
te onzelden,
een zwaarigheid,
die 'k nooit en kan,
wat poge ik doe,
vermelden.

Daar hapert iets
aan ziele, aan lijf,
aan bei misschien
te zamen,
daarvan ik dit
noch dat en weet
beseffelijk
te namen.

Als 't avond is,
't zou middag of
't zou morgen zijn
mij moeten ;
als 't morgent weêr,
of noent, 't en geeft
mij geen, of kleen,
verzoeten.

't Is winter : « Of
het zomer ware,
of lang en schoon
de dagen ! »

Des zomers : « Ach,
hoe lange ik naar...
hoe lusten mij
de vlagen ! »

't Verdriet mij, in
de steê, en 'k ga
te lande, om lust
en leven.

Te lande : « 't Doet
mij deugd in stad,
och, ware ik daar
gebleven ! »

Ze komen en
ze zoeken en
ze vinden mij,
de dezen,
daar verre ik van
begere, en bij
geene zulke meer,
te wezen.

Alleene en is 't
niet houdelijk :

« Och, mochte ik mij
 één vinden,
die 't kluwen van
mijn herte hielp
mij, heel en al,
 ontwinden ! »

Als alles mij
te monde gaat
en meê, naar mijn
 verlangen,
dan is het, dat
ik, lui en lam
en lusteloos,
 blijf hangen.

Waarom het is
en wete ik niet,
noch hoe het is
 en wete ik :
maar dát het is,
en 't lastig is,
om lijdene, 'n
 vergete ik!

't En helpt al niet
te zitten en
te snuisteren
 in boeken ;

't en zijn voor dit
mijn ongemak
geen kruidekens
te zoeken.

't Moet ievers iets,
onvindbaar nu,
toch vindbaar zijn
mij, mensche;
die, half verzaad,
her, altijd her,
geheel verzaad
mij wensche.

't Zal beter, als
de spa gevaagd
is, eenmaal, ééns
gelukken :
naar hooger goed
als wereldsch goed,
hier springen wij...
op krukken.

MEMENTO HOMO...

« *MEMENTO HOMO*, » houdt in uw
geheugen diep geschreven :
die leeft nu nog, eer 't lange lijdt,
zult sterven, en niet leven.

Van stof zoo zijt ge, o mensch, gemaakt ;
van stof, daar, vóór uw' voeten,
de wind meê speelt ; en weêr in stof
verkeeren zult gij moeten.

o Mensch, gij die zoo hooge vliegt,
zoo leege zult gij dalen ;
en, weêr gij wilt of niet en wilt,
eens Adams schuld betalen.

Wanneer zal de onverbiddelijkheid
daar zijn, van 't moeten stuipen ;
van 't moeten in den schoot, weêrom,
van 's aardrijks molde kruipen ?

Wanneer ? 't En weet geen een wanneer,
noch hoe, noch waar : « Gij lieden
die leeft, » zegt God, « zult sterven eens :
het moet en 't zal geschieden, »

« *Vas figuli* » dat zijt ge, o mensch,
den eerden pot geslachtend :
bij val of stoot, op elken dag,
uw endelvers verwachtend.

Een vat, ja, heeft u God gemaakt,
maar niet zoo andere vaten,
die ijdel staan : een ijdel vat
en heeft u God gelaten.

Een' geest heeft Hij u ingevoegd,
een kracht u aan doen kleven,
die thuisbehoort in 't eeuwige, en
die 't vat zal overleven.

Een' geest, aan Hem alleen bestemd ;
en, valt het vat in scherven,
die hemelwaards verrijzen zal,
om nimmermeer te sterven.

o Wierookvat, o broos gerief
des lichaams, daarin branden
gerooksels, die genietbaar zijn,
in 's hemels lustwaranden !

o Schulpe, waar men later vindt
uw scherven, al versleten,
en zegt eilaas : « de Geur is goed, »
of « kwaad: » wie kan het weten ?

Zoo dichtte ik, als Lagae mijn beeld
zorgvuldig evenaarde,
en poetste mij, onsterflijk, na....
in pottbakkers aarde!

24/10/94.

AANHANG

Slapende botten

Ten halven afgewrocht,
ontvangen, niet geboren ;
gevonden algeheel,
noch algeheel verloren,
zoo ligt er menig rijm
onvast in mij, en beidt
den aangenamen tijd
van volle uitspreekbaarheid.

Zoo slaapt de botte in 't hout,
verdonkerd en verdoken ;
geen blomme en is er ooit,
geen blad eruit gebroken ;
maar blad en blomme en al,
het ligt erin, en beidt
den dag, den dageraad...
de barensv Noordigheid.

Solitudo

Geen mensch mij aan en schouwt, en ik
aanschouwe, alommentomme,
u, hooge hemelblomme,
u, water, wolken, gers en groen ;
u, koe en kalf ; u, hond en hoen ;
u, peerden, peerden, peerden...
u, Schepselen, een en al, verblijd,
aanschouwe ik, die God lovend zijt,
en dankend, op der eerden !

Pedagogen

Kunstelooze kostbaarheden,
uit des herten grond gegroeid,
onbesneden,
onbesnoeid,
wat ook alle pedagogen
staande houden, hooge en fel,
onbelogen,
onbedrogen,
wilde waarheid wilde ik wel.

o Crux, ave!

o Dierbaar Kruise Gods,
bebloed, bezweet, begoten
met tranen, laat, van U
te mij, nen schicht geschoten,
vol liefde, treffen mij,
en zij, voortaan,
aan u mijn herte vast,
om nooit meer los te gaan !

Armoede lief,
hemelsch gerief
geeft gij aan dezen,
armoe geprezen,
die om u laten
rijkdom en staten,
wereldsch gerief,
armoede lief !

Schamel en bloot,
stierf Hij de dood ;
arme, uit der maten,
hing Hij, verlaten,
aan 's Kruisen roede,
't lichaam in bloede :
schamel en bloot,
stierf Hij de dood !

Wie was zoo goed,
dat hij zijn bloed
geven ons wilde ?
Wie was zoo milde,
wie was 't, die boette ?
Jesus, de zoete :
schamel en bloot,
stierf Hij de dood !

« *Ons dagelijksch brood* »

o Goedheid, zonder einde of grond,
o Godlijke ontfermhertigheden,
gedoogt dat ik mijn' dankgebeden
U bieden durve, en bidde, u heden,
om 't dagelijksch brood, dat hert en mond,
mij laven zal ; mij recht en reden
beseffen doen, mij 't lijf gezond
bewaren, tend de strijd voor goed is uitgestreden!

o Licht!

Hoe ben ik, louter duisterheid,
en stekeblend geboren,
o Licht, tot uwen lof bereid,
bestemd en uitverkoren ?

Hoe is 't, dat ooit Gij, ongemaakt,
gewonnen noch geschapen,
mij, duisterling, den dag ontstaakt
en duizenden liet slapen ?

Quid est Veritas!

De waarheid is,
't zij jong of oud,
ondelfbaar, en
ondelgbaar, goud.

Ondelfbaar niet ?
Ondelgbaar toch,
en, al verdelgd,
ondelgbaar nog !

Adest

Gewisser als de zon
en wete ik iets te noemen,
nochtans en was zij eens
mijne ooge aanschouwbaar : is
het menschelijk verstand
nog redelijk te roemen,
dat, God niet ziende, God
ontzegt dat Hij daar is ?

Si seires !

Wat weet gij, wijze mensch,
geleerde hemelmeter,
die God onwetend zijt,
zoo waant gij, meer en beter
als hij die niet en weet ;
die, vol ootmoedigheid,
en vaste op God gesteund,
het weten Gods verbeidt ?

Ne timeas...

Bedrog en vreeze niet
die waarheid weet te borgen
van Hem, die hope biedt
voor later dag als morgen ;
van God, die 't menschdom miek,
en die, door eeuwe en al,
aan hem die waarheid vraagt
ook waarheid geven zal.

Eheu ! Fugaces

Ik bender zoo dikwijls na bij,
ja, de boorden
genakende, nipte genoeg,
van het beeld,
dat, seffens ontvlogen,
een poetse mij speelt ! —
Men doet ook niet al dat men wilt
met de woorden !

Die aarde, hemel, zee en locht
doormiddaagt ; die nooit bange en zijt,
 noch schade 'n lijdt
van iemand die u tegenstrijdt ;
 uw' stralen bloot,
 o zonne groot,
waar is hij die ze doogen mocht,
o aldoordaverend Godsgewrocht !

De zonne gaat op,
de zonne gaat neêr,
de zonne gaat op
 en gaat onder ;
standvastiglijk heên,
standvastiglijk weêr,
standvastiglijk werkt
 zij dat wondêr.

In elken vuilen plasch
van voet- of wagenspeur,
 die blankgelopen staat,
vol morzig regenwater,
 verschijnt het evenbeeld
der bloote zonne, en laat er
 nen lach uit henengaan
van liefde- en lichtgeschater.

Komt, en 'n beidt niet meer,
jeugdige kringen ;
op laat het herte en de
tonge nu springen ;
uit is de winter en
groene is in de wei ;
los laat de tale en de
tonge : 't is mei !

Appelbloeien,
half ontloken,
blijer rood ik
zelden zag
als uw' bleekbloe-
roode blomkes,
versch ontluikende
in den dag.

o Zoete honing, zeem
en zog der blokken,
wie zalder ooit genoeg,
te vele u rommen ?

Wie, neerstig bietje, wie
zal ooit genoeg
uw werk vereeren ? Geen,
't zij late of vroeg.

o Maagdelijk gebouw,
daar menschenvamen,
hoe kundig en hoe koen,
nooit aan en kwamen ;
't is God die 't bietje leert
en leisent hoe 't
zijn edel zeembeouw
volmetsen moet.

o Bie'enherders, vlug-
gevlterkte schapen,
voor u, gaan overal
nen rijkdom rapen ;
neen, uit den diepen schoot
der aarde, een gouden schat,
maar zoeten hemeldauw,
van blomme en blad.

Pereat dies !

Het honingt en het hemelt mij
den zin : wie zal 't mij geven
nog langer met u, vriend van mij,
vriendtoeviglijk te leven !
De dag die ons zal scheiden, en
vaneen ons herte scheuren,
die kwade dag en dunne nooit
den damp, in de oosterdeuren !

De Leye leidt mijne oogen, lijze
en langzaam loopend, henen,
tot waar zij, tenden uit, en ten-
den al dat zichtbaar is,
in 't grauwe van den neveldamp
verdoken en verdwenen,
mij meeleedt, tot in 't verste van
heur' diepe duisternis,

Tarda molimina

Waarom getraagd ? De wolken varen
zoo snel voorbij ;
de wind staat op, de blauwe baren
bekoren mij ;
ze zeggen : « Komt! in zee gesteken,
een' re gewaagd ! »
'k En hoor den Wind niet tegenspreken :
waarom getraagd ?

Cito !

Recht toe recht aan den bal gesnapt,
die botst ; en, zonder dralen,
den kwaden knoop in twee gekapt ;
daar 't boost den bijl doen dalen ;
geen drie geteld, geen twee, geen een,
maar plots, gelijk nen dondersteen,
gedurfd, gedaan,
recht toe, recht aan !

Ferient ruina

Om mijn hoofd, zoo roert en ruischt het,
 hooge in de eekenboomen buischt het
 wild geweld der winden : 't gaan
 takken uit de boomen slaan !

Vlucht, die langs de bane..... vlucht de
 de boomen eer ze, in 't kwaad geruchte
 van den wind en van 't gestoot,
 slaan u diepe aan de eerde dood !

Schuwte u zelve meest van al,
 wilt gij vrij van ongeval
 wilt gij vrij van schande blijven,
 scheemringe en te gronde drijven.

Schuwte uws zelfs, uw eigen hoofd
 meest van al, en God gelooft ;
 Hij is waarheid, wijsheid, leven :
 Hij kan goed- en grootheid geven.

U zelve kent : 'n zijt ge u niet
 bekend, hoe durft gij, blenden,
 met handen, voeten, tonge of taal,
 beginnen iets, of enden ?

Ge 'n weet niet hoe, noch waar, gij zijt,
 noch wie : ge moet het gissen ;
 en, wat gij doet of niet en doet,
 uw daaglijksch brood is... missen.

Semel desipise...

Maar eens en liet ik u,
och arme! mij bedriegen ;
maar eens, en 't is genoeg
genoeg, en veel te veel ;
te bitter boete ik het,
om nog eenmaal schoon liegen
te laten vatten mij,
en vangen, bij de keel.

Mater!

Den ganschen dag en doet
gij niet als immer weenen :
o moeder, viel op u
zoo erg een ongeval,
dat niemand daar en is
— nog murwer zijn de steenen ! —
die met u lijden en
uw' tranen troosten zal ?

Toto en Riri

Een scherpgetande haak,
in 't speelgoed ongededen,
heeft Toto's broerke, ai! ai!
een' rampe in 't vel gesneden :
één enk'le gil ontsnapt
de lieve twee, doordien :
het een heeft bloed gestort,
het ander bloed gezien.

Sta, viator...

Laat mij, laat mij runenreken,
boomen, in den bast u steken ;
laat mij, in u, berkenbol,
runen graven,
teekentale en woorden staven,
scherpe en diepe en deernisvol :
weg is een...! en 't leven, 't leven..
wie zal 't hem nu wedergeven ?

Bing-bang-bong!

Waar wierd die wondere konst gevonden
der diepgekeelde kopermonden,
die, wagende, alledage, gaan
den ouden gang ; die, luide en lang,
die op en neêr, die weg en weêr,
alhier, aldaar, gedrien te gaar,
op tijd en tel, hun tongen slaan ?

Hoe donkerbruin, mij al
omtrent, de linden staan,
die zwanger gaan,
van 't ongeboren loof
dat, in de lentedagen,
hun lijf zal, losgedaan
uit 's Winters handen, dragen !

Juvabit!

Geeft aan beter herte als 't mijne,
zoo in 't zeggene als in 't zijne,
 dit mijn rel- en rijmgepoog
nu een dropke en dan een dropke,
nu een klopke en dan een klopke,
 maakt het iemands ooge ondroog,
iemands herte een beter herte,
iemands smerte een' minder' smerte,
 van die 't lezen, altegaar,
 heden, morgen, hier of daar,
troost den armen dichter geven
zal 't, in dit en 't ander leven !

Jam sol recedit

Heel 't westen zit gekibbelkappeld,
 gewaggelwolkt, al hil en daal ;
't zit blauw en groen en geluw g'appeld ;
 te morgen nog volstormde 't al,
en stille is 't nu ! De zonne, aan 't zinken,
doet hier en daar een splete blinken,
 en kijkt erdeure, nu en dan.
Heel 't westen bleust en klinkt ervan.. !
Zoo heerlijk is 't, als of er zoude
een reuzenpenning, rood van goude,
 den reuzenspaarpot vallen in
der slapengaande zeevorstin.

Ligna silvarum

Boschreuke, boomreuke,
balsem aan 't hert ;
dragen en schragen, aan
balke en aan berd ;
kappen en kerven en
vellen omver ;
ruischend en buischend ge-
war en gewer
zie 'k, daar al zittende, — of
hoore ik, — in 't mos :
ruw is het leven, en
vrij, in den bosch !

Virago

Dat handhaaft de vorke,
dat handhaaft de koe :
dat werkt als de beste
van 't boerengedoe ;
dat bidt, in de kerke ;
dat wiedt, op het land ;
dat mint en dat moedert....!
Van herte en van hand,
en is er geen vrouwvolk,
rechtzinnig gezeid,
als, hier in ons Vlanderen,
de dorpvaste meid.

Ars artium...

Hoe vroeger hoe beter in band
gebonden het boomke, in
bevelmacht ;
hoe vroeger hoe beter getand
den telg, en getucht, die
den telg acht.

Hoe menigmaal hebt gij gemist,
die ganzen of schapen
in 't veld wacht ?
Maar, kinderenwachters, wie is 't,
van al die ze wacht, die
ze wel wacht ?

Miseremini!

'k Ben teenenmale ontvriend,
ontvrijdomd en ontvroolijkt ;
al 't gene ik hadde, 't is
verijdelde en veroolijkt ;
ontstorven is het mij,
ontstolen en ontweerd!
Alleene Gij mij blijft,
en zijt mij alles weerd,
die alles geven kunt ;
en, ware ik Job, gezeten
op zijnen messing, die
mij nooit en zult vergeten.

Nieuwjaar

Het jaar is uit-
en tendengeleefd :
van al zijne oude
ellenden en heeft
den last het ons ontgeven ;
het nieuwjaar heeft,
van heden af aan,
voor elk ende een,
een schrede gedaan :
wie zal 't tot tenden leven ?

Jam lucis orto sidere

o God, hoe moest ik dankbaar wezen,
indachtig U, ten allen tijd,
van zoo de zonne is opgerezen
en 's morgens in den hemel rijdt,
tot dat ze, 's avonds, nederschrijdt
en rusten gaat in 't westerwezen,
door U heur daaglijksch werk gewezen !
o God, die alles heerlijk zijt
bedrijvende, U zij toegewijd
mijn al te ondankbaar hert, nadezen !

't Meesken

Daar hipt en wipt, den tak omtrent,
een pimpermeesk', half zonneblend ;
en 'k hoor zijn bekske, naaldefijn,
herhalend en herhalend zijn,
hoe 't blijde en hoe 't ja vromer is,
nadien 't nu eenmaal zomer is.
Ja-wel, mijn kleentje, en meê met u,
zoo hipt mijn herte en wipt het nu,
vol hope, omdat 't weêr zonneshijn
verblijden zal, en zomer zijn !

Windbruid

Nijgen, buigen doen de boomen
weg en weder ; 't waait en 't buischt ;
de uitgelaten winden stroomen
deur de dikste hagen ; 't ruischt
hooge en leege : toppen, takken
tieren overluiden : en 't wil
scheuren iets, of openklakken
schielijk, in dat boschgeschil...
Avond wordt het, vlugs, en weder
valt de wilde windbruid neder.

Kolen

In 't ingewand der aarden, zwart en zwaar
geboren, diepe en duistere kolenwaar,
hoe dankbaar durve ik u
bij 't vier gebakerd, heeten
een goddelijk geschenk,
dat te evenaren niet
den koninklijken goude en is,
daar menig menschenkind
ik, al zijn levensdagen, zie
om zweeten.

Rijmsnoer

Een rijmsnoer ben ik rijk gebleven,
'k en weet newicht noch hoe noch waar
't mij inneviel, noch hoe malkaar
de staven zijn aaneengesteven,
zes of zeven,
die ik even
vond alhier en ving aldaar.

Maria

o Maria, lofweerde maagd,
geen een' zoo schoone, daar dag op daagt,
en wierd er ooit geboren :
ende, 'n waart gij, eene, geboren ooit,
zoo lagen alomme, wij al verstrooid,
ellendigen, en verloren.

Het strooien dak, mij wel behaagt
wanneer het sneeuw- en hagelvlaagt ;
't en regent noch 't en wintert niet
daardeure, noch ge en vindt er niet
als vrede, zij der stormen stoot
en 't ongeweerte nog zoo groot. •

De zonne boort een gat
in 't morzig wolkenduister,
en plotseling herleeft,
vol paradijzenluister,
weêr, om en over al,
de schoone lentemand !

't Avondt, 't avondt : trage en treurig
zinkt de zonne nederwaard ;
dwijnt het licht, en gaat er geurig
reukwerk uit den roozengard ;
stille, en zonder ruit noch muilt,
nijpt de nacht de dagkeerse uit.

Eeuwig, ende tallen dagen,
staat het woord des Heeren pal,
dat elkeen zijn kruisken dragen,
wilt of nilt hij, moeten zal.

Den hoogen hemelkom
zie 'k, overhoofd,
bezijden, vóór en na
mij, neêrgebogen.

De daverende
zonne danst
en dingelt op de
daken.

De zonne zit
en steekt mij, in
den hals, met al
heur' krachten.

o Heide-, heide-, heideveld,
hoe heerlijk is het ongeweld
van.... altijd, altijd, altijd voort,
uw blommenzee !.... en zonder boord !

Al met eenen keer, ontbonden,
bonst de donder daverende uit;
diepè en door des werelds gronden
bauwt zijn bulderend barstgeluid..

Cytisus Laburnum L.

Men spreekt van « Goudenregen, » maar
gelukkig mag het heeten,
dat eventwel de wolken daar
nog altijd water zweeten.

't Beggijnhofklokske luidt,
ach, lieflijk is 't om hooren,
hoe 't neerstig beldt en bidt :
« Kom-bin, kom-bin, kom-bin ! »

Zulk gewil
en weegt niet vele,
zulk gemoei
is machteloos !

Harop !

Weert den wulf :
't zijn kwade dagen,
weert den wulf
ten schaapstalle uit !

Rijmanoer.

22

Terwijl ik ligge
 en tranen weene
 en wentele onder
 't leed !

Ne sutor...

Blijft, smed, je vier omtrent ;
 blijft, bakker, vóór jen trog :
 die best zijn ambacht kent
 mist nog !

'k Zag zeven zijden zakken staan,
 't was op nen nieuwjaarnuchten :
 goe koekebrood wij bakken gaan,
 en keizers katte buchten.

Gleba

Wat zware zolen poldergrond
 ontwoelt de ploeg het ingewand
 der eerde !

Hoe wonderlijk bewegen al
 die hooge hemelperken... !

Immensitas

Voorbij die bergen, baanloos, spreidt
 het veld van onze onwetendheid.

'T is folly to be wise

Onwetendheid, mij dierbaar ding,
als 't wee doet, iets te weten !

Midmorgens, als de zonne zit
en bakelt, in de boomen...

Geen groen als ander groen,
geen grauw zoo de asschen grauw is.

Ilex aquifolium L.

Vol bezekens, onder de blaren, die, rood,
't zadgroene doen blaken en blinken.

Het meivee, in den meersch besteed,
vol schoonheid en vol melk hem eet.

Wit van bol en wit van bast,
zilverwitte abeelen...

o Wisselwendig groene, en witte, en
geluwblaârde boomen, die...

Het water schuimt
en speit omhoog...

De wereld is een wekkerspel,
vol allerhande klokken.

En zoekt ge u zelve geen verdriet,
o mensche, en zoekt u zelve niet.

Avondstond, mij willekomme :
daar en ruit geen vogel meer.

Keitai Patröklos

't Krieken van den dag is dood,
't schijnen van de zonne is henen!

Purpurea nix

't Ligt alles weêrom witgesneeuwd,
beneên en op de daken...

Op Libanon, den reuzenberg
zijn' hoornen, woont de Winter.

Moeder Aarde, milde en menig...

Niepkens, op nen roozenboom...

« Goen avond ! » klinkt mij zoete in de ooren...

WOORDEN NAMEN EN ZAKEN

* *De biëls mots balon may que de peyros anticos.* * Oude woorden zijn meer weerd als oude gesteenten. JACQUES JANSEMIN.

Het eerste talmerk wijst de bladzijde, het andere de reke, zoo men van boven nederwaards telt.

Aaien. 121. r. 18.

Kussen, streelen, aaiskens geven.

Aaneenstijven. 334. r. 15.

Aanhang. 315. r. 0.

Aanschouwbaarheid. 255. r. 3. — 304. r. 2.

Aanverkonden. 77. r. 10.

Aanvoegen. 197. r. 16.

Aar. 112. r. 7.

Ader, bloedader.

Aarderijk. 55. r. 8. — 135. r. 4. — 273. r. 9. — 312. r. 16.

Aardbodem, land, grond.

Aas. 50. r. 6.

Voedsel, leefte.

Abeele. 65. r. 12. — 285. r. 5. — 339. r. 12.

Populus alba L.

Abeelen. 67. r. 0.

Abeelenbane. 68. r. 23.

Abeelenboom. 69. r. 1.

Abeelgeblader. 139. r. 2.

Achter. 31. r. 8. — 64. r. 9. — 136. r. 12. — 137. r. 2, 9. —
154. r. 3. — 200. r. 2.

Langs, overheen.

Adam. 39. r. 9. — 274. r. 28. — 312. r. 12.

Adest. 320. r. 0.

Hij is daar.

Adoro te. 9. r. 0.

Ik aanbidde U. Uit de getijden van 't H. Sacrament.

Afbeeldén. 147. r. 22.

Afbeulen. 158. r. 11.

Afbijten. 67. r. 15.

Afdwingen. 275. r. 7.

Afgewrocht. 317. r. 1.

Volwrocht, voltooid.

Afgod. 228. r. 25.

Afknuisten. 276. r. 2.

Zoo afsnijden, dat er een knuist blijft staan : *truncare*.

Afrennen. 280. r. 4.

Droogrennen, droogloopen, waterloos, traanloos worden.

Afstijgen. 224. r. 9.

Beeten ; van 't peerd, van 't schrijwiel, b. v.

Afwandelen. 13. r. 4.

Af, moe doen zijn van 't lang wandelen.

Akkerland. 85. r. 10.

De zee, daar de visscher zijne neringe op doet.

Aksternest. 285. r. 3.

Albestaande. 10. r. 12.

Volmaaktelijk, geheel bestaande.

Albij. 153. r. 6.

Bijkans. Z. De Bo.

Aldoordaverend. 322. r. 8.

Door alles daverend, stralend : *per omnia vibrans*.

Algebieden. 147. r. 3.

Algeheel. 317. r. 3, 4.

Allaam. 248. r. 1.

B. v. de spa, de ploeg.

Allentheen. 256. r. 2.

In alle richtingen.

Allenthenen. 135. r. 2. — 258. r. 10.

Allertier. 245. r. 8.

Allerhand.

Allerwegen. 48. r. 5. — 273. r. 9.

Langs alle wegen, overal.

Alletwee. 158. r. 14.

Beiden.

Alomme. 154. r. 1.

Almedeen. 99. r. 11.

Onvoorziens, schielijk.

Alommentom. 105. r. 15. — 284. r. 17.

Één woord geworden, uit *al om end om*.

Alommentomme. 317. r. 18.

Als en als. 25. r. 11.

Alles en alles, teenemaal, zonder uitname.

Als gevals. 170. r. 8-9.

In allen gevalle.

Alteenegaar. 262. r. 5.

Één woord geworden, uit *al te eenen gadere*.

Altijdonvolboretheid. 47. r. 11.

Altijd herhaalde geboorten.

Alverzettend. 136. r. 16.

Alwit. 196. r. 6.

Teenemaal wit.

Amas me. 12. r. 0, 17.

Bemint gij mij? Joh. XXI. 17.

Amper. 90. r. 18.

Nauwelijks, kuime, ter nauwer nood.

Anderen. 60. r. 6.

Veranderen.

Angstloos. 59. r. 5.

Appel. 146. r. 1.

Appelaar. 65. r. 21.

Appelbloei. 323. r. 9.

Bloem van den bloeienden appelaar. *Z. De Bo, Kruidwoordenboek.*

Appelboom. 104. r. 3. — 146. r. 11.

Appelen. 329, r. 15.

Met ronde vlekken beleggen, ronde vlekken doen hebben.

Arbeidzaam, 242. r. 4.

Arbeidzin. 60 r. 11.

Arke. 147, r. 16, 24.

Arm huisgezin. 30. r. 0.

Armoede. 318. r. 18, 21, 25.

Ars artium. 331. r. 0.

Ars artium, regimen animarum. De kunst der kunsten is zielen beledenen. H. Gregoris d. gr.

Aschgrauw. 246. r. 13.

Asem. 224. r. 12. — 208. r. 7. — 263. r. 10.

Aam, Adem.

Ate. 32. 6. — 153. r. 15. — 245. r. 9.

Eten, voedsel, voeder.

Autaarvier. 228. r. 3.

Aver. 218. r. 9.

Voorouder, voorzaat.

Avond. 261. r. 0.

Avonden. 23. r. 15. — 335. r. 13.

Avond worden.

Avondstond. 340. r. 7.

Avondklinken. 117. r. 8.

De beëkklokke luiden, 's avonds.

Avondrood. 252. r. 0. — 253. r. 8.

Avondtrompe. 153. r. 0.

Avondzonne. 260. r. 4.

Aweg. 144. r. 7. — 254. r. 19.

Weg die van het pad voert, verkeerde weg, onweg. Z. *Verdam, s. v. Awech.*

Azen. 232. r. b.

Voedsel geven, laven, verblijden, verheugen.

B. 201. r. 9.

Baas. 52. r. 6. — 89. r. 7.

Baas kunnen. 56. r. 7. — 306. r. 18.

Met een ondietsch woord, *meester* kunnen.

Bakelen. 226. r. 18. — 339. r. 4.

Gloed, hitte uitstralen.

Bakeren. 296. r. 7. — 334. r. 4.

De zonnehitte genieten; bij De Bo, zonneborsten, zonnepolken, *apricari*; ook bakelen.

Bachten. 59. r. 9.

Retró. z. *Verdam, De Bo.*

Balke. 195. r. 7.

Breede strale zonnelichts.

- Bange. 303. r. 9. — 322. r. 2.
Benauwd, verlegen.
- Bannen. 106. r. 16. — 209. r. 13.
1. In ballingschap zenden. 2. Gebieden.
- Barensveerdigheid. 317. r. 16.
- Bargenspek. 86. r. 19.
Spek van den barg, van den beer; zwijnspek.
- Bargoensch. 149. r. 4.
Bara (brood) en *gwin* (wijn) in de Borgoensche tale; van daar onverstaanbare sprake.
- Barrig. 106. r. 9.
Sterilis.
- Bassen. 39. r. 7. — 40. r. 5.
Zoo de honden doen. z. *Kramers*.
- Bast. 201. r. 16. — 328. r. 2. — 339. r. 11.
Met een ondietsch woord, *schorse*.
- Bate. 153. r. 15.
- Batte. 23. r. 8.
Voetpad, smalle weg. *De Bo*.
- Bauwen. 337. r. 4.
Geluid geven, *baubari* z. *Kramers*.
- Ba-waw. 39. r. 15.
- Bebasssen. 174. r. 12.
Bassen op, tegen iets of iemand. z. *Bassen*.
- Bebouwen. 147. r. 3.
Bewonen, vrgl. « zeebouwende » lieden.
- Beddelaken. 22. r. 10.
- Bedijgen. 170. r. 7
Bedijen, groeien, voor den dag komen.
- Bedijgen. 19. r. 17. — 77. r. 15. — 89. r. 7. — 180. r. 8. —
208. r. 3. — 261. r. 4. — 273. r. 7. — 305. r. 18.
Worden. z. *Verdum, De Bo*.
- Bedoeken. 36. r. 16.
Dekken, met eenen doek.
- Bedrichten. 242. r. 1, 3, 9.
Bedriften, bedrijven, te note brengen: *colere*. z. *De Bo*.
- Bedrijf. 224. r. 4
Daad, werkzaamheid, doeninge.

Beeten. 232. r. 3. — 259. r. 1.

Ondergaan, slapen gaan, nederstijgen.

Beêgeklop. 177. r. 8.

't Kloppen van de beêklokke, de bedeklokke, den *Angelus*.

Beemde. 37. r. 21.

Weide, wee.

Beer. 85. r. 6.

Ursus.

Bees. 221. r. 3.

Verleden tijd van *bijzen*, *q. v.*

Beggijnhofklokske. 337. r. 9.

Beglanzen. 231. r. 17

Met glans beleggen, doen glimmen.

Beglinsteren. 231. r. 17.

Beiden. 47. r. 7. — 105. r. 21. — 317. r. 6. 14.

Wachten, toeven, blijven.

Bekenkant. 52. r. 16.

Bekruipen. 55. r. 17.

Belegwerken. 135. r. 3.

Met legwerk, met vloerlaken beleggen.

Belenden 150. r. 1.

Belanden, aan land komen, toekomen.

Benaauwelijk. 174. r. 8.

Bende. 200. r. 11.

Zwarm :

Berd. 182. r. 24. — 248. r. 16.

Eetberd, met twee ondietsche woorden, *tafel*, *disch*.

Berdzager. 158. r. 0.

Houtzager.

Berentee. 85. r. 11.

Berenklauw

Berggedrocht. 276. r. 0.

Berijmd. 108. r. 23.

Berijmbaar. 201. r. 15.

Berk. 201. r. 9, 18, 19.

Betula alba L.

Berkelaar. 202. r. 4.

Betula alba L.

- Berkenbol. 328. r. 3.
z. Bol.
- Berkenboom. 200. r. 4.
- Berken borst. 201. r. 8.
- Berkenroe. 64. r. 7.
 Berkenroede, berkenrijs.
- Berkenstam. 201. r. 16.
- Berkmei. 281. r. 22.
 Berkentak, berkenrijs.
- Berschen. 64. r. 4.
- Loopen. *z. Kiliaen, De Bo, Verdam.*
- Beruwrijmen, 124. r. 9.
 Met ruwrijm, rijm, rijp bedekken.
- Beschrijden, 223. r. 19.
- Beseffelijk, 308. r. 15.
 Verstaanbaar, duidelijk.
- Beseffen, 319. r. 23.
- Beseffenis, 175. 3. 11.
- Bespeiten, 191, r. 8.
- Bespichten, 135. r. 6.
 Bepieden. *z. Loquela, V. 25, s.v. Afspichten.*
- Bespraakt, 155. r. 6.
 Daar kwaad van gesproken wordt.
- Besproken, 155. r. 6.
 Daar kwaad van gesproken wordt.
- Besteden, 113, r. 10. — 339. r. 9.
 1. De stede waarnemen daar iets gebeurt. 2. Stellen, zetten, doen zijn.
- Bethlehem.* 307. r. 10.
- Betna. 100. r. 19.
 Tot binnen, tot bij. *z. De Bo, s.v. Benaar; Loquela XIII, 89; Verdam.*
- Betrent. 55. r. 17.
 Omtrent, vroeger *ombetrent.* *z. De Bo.*
- Betuinen. 99. r. 17.
 Met eenen tuin, eene hage, met schotwerk omzetten, insluiten.
- Betula alba.** L. 200. r. 0.
- Beuk. 73. r. 4.
Fagus sylvatica L.
- Beukenboom. 64. r. 5.

- Beuren.** 276. r. 20. — 301. r. 12.
Dragen, opvoeren.
- Beurte.** 226. r. 15, 16.
Afwisseling.
- Bevelmacht.** 331. r. 3.
Macht, recht om te bevelen.
- Beveursten.** 181. r. 7.
Veurst-, vorstpannen, veurstvodden leggen, b. v. op een dak.
- Beweertuigen.** 172. r. 5.
Van weertuigen, verwerende wapens voorzien.
- Beworp.** 94. r. 10.
Bewerp, ontwerp.
- Bezeilen.** 116. r. 12.
Onder zeil bevaren, bezoeken.
- Bezeken.** 339. r. 7.
Kleene beze of bezie.
- Bezembinder.** 201. r. 18.
- Bezichten.** 135. r. 8.
- Bezig.** 76. r. 1, 2, 3.
- Bezig zijn.** 65. r. 5.
- Bezitten.** 135. r. 19.
Op iets zitten.
- Bezomerblommen.** 135. r. 3.
Vol zomerblommen doen groeien.
- Biddagen.** 96. r. 16.
Biddag houden.
- Biddensmoe.** 241. r. 8.
- Bidder.** 31. r. 7.
Bedelaar.
- Bie.** 65. r. 5. — 82. r. 21. — 116. r. 12. — 149. r. 6. — 172.
r. 9. — 200. r. 11. — 210. r. 12. — 323. r. 21.
- Bie'enherder.** 324. r. 9.
Biemelker, biekweeker.
- Biegegons.** 14. r. 14.
- Biegezwerm.** 114. r. 5.
- Bijbinden.** 231. r. 22.
Aanhechten, aanvoegen.

- Bijgelijken. 163. r. 5.
Met iets vergelijken.
- Bijsteren. 242. r. 6.
Bijster, vuil worden, vol onkruid groeien.
- Bijze. 23. r. 17.
Vlage, storm.
- Bijzen. 104. r. 12. — 115. r. 16. — 302. r. 4.
Loopen, stormen, snel vliegen, varen.
- Bindien. 216. r. 17. — 217. r. 5. 13.
Binnen dien tijd.
- Bing-bang-bong. 328. r. 0
- Binnenwand. 190. r. 3.
- Blankloopen. 322. r. 19.
Vol water loopen.
- Blauwte. 222. r. 5.
- Bleekbloerood. 323. r. 13, 14.
- Bleekgebold. 200. r. 4.
Met een bleeken, witten bol of stam.
- Blessen. 191. r. 19.
Van blessen, vlekken, schuimvlekken voorzien.
- Blijdzaamheid. 273. r. 18.
- Bliksemvier. 88. r. 18.
- Bloedverwig. 225. r. 18.
- Bloecie. 210. r. 11.
Opene blomme.
- Bloeien. 180. r. 12.
Rood zijn.
- Bloeigewas. 14. r. 14.
- Bloeimaand.** 119. r. 0.
Maij.
- Bloeloos. 206. r. 15.
- Blomgebloei. 124. r. 12.
- Blomgelijk. 290. r. 13.
- Blomgestrooi. 19. r. 7.
- Blomgewas. 31. r. 5.
- Blommen. 146. r. 14.
Beblommen, van blommen voorzien.
- Blommenstaf. 290. r. 17,
Blommenstaal, blommenstengel.

- Blommenzee. 336. r. 20.
Blondgehaard. 74. r. 1.
Bloos. 292. r. 1.
Blos, bleus, roode schijn.
Blootakker. 284. r. 0.
Bobbelen. 149. r. 3.
Uitpuilen : dik, opgeblazen zijn.
Bodempracht. 234. r. 19.
Bodemvast. 163. r. 1.
Boeg. 99. r. 3. — 174. r. 3. — 192. r. 23.
1. Schoft, borst. 2, 3. Voorsteven : *prora*.
Boeken. 94. r. 6.
Te boeke zetten.
Boenen. 231. r. 14. — 256. r. 13.
Verwen, bevleken.
Boeren. 297. r. 12.
Arbeiden, geweld, poge doen.
Boerengedoe. 330. r. 16.
Boerenhof. 60. r. 22.
Boetelam. 177. r. 20.
't Lam Gods.
Boeten. 92. r. 8. — 106. r. 3.
1. Goed maken, volbrengen. 2. Beteren, lesschen, blusschen.
Bokken. 157. r. 11.
Stooten, met geruchte.
Bol. 158. r. 17. — 299. r. 5. — 339. r. 11.
Bul, schacht, stam van een boom, van wortel te kroone.
Bonke. 137. r. 17. — 276. r. 20.
Bonte abeelen. 139. r. 0.
Populus nivea W., sneeuwabeele.
Bonte. abeelen. 136. r. 12.
Wisselen van verwe, zoo de wikkende blären van de bonte abeelen doen.
Bontgepint. 233. r. 17.
Bontgetooid.
Boöm. 116. r. 10.
Bodem, grond.

Boom. 178. r. 7.

Galgenboom van 't heilig Kruis.

Boomen. 64. r. o.

Boomen. 192. r. 20.

Met den schipboom vastzetten.

Boomenhalle. 274. r. 9.

Boomenpracht. 179. r. 12.

Boomenstriepe. 25. r. 14.

Gezichteinder, met boomen bezet.

Boomenvolk. 253. r. 7.

De boomen, al dat boom is.

Boomgaard. 74. r. 7.

Boomgebouw. 20. r. 12.

Boomgeslacht. 107. r. 6.

Boomenvolk, *q. v.*

Boomgestalte. 303. r. 14.

Boomgewaai. 109. r. 17. — 233. r. 1.

Het waiende, bewegende deel van den boom.

Boomgewas. 302. r. 14.

Boomreuke. 330. r. 1.

Boomvast. 204. r. 21

Vast aan den boom gegroeid.

Boonaard. 282. r. 1.

Aard, stuk lands, daar boonen op wassen, boonakker.

Boos. 303. r. 9.

Oolijk, doortrapt.

Boosgezind. 67. r. 11.

Booze. 94. r. 18.

Vijand, duivel.

Boozen. 325. r. 20.

Boos, tegenstrijdig zijn.

Borelingske. 62. r. 1, 8, 11.

Onlangs geboren kind.

Borsteling. 233. r. 7.

Zuigeling.

Borsten. 296. r. 5.

Zonneborsten, zonnepolken, bakeren : *apricari.*

- Borstgemeene. 225. r. 15.
Eene en dezelfde borst zuigende.
- Boschgebied. 194. r. 2, 15.
- Boschgenoot. 163. r. 1.
Boom die, met andere boomen, in ééne bosch groeit.
- Boschgeshil. 333. r. 18.
Gesgil, gevecht, strijd onder de boomen.
- Boschreuke. 330. r. 1.
- Bosse. 157. r. 11.
Wagenbosse, wielbosse.
- Botte. 317. r. 0, 9.
- Botten. 106. r. 10.
Botten schieten.
- Boud. 284. r. 22.
Stout, onversaagd.
- Bouwsel. 179. r. 11.
Gebouw.
- Braken. 242. r. 6.
Brake liggen, vol onkruid bedijgen.
- Brand.** 175. r. 0.
- Brandgewoel. 109. r. 6.
- Broeien. 252. r. 14.
- Brons. 277. r. 28.
- Bruien. 175. r. 8.
Werpen, gooien, smijten.
- Bruiloften. 92. r. 4.
Met bruiloftplechtigheid verhuwelijken.
- Buchten. 338. r. 12.
Kwellen, tergen. *Z. De Bo.*
- Buie. 64. r. 4.
- Buisschen. 226. r. 9.—297. r. 8, 17.—326. r. 2.—333. r. 12.
Leven houden, zoo de onstuimige wind doet, b. v.
- Buitenluik. 192. r. 9.
- Bunselen. 272. r. 15.
In de doeken, in de luiers doen.
- Caffiemoor. 86. r. 12.
Moor (De Bo) om 't caffiewater in te zieden.
- Canteclaar. 51. r. 4. — 275. r. 4.
Middelleeuwsche name van den hane.
Rijmsnoer.

- Casselkoe.** 231. r. 0, 1.
Koe van casselsche oorije.
- Casselkoeien,** 231. r. 0.
Castanjebruin. 231. r. 14.
Cederstam. 189. r. 3.
Citò. 325. r. 0.
Haastig.
Cytisus Laburnum, L. 337. r. 0.
Goudenregen.
Coraalgeflonker. 116. r. 3.
Cornus. 108. r. 25.
Cornus mas L. Cornoeljeboom.
- Courtrai.** 185. r. 0. — 186. r. 7.
Daaglijksch-broodgenot. 201. r. 17.
Daarhenengieten. 52. r. 4.
Daaroppe. 203. r. 9.
Daaroverhennen. 204. r. 2.
Dader. 133. r. 19.
Dagen. 111. r. 6. — 130. r. 9. — 334. r. 19.
Dagworden, dagstriemen.
Dagkeerse. 335. r. 18.
De zonne.
- Dakpanne. 180. r. 0, 1, 12.
Dakstroo. 59. r. 3, 7.
Dalila. 129. r. 19. — 130. 11.
Judicum. XVI. 4 — 15.
- Danig. 156. r. 6.
Dat wilde ik weten. 264. r. 0.
Daveren. 13. r. 3. — 79. r. 17. — 191. r. 22. — 336. r. 9.
— 337. r. 2.
Trillen : *vibrare.*
- De avondtrompe.** 153. r. 0.
De avondzonne, 259. r. 0.
De bleekersgast. 151. r. 0.
De dakpannen. 180. r. 0.
De donderroe. 174. r. 0.
Deerlijk. 23. r. 13. — 30. r. 12. — 273. r. 6.

- Deernisse. 215. r. 8.
Leedschap, verdriet.
- Deernisvol. 328. r. 6.
- Degen. 282. r. 18.
Het zweerd des oorlogs.
- Deizen. 227. r. 17.
Deinzen, rugwaards keeren.
- De koning is gekomen.** 121. r. o.
- Delgen. 23. r. 7.
Uitdoen, uitvagen, doen verdwijnen.
- Deluwen. 57. r. 10.
Loodverwig maken.
- De meiboom.** 126. r. o.
- De nachtegale.** 117. r. o.
- Democraat.* 219. r. 5.
- Dempen. 113. r. 7. — 222. r. 15.
- Dennenhout. 65. r. 19.
Abies excelsa DC.
- Den ouden brevier.** 94. r. o.
- De oude kopwulge.** 137. r. 3.
- De ramen.** 134. r. o.
- Dere. 26. r. 3. — 228. r. 8.
Leed, lijden.
- De regenbuie.** 297. r. o.
- Deren. 245. r. 5.
Leed, schade doen.
- De reuze.** 88. r. o.
- Derschen. 64. r. 8.
- Dervan. 36. r. 24.
Daarvan, ervan.
- De tijd.** 42. r. o.
- Deugd vriendin. 290. r. 10.
- Deureen. 103. r. 18.
- De visscher.** 216. r. o.
- De wilde wind.** 103. r. o.
- De winden.** 258. r. o.
- De zaaidhede.** 244. r. o.

De zonneschicht. 111. r. 0.

Diamant. 16. r. 5. — 210. r. 8. — 234. r. 12.

Diamanten. 52. r. 12.

Doen blinken als diamant.

Dienaar doen. 159. r. 33.

Eerbied, eere bewijzen, begroeten. De kruike dienaar doen : uit de kruike een goeden teug drinken.

Dienstelijk. 147. r. 11.

Als dienst schuldig.

Diepen. 154. r. 7.

Diepe varen, bewegen.

Diepgekeeld. 328. r. 10.

Met diepe kelen, zware talen.

Diepversteenen. 50. r. 5.

Tot diepe in den grond hard worden, vervriezen.

Dij. 149. r. 14.

Tibi.

Dingelen. 336. r. 11.

In 't Friesch, *diggelje*; in 't Engelsch, *to ding*, *to dangle*: in 't Zweedsch, in 't IJslandsch, *dingla*; in 't Deensch, *dingle*: wemelen, wabberen, laaien.

Distel. 208. 2. 12. 13. — 210. r. 13. — 211. r. 1, 8.

Carduus crispus L.

Distelblomme. 210. r. 20.

Distelen. 210. r. 19.

Met distels begroeid zijn.

Distelhaar. 210. r. 3.

Distelhoofd. 209. r. 24.

Distelvolk. 208. r. 14.

De distels, al dat distel is.

Doce nos orare. 241. r. 0.

Leert ons bidden. *Luc. XI. 1.*

Doen 56. r. 6. — 231. r. 16.

Schijnen, in de oogen vallen, toogen.

Dokke. 208. r. 12.

Lappa minor DC.

Domp. 257. r. 3. — 306. r. 9.

Kwalm, mist. *Z. De Bo.*

Donder. 59. r. 6.

- Donderbare, misdrukt *Wonderbare*. 59. r. 16. — 60. r. 17, 24.
Sempervivum tectorum L. Z. *Loquela* VI. 89, 90, 92.
- Donderroe. 174. r. 0, 1, 16.
Donderroede, donderspille, donderscherm. Z. *Schuermans*, s. v.
- Dondersteen. 245. r. 5.
Donderhamer, donderbeitel, donderkegel: steenen wapen, dat de afgod
Donder uit zijn donderwagen wierp, zei 't heidensch wangeloove.
- Dondervlage. 174. r. 20.
- Donderwagen. 61. r. 1.
Z. *Dondersteen*.
- Donkerbaaide. 231, r. 15.
Baai, roodbruin.
- Donkeren 168. r. 14.
Donker, zwart maken.
- Dooddoen. 253. r. 14.
Uitdoen, uitdooven, dempen.
- Doodkeien. 256. r. 18.
Doodsnijten met keien, doodkegelen, dooden.
- Doogen. 30. r. 15. — 322. r. 7.
Lijden, herden, uitstaan.
- Doom. 25. r. 6.
Damp: *vapor*.
- Doorbernen. 185. r. 17.
Doorbranden, brandend doorloopen.
- Doorbersten. 185. r. 17. — 287. r. 19.
1. Berstend doorloopen. 2. Openbersten.
- Doordaveren. 147. r. 1.
z. *Daveren*.
- Doordronken. 254. r. 10.
Doorweekt, zijpende vol water.
- Doorenhage. 23. r. 12. — 65. r. 19.
- Doormiddagen. 322. r. 2.
Doorstralen, zoo de zonne, 's middags.
- Doorvlieger. 82. r. 13.
- Dopken. 203. r. 13.
Kleene, lichte aanrakinge.
- Doppe l 203. r. 12.

Uitroep, als men iets treft, b. v. bij het aanraken van hand, vinger, of anderszins.

Dorpvast. 330. r. 24.

Die zelden 't dorp verlaat.

Dracht. 64. r. 2. — 179. r. 14.

Blader-, blom-, oofdragendheid.

Draf. 99. r. 7.

't Gene overblijft van 't gebrouwen mout.

Drake. 220. r. 1. — 221. r. 3, 4.

Vlieger, plakwaaier.

Drakenaar. 220. r. 0, 12.

Die eene drake laat opgaan. Vgl. *leugenaar*, *wevenaar*, *metsenaar*, enz.

Drakentote. 88. r. 13.

Tote, muile, gaap van het ingebeeld drakengedrocht.

Dravensmoe. 281. r. 2.

Drentelen. 83. r. 4.

Dreupeldrop. 151. r. 15, 16.

Het droppen van de dreupels, bij 't lijnwaadbegieten.

Drillensmoe. 281. r. 2.

Moe van drillen, van loopen.

Drinkbaarheid. 153. r. 16.

Drinkbaar vocht.

Droes. 28. r. 2.

Drommel, duivel, nekker.

Drol. 28. r. 1.

Droes, nekker, spook.

Drom. 184. r. 10.

Hier gebezigd als keten: *stamina*. Z. *De Bo*, s. v.

Drommel. 175. r. 8.

Droes, nekker, drol.

Droogepompen. 64. r. 16.

't Water uitpompen.

Druive. 225. r. 5.

Duifhuis. 14. r. 20.

Duivenhok, duiventil, in de boeken.

Duiken. 252. r. 17. — 277. r. 23. — 279. r. 2.

Verbergen, wegsteken.

Duisteren. 251. r. 5.

Verbergen, onzichtbaar maken.

- Duisterling. 320. r. 7.
Kind der duisternisse.
- Duive. 172. r. 17.
- Duivenvlucht. 139. r. 12.
Vlucht van een kooie, een kudde duiven.
- Duizendduizend. 234. r. 8.
- Dul. 215. r. 11.
Dwaas, gek, ontzind.
- Dwee. 102. r. 8. — 112. r. 1.
Gedwee, gedweeg, buigzaam, zacht, zonder weêrstand.
- Dweerschen. 75. r. 13.
Dweers, dwers, dwars door iets gaan.
- Dwerschen. 274. r. 10.
- Dwersdeur. 79. r. 17. — 231. r. 20.
- Dwersdóór. 95. r. 2.
- Dwijnen. 335. r. 15.
Verdwijnen, verzwinden, te niet gaan.
- Ebben. 77. r. 7.
Dalen, aven, zoo de dag doet, ten avende.
- Edeldrachtig. 200. r. 5.
- Eek. 201. r. 1.
Quercus Tournef.
- Eekenboom. 64. 19. — 88. r. 5.
- Eekenhout. 201. r, 7.
- Eens. 271. r. 24.
Eenerhand, gelijkdanig.
- Eensgangs. 230. r. 16.
Met eenen gang, met eenen keer, schielijk.
- Eensgedaan. 272. r. 2.
Van eener gedaante.
- Eensloopens. 302. r. 18.
Met eenen loop, in 't voorbijsnellen.
- Een-twee-drie. 149. r. 8.
- Eerden. 313. r. 2.
Van poteerde, van klei.
- Eerstontwekt. 77. r. 3
- Eesch. 229. r. 3.
Eisch, vereischte hoedanigheid.

Eeuwelingen. 163. r. 0.

Eeuwenoude boomen.

Effenboords. 23. r. 2.

Effenbruin. 226. r. 1.

Effenvloers. 88. r. 22.

Ego vigilabo. 263. r. 0.

Ik zal waken. *Jerem. XLIV. 27.*

Egyptenland. 41. r. 14

Eheu! fugaces. 321. r. 8.

Ach! hoe tijdeloos. *Horat.*

Eierleg. 127. r. 11.

Het leggen der eieren.

Ejndverdriet. 291. r. 18.

Laatste, endelverdriet.

Elisabeth. 31. r. 0. — 31. r. 6, 11, 18. — 32. r. 5.

De heilige koninginne van Ungarn.

Elzenhout. 64. r. 13.

Alnus glutinosa. Gärtn.

End. 60. r. 11. — 76. r. 7. — 250. r. 10.

En, ende, enne.

Ende. 131. r. 6. — 206. r. 7.

Z. End.

Ende. 334. r. 21.

Einde: *finis.*

Endelvers. 313. r. 4

Gebed dat men leest bij iemand die den âme uitgaat. *Z. Verdam s. v.*

Endelvier. 259. r. 14.

Het vier dat de wereld veslinden moet.

Enden. 73. r. 20. — 127. r. 16.

Een ende, eene einde hebben, tenden zijn.

Enne. 218. r. 0, 3, 7, 11, 15, 19. — 219. r. 3, 7, 11.

Z. End.

Entwaar. 41. r. 5. — 114. r. 10. — 135. r. 19. — 149. r. 5, 6.

— 150. r. 9. — 152. r. 1. — 156. r. 11. — 204. r. 26. —

205. r. 7. — 216. r. 11. — 285. r. 4.

Ievers, ergens. *De Bo.*

Entwat. 51. r. 5. — 114. r. 9. — 156. r. 1, 11. — 203. r. 1.

— 204. r. 9. — 205. r. 12. — 216. r. 11. — 281. r. 1.

- Iets. z. *De Bo*.
Entwie. 114. r. 9. — 203. r. 17.
Iemand. z. *De Bo*.
Erfgebied 7. r. 15.
Erfelijke eigendom.
Es. 37. r. 19.
Is. Om het klankrijm.
Essche. 65. r. 18. — 201. r. 1.
Fraxinus excelsior L.
Esschenhout. 201. r. 7.
Espanboom. 65. r. 27.
Populus tremula L.
Eten. 149. r. 19.
Eer. 153. r. 4.
Elder, uier.
Euziedrop. 59. r. 17.
« De waterdruppels die van de euzie afvallen, als 't reint. » *De Bo*.
Euzie, ozie : stillicidium, dakdrop.
Evenaren 314. r. 2.
Evenbeeld. 108. r. 24. — 2. 322. r. 21.
Ezechiel. 283. r. 4.
Ezel. 209. r. 6.
Ferient ruinæ. 326. r. 0.
De nederval zal hem treffen. *Horat.*
Festina, 48. r. 0.
Haast u! Ps. LXIX. 2.
Fiat lux. 256. r. 0. — 257. r. 13.
Daar worde licht! *Genes*. I. 3.
Fijngezicht. 246. r. 9.
Fijngegift, fingezevend.
Flamingant. 219. r. 5.
Ga. 148. r. 8.
Gade, echtgenoot.
Gaandeweg. 250. r. 18.
Allengskens.
Gaffel. 65. r. 13.
Spriet van een boom.
Garen. 156. r. 15
Vischnet.

Gaza. 129. r. 18

Judic. I. 18, en volgende.

Gebed. 282. r. 19.

Te bedde gedaan, begraven.

Gebedenbeeld. 189. r. 4.

Gebijt. 277. r. 2.

De tanden.

Gebliksem. 192. r. 3.

Geboortevast. 172. r. 4.

Vast door de geboorte, ingeboren.

Gebouwsel. 111. r. 22.

Gedaan. 55. r. 8. — 203. r. 6.

1. Gedaante hebbende. 2. Geverruwd.

Gedaver. 163. r. 16

Z. Daveren.

Gedoogzaamheid. 101. r. 9.

Gedrag. 225. r. 3.

Hetgene gedragen wordt, op de boomen staat : het ooft.

Gedrien. 328. r. 14.

Gedrochte. 185. r. 1.

Gedwee. 223. r. 16.

Z. Dwee.

Geeselslag. 227. r. 13.

Gegaap. 306. r. 24.

Gei. 223. 3. — 224. r. 13.

Lustig. *Z. De Bo.* s. v. *Gaai.*

Geil. 80. r. 2. — 277. r. 20

Groeizaam, dat doet groeien, vei.

Geklauwd. 185. r. 2.

Met de klauwen, hier de wielen, vast in de schenen.

Gekwikkwak. 303. r. 15.

Gelden. 101. r. 20. — 143. r. 18.

Betalen, geven.

Gelent. 203. r. 7.

Borstwerv van een Brugge. *Z. De Bo,* s. v.

Gelijm. 157. r. 4.

Het lijmen, het blinken. Wij zeggen « *lijmende zwart* » voor blinkende zwart ; het, « *lijmen* van den dag, » voor het dagstriemen, het krieken van den dag.

Geluw. 191. r. 5. — 203. r. 7. — 237. r. 11.

Geel, in 't Eng. *yellow*.

Geluwblaarde. 339. r. 14.

Met geluwe bladeren.

Geluwen. 236. r. 3.

Geluwgeveld. 225. r. 11.

Geluw van velle.

Gemakkelijk. 101. r. 12.

Mak, gedoevig. *De Bo*.

Gemoei. 337. r. 15.

Genaan ! 156. r. 14.

Bij *Verdam, genanné*, in 't oud hoogduitsch *genamno*, d. i. *die den zelfsten name draagt, naamgenoot, weérge*. Om den duivel niet te noemen, zeggen wij, b. v. « duivels genaan ! d. i. *duivels weérge, zoovele als de duivel*. « *Genaan !* » Alleene is een uitroep, een krachtwoord, bij ons volk. *Z. De Bo, s. v. Gena*, dat uit *genaan* verminkt is.

Genietbaar. 313. r. 19.

Gepiep. 65. r. 22.

Gepor. 105. r. 10.

Geroer, gerep.

Gepriemel. 174. r. 10,

Gepriem, gestraal, gesprietel.

Geraken. 163. r. 18.

Worden.

Gerid. 223. r. 18.

Gerief. 37. r. 24. — 313. r. 17. — 318. r. 19, 24.

Geronnen. 189. r. 2.

Gesteven. gestold.

Gerooksel. 313. r. 19.

Rookwerk, reukwerk.

Gerre. 204. r. 18.

Splete, rete.

Gers. 99. r. 0, 1, 7. — 234. r. 13.

Gersgevonk. 56. r. 18.

Het vonkenschieten van 't gers, onder de zonnestrallen.

Gersvodde. 74. r. 7.

Geschuifel. 185. r. 3.

Geslachten. 303. r. 2.

Gelijkslachtig zijn, gelijken.

- Geslorp. 94. r. 12.
Gespín. 184. r. 12.
Gespreken. 237. r. 14.
Getouwe. 183. r. 0, 24. — 184. r. 18.
Geule, 298. r. 5.
 Groeve, gleuve. *De Bo.*
Geulen. 174. r. 19.
 Bij volle geulen loopen, stroomen.
Geveder. 250. r. 8.
 De vederen.
Geverf. 134. r. 8
Gevlugd. 210. r. 22.
 Vlug, met vlerken, vederen aan, zoo 't distelzaad.
Gewaaí. 64. r. 11.
 Waiende deelen van den boom.
Gewar. 330. r. 8.
Geweerd. 191. r. 10.
 Uitgeweerd, uitgenomen.
Gewer. 330. r. 8.
 Gewar.
Gewil. 337. r. 13.
Gewinterd. 254. r. 4.
 Verbleven in 't wintergetij, overwinterd.
Gewolk. 196. r. 6.
Gewoven. 272. r. 11.
 Geweven.
Gezeteld. 94. r. 9.
Gezìjp. 180. r. 8.
 Het zijpen, het doorzìjgen.
Gieren. 192. r. 2. — 258. r. 16.
Gierig. 99. r. 4.
Gieten. 174. r. 19.
Gif. 172. r. 10.
 Vergif.
Giftelijk. 31. r. 18.
Glavietip. 174. r. 16
 Top, tip, spits der glavie.

- Glazen.** 134. r. 6.
Glas doen worden.
- Glazenloos.** 30. r. 10.
Zonder ruiten.
- Gleba.** 338. r. o.
Grond, land.
- Gletsen.** 215. r. 15
Glijden, slibberen.
- Glim.** 41. r. 18.
- God.** 8. r. o.
- Godsgewrocht.** 322. r. 8.
- Godssamaar.** 210, r. 4.
Zomerdraden, herfstdraden.
- Goenavond.** 247. r. o. — 248. r. 16. — 341. r. 3.
- Goendag.** 256. r. 7.
- Goevrijdag.** 95. r. o, 1, 17.
- Golgotha.** 95. r. 5.
Matth. XXVII. 33. Marc. XV : 22. Johan. XIX. 27.
- Golpen** 174. r. 19.
Gulpen, gutsen.
- Goud.** 320. r. 12.
- Goudenregen.** 337. r. 5.
Cytisus laburnum L.
- Goudgeluw.** 249. r. 2.
Z. Geluw.
- Goudgeluwen.** 14. r. 10.
Z. Geluwen.
- Goudgespin.** 183. r. 12.
- Goudware.** 134. r. 14.
- Grafputman.** 304. r. 3.
Grafmaker.
- Grammen.** 102. r. 24.
- Grasgewas.** 153. r. 3.
- Grasmaand.** 97. r. o.
Aprilis.
- Grauwen.** 261. r. 13.
Grauw zijn.
- Grauwgeveld.** 225. r. 11.

- Grauw van huide.
- Graven. 134. r. 4.
Van verbeelde Graven, van Gravenbeelden voorzien.
- Graven. 282. r. 11.
Begraven.
- Grijm. 128. r. 8.
Roet, roetzwart, bitter.
- Grijmtauwe. 245. r. 9.
Zwarte, begrijmde koornauwe of koornare.
- Grim. 28. r. 7. — 244. r. 11.
Schrikkelijk, wild.
- Grimmen. 11. r. 8.
Zwart, leelijk zien; gramschap toogen.
- Groen. 206. r. 5, 9, 13, 19, 20. — 208. r. 6, 7, 8.
- Groenen. 50. r. 1.
- Groeningeveld.** 167. r. 0, 9, 17, 29, 34.
- Groenezijn. 234. r. 3.
- Groengeveld. 225. r. 11.
Groen van huide.
- Groenuitgeslegen, 277. r. 28.
Met groenen uitslag erop.
- Grōotgaan. 47. r. 14.
Zwanger zijn.
- Grouw. 85. r. 5.
Gruwbaar, gruwelijk.
- Grouwbaarheid. 194. r. 19.
Z. Grouw.
- Gruw. 103. r. 16.
Schrik, afgrijzen.
- Gulpe. 194. r. 18.
Splete, gerre.
- Gulpwijs. 192. r. 14.
Bij gulpen, bij vrachten uitgegulpten, uitpuilenden rooks.
- Gulzig. 99. r. 1, 12. — 106. r. 4.
- Ha. 292. r. 1.
Had, hadde.
- Haaghout. 103. r. 1.
- Haaien.
Keeren, wentelen.

Haaientand. 85. r. 14.

Tand van *Squalus carcharius*, den menscheneter.

Haarloos. 89. r. 2. — 129. r. 23.

Haarwijs. 200. r. 7.

Haat-en-nijdsch. 128. r. 18.

Hagedooren. 116. r. 0, 1, 19.

Crataegus oxyacantha L.

Hagelslag. 245. r. 8.

Nederslaande hagelbuie.

Hagelvlagen. 335. r. 2.

Hagelwit. 76. r. 7. — 191. r. 19.

Hagewijs. 73. r. 6.

Als eene hage.

Hakkelen. 7. r. 3.

Stameren, stotteren.

Halen. 158. r. 12. — 174. r. 9.

Nederwaards halen, trekken.

Halfvoornoene. 246. r. 2.

Handgebaar. 121. r. 19.

Handhaven. 330 r. 13, 14.

Hane. 34. r. 21. — 39. r. 8, 16.

Happe. 25. r. 17.

Bijle, akse.

Hardversteenen. 50. r. 5.

Vervriezen.

Harop! 269. r. 3.

Har (hier) en *op*! Naar hierwaard! naar hier toe!

Harpe. 65. r. 7. — 113. r. 20.

Harpenaar. 21. r. 20. — 263. r. 6.

Harpenslager.

Harpeslaan. 127. r. 3, 4.

Op de harpe spelen.

Haver, 228. r. 22.

Hazegrauwen. 272, r. 0, 9.

Hazegrauw, duister worden, zoo 't nabij den avond pleegt.

Heendrijven. 301. r. 2.

Heenschrijven. 57. r. 20.

Heenzwoegen. 50. r. 19.

- Heerdesteê. 274. r. 1, 13.
 Heg. 127. r. 9. — 303. r. 5.
 Hei daar! 54. r. 2.
 Heideveld. 336. r. 17.
 Heldenspeur. 282. r. 0. 7.
 Helder. 114. r. 24.
 Heltegoed. 149. r. 18.
 Helftegoed, halftegoed, gemeenschappelijk goed, twistgoed. *Z. Loquela*
 VIII. 22, s. v. *Helthage*.
 Hemelblomme. 317. r. 19.
 De zonne.
 Hemeldauw. 324. r. 15. — 249. r. 4.
 Hemelen. 324. r. 17.
 Ten hemel heffen, hemelsch genot geven.
 Hemelkom. 23. r. 16. — 117. r. 4. — 336. r. 5.
 Binnengewelf des hemels, der locht.
 Hemelmacht. 88. r. 14.
 Macht die in den hemel, in de locht hare zate heeft.
 Hemelmeter. 321. r. 2.
 Sterrenkundige.
 Hemelpand. 112. r. 5.
 Perk, gewest des hemels.
 Hemelperk. 338. r. 17.
 Hemelschoon. 31. r. 5.
 Hemelstriepe. 225. r. 4.
 Hemelvier. 276. r. 12.
 Hemelvonke. 175. r. 24.
 Hemelwagen. 259. r. 11.
 De zonnenwagen.
 Hemelzuchtig. 291. r. 3.
 Henenleven. 207. r. 4.
 Henenmalen. 57. r. 4.
 Henensnellen. 191. r. 16.
 Henenspoeien. 210. r. 14.
 Henenspringen. 47. r. 8.
 Henensterven. 207. r. 3.
 Henentien. 231. r. 5. — 264. r. 5.
 Henentrekken, henenvaren.

- Henentuimen. 284. r. 19.
 Bij tuimen, bij tochten, henenvaren.
- Henenvagen. 302. r. 1.
- Henenwillen. 306. r. 23.
- Henenzinken. 49. r. 5.
- Her. 15. r. 24. — 250. r. 10.
 Wederom, andermaal.
- Herbergen. 60. r. 13.
- Herfstmaand.** 213. r. 0.
Septembris.
- Hergeboortedag. 210. r. 25.
- Hergroenen. 50. r. 9. — 277. r. 14.
- Hermelijn. 59. r. 11.
- Heromwoelen. 282. r. 16.
- Herontvangen. 47. r. 13.
- Herontwaken. 282. r. 17.
- Herploegen. 50. r. 20.
- Hersterven. 288. r. 9.
- Herteloos. 150. r. 12.
- Herteloozen.** 150. r. 0.
- Hertieren. 258. r. 14.
 Wederom tiëren, roepen.
- Hertogen. 134. r. 4.
 Van verbeelde Hertogen voorzien.
- Hertuiten. 258. r. 14.
 Wederom tuiten, toeten.
- Het. 225. r. 17. — 226. r. 1. — 308. r. 3.
 Het hoogduitsche *es*: daar.
- Het borelingske.** 62. r. 0.
- Het gers.** 99. r. 0.
- Het getouwe.** 183. r. 0.
- Het hazegrauw.** 271. r. 0.
- Het heldenspeur.** 282. r. 0.
- Het hingstdier.** 227. r. 0.
- Het klokgebed.** 177. r. 0.
- Het manelicht.** 236. r. 0.
- Het jonge jaar.** 74. r. 0.

Het schrijfwiel. 223. r. 0.

Het winterspook. 305. r. 0.

Heutelen. 295. r. 2.

Heulen, samenkomen. *Z. De Bo.*

Hier ben ik. 143. r. 0.

Hiet. 228. r. 15.

Van heeten, gebieden.

Hil en dal. 329. r. 14.

Hooge en leege.

Hille. 38. r. 2.

Heuvel. *Z. De Bo.*

Hingstdier. 227. r. 0, 14. — 228. r. 9.

Ros, hors, met een ondietsch woord, *peerd.* Bij de Friesen *hynzer*, *hynder.*

Hippelen. 148. r. 2.

Huppelen.

Hippen. 333. r. 1, 8.

Hippen, hoppen, huppen.

Hoenderteen. 245. r. 6.

Hoenderklauw.

Hoe weet gij 't dan zoo wel. 107. r. 0.

Hoe zeere vallen ze af. 273. r. 0.

Hofgebouw. 15. r. 22.

Gebouw van 't hofgezin.

Hol. 103. r. 22.

Die als uit een hol komt.

Hommel. 14. r. 15.

Humulus lupulus L. Hoppe.

Hond. 39. r. 7. — 39. r. 15. — 40. r. 5. — 172. r. 7.

Hongeren. 300. r. 26, 27.

Honingen. 324. r. 17.

Zoet als honing maken.

Honinkraat. 126. r. 4.

Honingstede. 116. r. 11.

Hoofdgewaai. 67. r. 18. — 200. r. 9.

Z. Boomgewaai, gewaai.

Hoogerwaardig. 201. r. 23.

Het Allerheiligste Sacrament des Autaars.

Hooggespild. 65. r. 11.

Met hooge spullen.

Hooggetopt. 65. r. 11-12.

Hooimaand. 165. r. 0.

Julij.

Hoorenspeel. 124. r. 20.

Tuithoorenspeel.

Hore. 214. r. 1.

Slijk, slib, modder.

Horke. 26. r. 5. — 242. r. 17.

Luisteren.

Hors. 157. r. 0, 2, 16,

Ros, hingstdier, met een ondietsch woord, *peerd.*

Horsenvleesch. 228. r. 23.

Z. Hors.

Hosannah. 114. r. 12

Matth. XXI. 9, 12. Marc. XI. 9, 10. Iohan. XII. 13.

Hossebossen. 174. r. 14. — 227. r. 9.

Hostieblommen. 160. r. 0, 19.

Chrysanthemum leucanthemum L. Sent-Jansblomme, Sente-Pietersblomme.

Houtdood. 204. r. 23-24.

Dood tot in 't hout.

Houtgewas. 200. r. 5.

Houtvier. 247. r. 17.

Huid. 227. r. 7. — 231. r. 8.

Huisgeheim. 30. r. 12.

Huizen. 36. r. 19.

Wonen.

Hulpgebiedig. 241. r. 9.

Hulst. 64. r. 3.

Ilex aquifolium L.

Hunkeren. 300. r. 19.

Huns g'achten. 155. r. 11.

zij, acht lieden, te zamen.

Hutsen. 185. r. 8.

Ichthus eis aiei. 154. r. o. — 155. r. 24.

I, van *Ichthus*, staat voor *Iesous* ; ch, voor *Christos* ; th, voor *Theou*; h, voor *Huios* ; S, voor *Sóter*. Dat is : *Iesus christus Gods zone zaligmaker*. *Eis aiei* is in *eeuwigheid*. Zonder tusschenstaven beteekent het woord *ichthus* visch; met tusschenstaven is het eene lofsprake ons Heeren. Het beeld van eenen *visch* droeg de zelfste beteekenissen, in den verdoken tijd, bij de eerste Christenen.

Iep. 25. r. 13. — 65. r. 18.

Ulmus campestris. L.

Iepe. 116. r. 7, 17.

Hiepe, niepe, hagebeier, hondsroozenbeier.

Ijsland. 84. r. 2, 18. — 86. r. 5, 13.

Ijslandvaarders. 84. r. o.

IJzel. 285. r. 24.

IJzelen. 285. r. 20.

IJzervast. 274. r. 2.

IJzerweg. 236. r. 11.

Ik ga. 215. r. 1.

Ilex aquifolium L. 339. r. o.

Hulst, hulstenboom.

Immervoort, 137. r. 20.

Inbooren. 297. r. 5.

Indruipen 244. r. 4.

Ineenvlokken. 25. r. 5.

Inklassen, 59. r. 3.

Inklissen, invoegen, bijeen schikken. Z. *De Bo*, s. v. *klassen*.

Inkom. 121. r. 8.

Inkomst.

Inne. 149. r. 7.

In.

Innendoen. 111. r. 4.

Innevallen. 334. r. 18.

Inslag. 184. r. 9.

Inslaggaren.

Inte. 132. r. 23.

Inke, inkte.

In te speravi. 302. r. o.

In u hoopte ik. *Psalm*. VII. 2.

Intweensplijten. 67. r. 13.

Invoegen. 313. r. 9.

Inzaaien. 245. r. 5.

Irrequietum. 47.

Rusteloos is mijn herte, zoo lange het in U niet en rust. *H. Augustinus*.

Jacht. 269. r. 0.

Jagersspel. 269. r. 11.

Jam hyems transiit. 50. r. 0.

De winter is alree voorbij. *Cantic. II. 11*.

Jam lucis orto sidere. 332. r. 0.

Nu dat de zonne is opgestaan. *Dom. ad Prim.*

Jam sol recedit. 329. r. 0.

De zonne daalt ten avonde. *Sabb. ad Vesp.*

Jan. 35. r. 2. — 248. r. 16.

Jarig. 137. r. 3.

Jesus. 319. r. 14.

Jeunen. 28. r. 6. — 116. r. 18.

Jonnen, gonnen, onnen.

Job. 331. r. 22.

Joel. 307. r. 3.

Joeltijd, kerstdag.

Jonghout. 137. r. 20. — 138. r. 1.

Joos. 248. r. 17.

Juabit. 329. r. 0.

Et hæc olim meminisse juabit. 't Zal eens aangenaam zijn daaraan te denken. *Virg.*

Kaafgat. 30. r. 5.

't Bovenste van de kave, van de schouwe, van de vierstée.

Kabelvast. 193. r. 3.

Kakelbonte. 234. r. 18.

Kariën. 51. r. 1.

Dat hoort men de hennen doen, als ze nest zoeken, om te leggen.

De Bo.

Karmen. 200. r. 19.

Kramen, kreunen.

Katte. 59. r. 9. — 172. r. 7.

Kave. 192. r. 13. — 247. r. 2.

Schouwe, vierstée.

- Keernen. 26. r. 14.
- Keitai Patrôklos*. 340. r. o.
Patrôklos ligt gevallen. *Homer*.
- Keizers katte. 338. r. 12.
- Kene. 244. r. 19.
Kiem, keeste. *De Bo*.
- Kenen. 244. r. 5.
Slijten, kiemen. *De Bo*.
- Kerkhofstiltte. 303. r. 18.
- Kermesse. 201. r. 24.
- Kerstdag. 307. r. 3.
- Kerstekind. 62. r. 7.
Onlangs gedoopt, gekerstend kind.
- Kerven. 169. r. 12.
Afkappen.
- Kerzelaar. 124. r. 1.
Cerasus Juss.
- Keverken. 172. r. 19.
- Ketseweg. 191. r. 7.
Trakelweg, jaagpad, trekpad, langs een bevaarbaar water.
- Kibbelkappelen. 329. r. 13.
Kibbelen, aan stukken bijten, kappen; en *kappelen*, mengelen, dooreenschudden.
- Kinderenwachter. 331. r. 10.
- Kindgelaat. 249. r. 19.
- Kisteberd. 300. r. 20.
Berd, daar men kisten van maakt : doodkiste, schrijne, scherfvat.
- Kittelbloedig. 227. r. 16.
Wiens bloed kittelachtig, hitsig is.
- Kittelen. 248. r. 15.
- Klaverdriesch. 233. r. 17.
Weide, die omgeploegd en met klaver bezaaid is. *Loquela* IV. 74.
- Kletsen. 191. r. 1.
- Klissen. 225. r. 5.
Kliskijs ineenvoegen.
- Klokgebed. 177. r. o, 16.
Beéklokke, *Angelus*.
- Klokkeman, 175, r. 4.
Klokluider, torrewaker.

- Klokkentale. 177. r. 2. 24.
Kluwen. 310. r. 3.
Knoke. 67. r. 14.
 Been, tak.
Kobbenet. 220. r. 8.
 Spinnekopwebbe.
Kobbenetsch. 210. r. 5.
Koe. 101. r. 12. — 153. r. 1, 17, 21.
Koeiboer. 50. r. 20.
Koeklikoe! 39. r. 16.
Koe-koe. 135. r. 0, 1, 5, 9, 13, 17.
Koekoet. 135. r. 17.
 Cuculus canorus.
Koekoetblom. 135. r. 9.
 Cardamine pratensis L.
Koelen. 37. r. 3.
 Koel, koud, killig worden.
Kolen. 334. r. 0.
Kolenware. 334. r. 2.
Kommernis. 146. r. 18.
Koningsweg. 202. r. 3.
 Openbare weg.
Koningswoord. 209. r. 12. — 211. r. 2.
 Koninklijk bevel.
Koolzwaren. 27. r. 5.
 Met koolzwart afteekenen.
Koornemaand. 187. r. 0.
 Augusti.
Kopergeld. 256. r. 16.
Kopermare. 192. r. 4.
 Koperdraadmare, mare die langs koperdraad medegedeeld wordt.
Kopermond. 328. r. 10.
 Klokke.
Kopwulge. 137. r. 0, 1.
 Tronkwulge, bollaard, knotwulge.
Kortrijk. 185. r. 23.
Kortrijkwaard. 185. r. 6.
Kraaie. 25. r. 21.

- Krabbe. 210. r. 12. — 225. r. 6.
1. Zwarm. 2. Truisch, trosch.
- Krage. 201. r. 1.
Halskrage.
- Kramen. 192. r. 18.
Karmen, kreunen.
- Krauwen. 257. r. 5.
Klauwen.
- Krebbe. 228. r. 16.
- Krepel. 223. r. 19.
- Kreuke. 73. r. 2.
Kroke, plooië.
- Kreunen. 29. r. 17. — 67. r. 10. — 247. r. 21.
- Krevelen. 297. r. 21.
Kriuwelen, kruipen.
- Kriekelaar. 65. r. 21.
Z. Kerzelaar.
- Krieken. 339. r. 9.
Dagen, dagraden.
- Krijgsgebaar. 282. r. 3.
Krijghandelingen.
- Kroes. 73. r. 2.
- Kroezelhaar. 152. r. 2.
Haar dat kroes is, dat krult.
- Krokke. 208. r. 9.
Vicia cracca L.
- Krop. 217. r. 12.
Nekke, kele van 't vischnet.
- Kruiden. 247. r. 21.
Wieden, 't onkruid weren, uittrekken.
- Kruime. 138. r. 6.
- Kruise. 318. r. 10. — 319. r. 5.
- Kunstpalet. 236. r. 6.
- Kurren. 51. r. 1.
Kariën, *q. v. Z. De Bo. s. v.*
- Kwaadheid. 209. r. 3.
Boosheid, ondeugendheid, schadelijkheid.
- Kwadied. 129. r. 18.
Kwaad, slecht volk : de *Philistiim* van Gaza. *Iudic. I. 18-21.*

- Kwakkel. 303. r. 15.
Tetrao coturnix.
- Kwedelen. 207. r. 1.
Kweêlen, zurkelen.
- Kweekenoot. 79. r. 14.
Kweekvee, kweekgoed. *Z. Verdam.*
- La. 121. r. 12.
Weeflade, aanslagkam.
- Laat mij.** 11. r. 0.
- Lagae. 314. r. 1.
Jules Lagae, bij anderen «*Laguë*»! De welbekende beeldkunstenaar, van Rousselaere, nu te Brussel.
- Laget. 148. r. 18.
Git, zwart barnsteen: *gagates.*
- Lam. 172. r. 18.
- Lammervel. 196. r. 3.
- Landziek. 48. r. 2.
Heemwee, huiswee lijdende.
- Lane, 246. r. 3, 15.
- Langen. 54. r. 12.
Verlangen, langer doen zijn.
- Lanke. 185. r. 7.
Schoot, lijf.
- Lauwen. 31. r. 15.
Verwarmen.
- Leed. 129. r. 11.
Leedelijk, leelijk, kwaad, boos.
- Leedschap, 7. r. 12.
- Leefbaar. 244. r. 10.
- Leekske. 249. r. 6.
Droppelken.
- Leemen. 284. r. 14.
- Leenheere. 143. r. 16.
- Leeuw. 167. r. 6, 14, 22, 30, 34, 38.
- Leeuwerken. 131. r. 13.
Schuifelen, zoo de leeuwerken doet.
- Legwerk. 203. r. 21.
Vloerwerk, vloerlaken.

- Leye. 191. r. 1. — 135. r. 12, 13. — 205. r. 5. — 222. r. 7,
15. — 325. r. 1.
- Leyekant. 41. r. 13. — 168. r. 3.
- Leyewaard. 185. r. 5, 6.
- Leise. 123. r. 3.
Zangwijze, beurtzang. *Z. Kiliaen, Verdam.*
- Leisenen. 324. r. 6.
Leisen zingen, voorzingen, leeren. *Z. Kiliaen, Verdam.*
- Leken. 59. r. 20. — 126. r. 5. — 137. r. 13. — 151. r. 20. —
172. r. 11. — 254. r. 14. — 303. r. 24.
Vloeistof door- of uitlaten, verliezen: tranen, zijpelen. *Z. De Bo,
Verdam.*
- Lendlee. 185. r. 5.
Lendeledede, bij Kortrijk.
- Lentedag. 77. r. 1.
- Lentegroen.** 82. r. 0, 1.
- Lentekleed. 73. r. 8.
- Lentekruid. 74. r. 5.
- Lentemaand.** 71. r. 0. — 335. r. 12.
Martij.
- Lenterooze. 21, r. 16.
- Lepel. 151. r. 7.
Gieter, allaam van den bleeker, daar hij water mee smijft of slaat.
- Lesschen. 151. r. 6.
- Leu XXme siècl...** 33. r. 0.
De 20ste eeuw.
- Leugenkramer. 19. r. 4.
- Levinge. 245. r. 2.
Leefte, voedsel.
- Levenslust. 233. r. 9.
- Libanon.* 340. r. 13.
Jerem. XVIII. 14.
- Lichtgeschater. 322. r. 24.
- Liedergeluid. 132. r. 26.
- Liedersprake. 113. r. 24.
- Liefdegeshater. 333. r. 24.
- Liefdekus. 291. r. 21.

- Liefdevier. 81. r. 1
Ligna silvarum. 330. r. 0.
Het hout van de bosschen. *Ezech. XV. 6.*
Lijden. 53. r. 15. — 77. r. 19.
Voorbijgaan.
Lijden. 12. r. 11. — 59. r. 17.
Aanhouden : *durare*.
Lijen. 150. r. 3.
Lijden : *pati*.
Lijf. 192. r. 18.
Leven.
Lijfgenoot. 225. r. 15.
Tot tot zelfste lijflichaam behoorende.
Lijfsgewand. 112. r. 4.
Gewand des lichaams, inwendige lichaamswand.
Lijftocht. 300. r. 2.
Levenstocht, levensonderhoud.
Lijkgewaad. 272. r. 16
Lijkkleed.
Lijndoek. 196. r. 12.
Lijnwaad.
Lijnwaad. 254. r. 3.
Doek, zeil.
Lijns. 52. r. 3. — 195. r. 10. — 325. r. 1.
Stil, zacht, onzwaar.
Lijsteren. 131. r. 13.
Schuifelen, zoo de lijsters doen.
Lijzig. 26. r. 8. — 200. r. 9.
1. Onzwaar. 2. Zachtelijk, zoetjes.
Linde. 80. r. 17. — 114. r. 1, 2. — 206. r. 14.
Tilia L.
Lindenbast. 56. r. 12.
Z. Bast.
Lindenlane. 65. r. 8.
Lindenloof. 65. r. 1. — 114. r. 7.
Lisch. 76. r. 6. — 126. r. 18.
Lang, smal blad. *Z. De Bo.*
Lochtgeveder. 26. r. 8.
Wolken.

- Lochting. 108. r. 16.
 Tuin, hof, moeshof.
- Loedt. 109. r. 22.
 Verleden tijd, 2^e gedaante meervoud, van *laden*, *loed*, *geladen*: dragen, ophebben.
- Longer. 31. r. 15
- Longerpijp. 227. r. 1.
- Longertocht. 300. 1 2.
 Tocht van den asem, dóór de longeren.
- Loofgewaad. 277. r. 16.
- Loofgeween. 207. r. 4.
 't Ontverruwd worden en 't afvallen van 't loof.
- Loopgetouwe 223. r. 1.
 Getouwe, getuig, om te loopen, schrijwiël.
- Loopken land. 50. r. 20.
 Stuksken land. *Z. Verdam*, i. v. *Lope*, en vgl. Fr. *Lopin de terre*, dat waarschijnlijk van Germaansche afkomst is.
- Loos. 52. r. 3.
- Looverlane. 68. r. 21.
- Lork. 82. r. 17.
Larix Europæa DC.
- Lorkenstam. 189. r. 3.
- Lotjen. 223. r. 9.
 Hors- of peerdename.
- Louter. 79. r. 19. — 104. r. 8. — 115. r. 11. — 231. r. 3. —
 320. r. 1.
- Lucht. 117. r. 21.
 Geur, reuke.
- Luchten. 99. r. 22.
 Kijken, staren. *Z. De Bo*.
- Luchtgebouw. 65. r. 15. — 195. r. 2.
 1. In de lucht gebouwd aksternest. 2. Gewelf des hemels.
- Luide. 105. r. 22. — 263. r. 3.
 1. Helder, van 't licht gezeid. 2. Helder, van den klank.
- Luiden. 231. r. 10.
 Schijnen, blinken.
- Luik. 297. r. 2.
- Luimen. 59. r. 10.
 Luim, gadinge, lust, begeerte hebben, en toogen.

- Lustwarande. 313. r. 20.
- Maagdenegroen.** 73. r. 0.
- Maagdenkroone. 160. r. 21.
- Maagdekroonen. 134. r. 3.
Van eene maagdenkroone voorzien.
- Maagschap. 131. r. 15.
- Malen. 113. r. 4. — 230. r. 3.
1. Her en her zingen. 2. Schilderen, afmalen.
- Malgemoed. 19. r. 14.
Gemoed als een die mal, die gek is.
- Malgemutst. 117. r. 17.
Met eene geksmutse op: gezind gelijk een die verliefd, gek is, van minnezucht.
- Mallik. 75. 14
Manlik, malk, elk.
- Malsch. 230. r. 13.
- Mane. 236. r. 1, 9, 17, 27, 35, 40.
- Manschijve. 34. r. 10.
- Manna.* 108. r. 21.
Deut. VIII. 3. Enz.
- Mannenkroon. 15. r. 6.
- Manschap. 143. r. 19.
- Mantelworp. 134. r. 13.
Omgeworpen mantel.
- Maria.** 16. r. 0. — 92. r. 10. 17. — 177. r. 18. — 178. r. 4.
— 334. r. 0, 18.
- Marleene. 149. r. 15.
Magdalena.
- Martelaren. 134. r. 3.
Van verbeelde Martelaars voorzien.
- Martijne. 149. r. 16.
- Mater.* 327. r. 0.
Moeder.
- Mater dolorosa.** 279. r. 0.
Smertenmoeder.
- Medal. 108. r. 18.
- Medallen. 242. r. 18.
- Medebracht. 177. r. 21.
Medegebracht.

Medeenen. 245. r. 9.

Medeens. 174. r. 13.

Meevaart. 84. r. 13-14.

Voorspoed.

Meeze. 106. r. 2. — 149. r. 20.

Meezeken. 333. r. 0.

Meezen. 148. r. 0.

Meezen. 131. r. 11.

Schuifelen, zurkelen, zoo de meezen doen.

Meezenfrakske. 148. r. 11.

Meezenmutske. 148. r. 12.

Meezenvoet. 148. r. 1.

Mei. 54. r. 4.

Meiboom. 125. r. 1, 17, — 127. r. 6.

Meidag. 124. r. 0.

Meidagweder. 154. r. 1.

Meigewas. 137. r. 16.

Meiloof. 302. r. 16.

Meivee 339. r. 9.

Vee, dat te Meie, in de wee, in 't gers besteed wordt.

Meizang. 123. r. 0.

Melkstee. 153. r. 11.

Daar de koeien gemolken worden.

Memento homo..... 312. r. 0, 1.

Mensch, weest indachtig. *Uit den Kerkdienst van Asschen-Woensdag.*

Menig. 206. r. 18.

Menigvoud. 225. r. 2.

Menigwendig. 271. r. 23.

Van meer als eene wendinge, gedaante, verwe.

Me'n roeks ! 84. r. 13.

Mij ne roek's ; 't en roekt mij niet, daarvan : dat is mij eender, onverschillig.

Menschenbouw. 276. r. 7.

Menschenvame. 324. r. 2.

Menschenfeem, menschenhand.

Merel. 23. r. 11.

Merelaar. 303. r. 14.

- Merelen.** 131. r. 12.
Schuifelen, zoo de merel doet.
- Mes.** 172. r. 12.
Angel, straal.
- Mesch.** 705. r. 2.
Mest : *fimus, stercora.*
- Meuzievlugge.** 200. r. 15.
Zwerm vliegende meuziën. muggen.
- Middagmalen.** 154. r. 19.
- Middenen.** 143. r. 7.
Het midden zoeken, middenwaard varen.
- Middenmaagd.** 15. r. 9.
Maagd der maagden.
- Middenvast.** 304. r. 13.
- Midmorgens.** 339. r. 3.
- Miere.** 163. r. 5. — 204. r. 1. — 284. r. 16.
- Mij en dij.** 75. r. 18.
Me et te, mihi et tibi.
- Myrrha.** 189. r. 9.
Matth. II. 11.
- Mimosa.** 289. r. 0, 1, 7. — 290. r. 7, 13, 19. — 292. r. 4.
Mimosa botrycephala Vent. *Mimosa paradoxa.* *Mimosa*, of *Acacia dealbata* Link., wier bloemen men 's winters van Nizza naar hier zendt. *Mimosa* wilt, in 't Grieksch, *navolgst*er zeggen.
- Minke.** 139. r. 6.
Iets dat ontbreekt, vlekke.
- Minken.** 129. r. 28.
Verminken, minderen, schenden.
- Mingelmalen.** 261. r. 6.
Malen (draaien) en mingelen.
- Mingelmangelen.** 230. r. 12.
Mingelen en mangelen.
- Minnebode.** 12. r. 1.
Bode, die minne, liefde, minschap gaat aankondigen.
- Mireo.** 167. r. 0.
Het bekend rijmstuk van Mistral, den Provençaalschen dichter.
- Miseremini!** 331. r. 0.
Hebt medelijden. *Job. XIX. 21.*

Missen. 57. r. 6.

Niet hebben.

Mistral. 167. r. 0.

De dichter van Mireo.

Miteren. 134. r. 2.

Van eenen miter, of bisschoppelijken hoed, voorzien.

Moederen. 330. r. 19.

Moeder zijn, moeder worden, als moeder handelen.

Moedermaagd. 290. r. 26.

Moegebrield. 255. r. 5.

Moe van te brielen, van water te storten, van mismas te maken.

De Bo.

Moegeleefd. 277. r. 22.

Moegelezen. 241. r. 7.

Moe van te lezen, te bidden.

Moegemoeid. 270. r. 5.

Moegeplonst. 249. r. 20.

Moeporren. 26. r. 11.

Moerazen. 53. r. 9.

Razen, tot dat men moe is.

Moes. 204. r. 25.

B. v. appelmoes.

Moete. 224. r. 7.

Welgelegen tijd.

Molde. 244. r. 20. — 312. r. 14.

Mul, moude, aarde, grond, stof.

Molke. 22. r. 15.

Dat van gemolken melk voortskomt, zuivel: *moalke*, bij de Friesen. *Z. Kiliaen, s. v.*

Molkenblomme. 21. r. 3.

Moalke-blom, bij de Friesen, *flos lacteus*: witte wrongels, die, onder 't keernen, in de melk te voorschijn komen.

Molkenroom. 100. r. 1.

Molkenvol, 153. r. 5.

Mondgebaar. 121. r. 20.

Mondgemeen. 156. r. 3, 18.

Mondelinge. 155. r. 23.

Bij woord van monde.

- More.** 215. r. 1.
 Modder, slijk.
Morgenen. 308. r. 21.
 Morgen, uchtend worden.
Morgengrauw. 249. r. 3.
Mortis imago. 287. r. 0.
 Beeld van de dood. *Virg.*
Mos. 234. r. 4.
Moude. 57. r. 14.
 Z. Molde.
Moze. 254. r. 11.
 Modder, slijk, waas.
Muffelen. 154. r. 21.
 Lustig eten. *De Bo.*
Mugge. 115. r. 11, 17. — 143. r. 5. — 149. r. 14. — 204. r. 3.
Muggen. 113. r. 0.
Muit. 335. r. 17.
 Gefluister, stemgeruisch.
Muldersmeel. 21. r. 3.
Murke. 208. r. 10.
Stellaria media L.
Murw. 327. r. 14.
Murwen. 285. r. 18. — 303. r. 21.
 Tot meelijden brengen, zachtmoedig maken.
Mussche. 23. r. 11. — 29. r. 31. — 106. r. 2. — 244. r. 14.
Musschen. 131. r. 14.
 Piepen, kriepen, zoo de musschen doen.
Museum. 41. r. 9.
 Verzamelhuis van ouden.
'N. 193. r. 6.
 Eene.
'N. 143. r. 4. — 208. r. 1. — 245. r. 2. — 247. r. 3, 15.
 Het loochenwoord *en, ne.*
Naaldefijn. 333. r. 3.
Naaldevast. 85. r. 4.
 Vast, in 't gadeslaan van de zeilnaalde, van den strekewijzer.
Nabeeld. 302. r. 15.

- Nachtegaal. 117. r. 2. — 132. r. 13. — 303. r. 14.
 Nachtegaalszang. 132. r. 15.
 Nagelblomme. 111. r. 18.
Dianthus caryophyllus L.
 Nagelvast. 86. r. 16.
 Najaarlicht. 234. r. 22.
Najaarsverwen. 206. r. 0.
 Nakijken. 234. r. 10.
 Nanoen. 128. r. 6
 Napoetsen. 314. r. 3.
 Naspoeden. 250. r. 16
 Nauwen. 253. r. 13.
Necessitas mori. 281. r. 0.
 Noodzake van te sterven. *Horat.*
 Nedernijgen. 253. r. 10.
 Nijgen, *q. v.*
 Nederschrijden. 332. r. 15.
 Neêrdonderen. 88. r. 18.
 Neêrdwingen. 47. r. 6.
 Neêrkruijen. 52. r. 13.
 Neêrsteken. 172. r. 14.
 Neêrstrijden. 88. r. 6.
 Neêrstuipen. 100. r. 13.
 Negge. 252. r. 18.
 Boord, kimme.
 Nesch. 73. r. 10. — 75. r. 1. — 111. r. 19.
 Zacht, vochtig, zappig, dwee. *De Bo.*
 Nest. 232. r. 4. — 295. r. 16.
 Zonnennest : daar de zonne in beet, slapen gaat.
Ne sutor. 338. r. 0.
Ne sutor ultra crepidam : schoenmaker, niet verder als den slis. *Plin.*
Ne timeas. 321. r. 0.
 'n Vreest niet. *Luc. I. 13.*
 Nevel. 256. r. 7.
 Nevelkoud. 246. r. 1.
 Nevelvocht. 273. r. 24.

Newicht. 334. r. 12.

Geen wicht, niets. *Z. De Bo*, s. v. *Nicht*.

Ne wicht te meer. 162. r. 3.

Geen wicht, niets te meer. *Z. De Bo*, s. v. *Nichtmeer*.

Niemandsvriend. 208. r. 0. — 211. r. 8.

Niepken. 241. r. 2.

Z. Iepe.

Nietje. 172. r. 20.

Nieuwjaar. 332. r. 0.

Nieuwjaar maand. 17. r. 0.

Januarij.

Nieuwjaarnacht. 19. r. 0, 1, 14. — 20. r. 7, 16.

Nieuwjaarnuchten. 338. r. 10.

Nihil. 34. r. 0.

Niets.

Nijdig. 172. r. 14.

Strijdzuchtig.

Nij'g. 227. r. 8.

Nijdig, met geweld.

Nijgen. 12. r. 10. — 190. r. 3, 6. — 249. r. 4. — 295. r. 15.

— 333. r. 11.

Nederbuigen : *inclinari*.

Nijpen. 37. r. 16.

Van den *nijpenden*, pinsenden, snerpenden vorst gezeid.

Nikken. 295. r. 17.

Knikken.

Nillen. 336. r. 4.

Ne willen, niet willen.

Nillens. 281. r. 4.

Ne willens, niet willens.

Nipte. 321. r. 19.

Rakelings.

Noë. 39. r. 10. — 147. r. 16.

Genes. V. 29. enz.

Noegzaam. 111. r. 18.

Genoegelijk, aangenaam.

Noenen. 308. r. 22.

Noene, middag worden.

- Non erit amplius.* 42. r. o.
Hij en zal niet langer bestaan. *Apoc. X. 6.*
- Non sia ver.** 171. r. o, 1, 9, 17.
't En zij geen waar.
- Noo. 136. r. 6. — 204. r. 16. — 290. r. 8.
Noode, met tegenzin, niet geerne.
- Nopen. 244. r. 4.
Stooten, porren.
- Nopke. 160. r. 20.
Stootken, aanporringsken.
- Nuchter. 75. r. 1.
- Nu of nooit.** 254. r. o.
- Och arme. 158. r. 9. — 220. r. 5. — 327. r. 2.
- O Crux, ave!* 308. r. o.
Heil, o Kruis! *Vexilla Regis. Dom. Pass., ad Vesp.*
- Octobermist. 274. r. 11.
- O Heemelijke diepten.** 194. r. o.
- O Licht. 320. r. o.
- O Liefelijke.** 77. r. o.
- Olm. 65. r. 20.
Ulmus campestris L.
- O Magali ma tant amado...* 167. r. o.
O Magali, mijn zoo beminde..... Uit *Mireo*, van Mistral.
- Omhoogehelpen. 35. r. 5.
- Omhoogevonken. 174. r. 17.
Vonken omhoogewerpen.
- Omlijden. 107. r. 8.
Omgaan, omkeeren, van 't begin ten einde keeren.
- Ommedoen. 56. r. 16.
Ommegaan, omgaan, uit zijnen weg gaan.
- Ommentom. 57. r. 7.
Z. Alommentom.
- Ommentomme. 21. r. 2. — 111. r. 17.
- Ommezwakken. 200. r. 7.
Zoetjes omslaan en neerwaards hangen.
- Omneêrkrijgen. 89. r. 8.
Geveld, te gronde krijgen.

- Om nieten. 298. r. 16.
Zonder bate, nutteloos.
- Omschaduwten. 277. r. 17.
- Omslingeren. 109. r. 5.
- Omstrijden. 88. r. 19.
Al strijdende vellen, omwerpen.
- Omwenden. 32. r. 1.
- Onaangedaan. 155. r. 16
Onaangeraakt, onaangeroerd, ongestraft.
- Onaangemoeid. 183. r. 20.
Onaangeroerd, onverlet.
- Onaangeraakt. 75. r. 2.
- Onaanschouwbaar. 58. r. 6.
- Onbegonnen. 62. r. 4. — 80. r. 14.
- Onbeschreden. 223. r. 8. — 226. r. 19.
- Onbestaan. 10. r. 11.
Niet bestaan.
- Onbetembaar. 42. r. 4.
Niet tembaar.
- Onbeterbaar. 19. r. 4.
- Onbezocht. 55. r. 20.
- Onboos. 172. r. 19.
- Ondelfbaar. 320. r. 11, 13.
Dat uit geen bergen, geen groeven te delven en is.
- Ondelgbaar. 67. r. 8. — 320. r. 12, 14, 16.
Onvernietigbaar.
- Ondergang. 298. r. 7.
- Onderhave. 208. r. 11.
Glechoma hederacea L.
- Ondrooge. 227. r. 7. — 329. r. 6.
- Ongedaan. 107. r. 10.
Leelijk van gedaanten.
- Ongedaagd. 76. r. 12.
Zonder ouderdom, nooit verouderende : eeuwig.
- Ongedicht. 156. r. 8.
- Ongekunstenaar. 179. r. 1.
- Ongemaakt. 320. r. 5.

- Ongemededen. 327. r. 18.
Ongenaakt. 73. r. 10.
Ongeraakt. 155. r. 5.
Ongeren. 209. r. 18.
Noode, noo.
Ongestuum. 145. r. 15.
Onstuumig.
Ongetal. 13. r. 21.
Ontelbare menigte.
Ongevalscht. 94. r. 5. — 106. r. 4.
Ongeweld. 356. r. 18.
Groot geweld, geweldige menigte.
Ongeweldig. 77. r. 5.
Nog niet geweldig, nog krachteloos.
Ongewonnen. 62. r. 2.
Niet gewonnen : *ingenitus*.
Ongezelschap. 150. r. 4.
Afwezen, afwezendheid.
Ongezocht. 193. r. 12.
Ongier. 53. r. 4. — 129. r. 22.
Ongehier, niet gehier, niet aangenaam : schrikkelijk, wanschapen, wangedrochtelijk.
Ongruw. 85. r. 15.
Ongruui, ongroei, bij De Bo ; ongedierte, ondier, zeedrocht.
Onkamplustig. 172. r. 23.
Onkeerbaarheid. 191. r. 6.
Onweerstootbaarheid, onafweerbaarheid.
Onkruiden. 242. r. 2.
Wied, onkruid voortsbrengen, dragen, laden.
Onlangsleden. 53. r. 6.
Onleefbaar. 41. r. 7.
Onliegbaar. 60. r. 11.
Onmanhaft. 34. r. 20.
Onmijdbaar. 143. r. 12.
Onnieuw. 19. r. 2.
Onnut. 209. r. 8.
Onraad. 208. r. 18.
Kwaad, vuiligheid, schade.

- Onroomsch. 201. r. 11.
Niet gebruikt te Roomen.
- Onschatbaarheid. 41. r. 9. — 190. r. 11.
- Ons dagelijksch brood. 319. r. 0.
- Onsterk. 153. r. 23.
- Ontaard. 64. r. 12.
- Ontbeiden. 48. r. 16.
Z. Beiden.
- Ontblauwen. 261. r. 3.
't Blauwzijn verliezen.
- Ontdoen. 282. r. 8.
- Ontdonkeren. 79. r. 15.
Uit den donkeren stal in 't helder daglicht laten komen.
- Ontedelen. 41. r. 20.
- Ontembaar. 274. r. 3.
- Ontferme 't u.** 10. r. 0, 1, 7.
Miserere.
- Ontfermhertigheid. 319. r. 18.
Bermhertigheid.
- Ontgeven. 50. r. 8. — 262. r. 1. — 332. r. 5.
Weigeren, niet geven, afnemen.
- Ontginnen. 65. r. 16.
Beginnen, aanvangen.
- Ontgroenen. 105. r. 19.
Van groen berooven.
- Ontheffen. 99. r. 14.
Verlossen.
- Ontketenen. 192. r. 10.
- Ontkrachten. 83. r. 8. — 130. r. 12.
- Ontlaten. 185. r. 4.
Slaken, loslaten, uitwerpen.
- Ontletten. 220. r. 6.
De letten vaneen doen: ontleden.
- Ontloopen. 290. r. 8.
Overlijdende verlaten.
- Ontmergen. 270. r. 5.
Van merg berooven.

Ontodderen. 180. r. 7.

Ook ontodderen: vaneen doen dat verbonden was. *Todderen* is binden, bij Kiliaen. *Z. De Bo, s. v.*

Ontraken. 90. r. 19.

Ontsnappen.

Onrijzen. 77. r. 6. — 275. r. 8. — 281. r. 10.

Ontsoepen. 210. r. 12.

Snoepend, snoeperend weghalen.

Ontspringen. 291. r. 17.

Ontsterven. 331. r. 17.

Door sterfgeval verloren zijn.

Onttodderen. 30. r. 3.

Z. Ontodderen.

Ontverwen. 60. r. 20.

Ontvisschen. 156. r. 14.

Al visschende weghalen.

Ontvonken. 151. r. 16.

Doorstralen, in brande doen schieten.

Ontvreezen. 85. r. 22.

Van vreeze berooven.

Ontvrienden. 209. r. 5.

Zonder vrienden zijn, of doen zijn.

Ontvrijdommen. 331. r. 14.

Van vrijdom berooven.

Ontvroolijken. 331. r. 14.

Van vroolijkheid, van vreugde berooven.

Ontwaaïen. 167. r. 6, 14, 22, 30, 38.

Openwaaïen.

Ontween. 192. r. 21.

Intween.

Ontweren. 321. r. 18.

Stelen, weghalen.

Ontwinden. 310. r. 6.

Open-, loswinden.

Ontwoelen. 338. r. 14.

Woelende losmaken.

Ontzeggen. 304. r. 4. — 320. r. 24.

1. Weigeren. 2. Loochenen.

- Ontzieneu. 57. r. 10.
Onzien, onziende, onschien, onschoon maken.
- Ontzoeten. 62. r. 22.
Onzoet, onlief worden.
- Ontzorgen. 289. r. 15.
Van zorgen, verdriet berooven.
- Ontzwemmen. 155. r. 15.
- Onuitputbaarheid. 116. r. 9.
- Onuitroeibaarheid. 163. r. 12.
- Onvast. 257. r. 9. — 304. r. 2.
Los, wankel, ongestadig.
- Onveerdig. 156. r. 2, 9.
- Onverbidlijkheid. 312. r. 13.
- Onverheerbaar. 257. r. 16.
Door geene heer- of legermacht te bedwingen, te overwinnen.
- Onverwaten. 155. r. 15.
Ongedoemd, onveroordeeld, niet in den ban.
- Onverzaadbaarheid. 242. r. 11.
- Onvindbaarheid. 41. r. 14.
- Onvriendlijk. 226. r. 12.
- Onwandelbaar. 304. r. 14.
Onveranderbaar: *immutabilis*.
- Onzelden. 137. r. 2. — 308. r. 4.
- Onzoet. 172. r. 16.
- Oogentroost.** 233. r. 0.
- Ooge des hemels. 305. r. 9.
De zonne.
- Ooit. 80. r. 24. — 81. r. 4.
Altijd.
- Oordtje beuter. 86. r. 14.
De weerde van een oord beuter: een kleen hoopken, klompken boter.
- Oorije. 65. r. 24.
Geslachte, afkomste.
- Oorloge.** 172. r. 0, 1. — 173. r. 1.
- Oorlogsveld. 282. r. 16.
- Oorverdoovend. 303. r. 12.

Oost. 169. r. 2.

Oost, ingezameld koorn of andere note.

Oosterdeure. 324. r. 24.

Daar de dageraad schijnt uit of dóór te komen.

Oosteren. 75. r. 0.

Met een ondietsch woord, *paaschtijd*.

Op de wagens. 25. r. 0.

Openklakken. 333. r. 17.

Opfrisschen. 201. r. 21.

Opklauwen. 55. r. 13.

Opklaveren, opklauteren, opklimmen.

Op krukken. 308. r. 0.

Oppe. 148. r. 7.

Op.

Opstuiven. 129. r. 12.

Opwaardsstriemen. 252. r. 21.

Opwaardsstralen.

Oranje. 237. r. 11.

Oranjeschellen. 236. r. 3.

Oranjeschelverwe doen hebben.

Orgelen. 207. r. 1.

Op den orgel spelen.

Orgelslaan. 127. r. 3 — 4.

Orgelen, *q. v.*

Oudheid. 41. r. 0.

Oudheidkunde. 39. r. 0, 2.

Ovenbuur. 182. r. 3.

Ovenhuis, ovenkot, bakhuis.

Ovenvier. 134. r. 5.

Overdadig. 27. r. 3.

Overhoofd. 336. r. 6.

Boven : *superne*, gelijk het volgende w.

Overhoofde. 75. r. 12

Overjaarsch. 285. r. 3.

Van 't verleden jaar.

Overlast. 105. r. 14.

Overluide. 333. r. 15.

Overwaar. 202. r. 1.

Voorwaar.

- Paddestoel. 205. r. 4.
Palet. 237. r. 13.
Pal staan. 336. r. 2.
Paradijzenluister. 335. r. 10.
Pedagoge. 318. r. 5.
Pedagogen. 318. r. 0.
Penningkeerse. 91. r. 13.
 Penekeerse, gewijde waskeerse. *Z. De Bo*.
Pepel. 83. r. 2.
 Vivouder, vlinder.
Peerdeboonstaal. 111. r. 2.
 Stengel, stam van groeiende en bloeiende peerdeboonen.
Peerdevleesch. 229. r. 4.
Pelderen. 272. r. 13.
 Met den pelder, het baarkleed overdekken.
Penning. 236. r. 4. — 237. r. 13.
Pere. 225. r. 8, 12.
Pereat dies. 324. r. 0.
 De dag verdwijne (op welken ik geboren ben). *Job. III. 3*.
Pereboom. 105. r. 3.
Perelaar. 65. r. 21.
Peren. 225. r. 0.
Perenhout. 225. r. 1.
Pergament. 27. r. 8.
Pergamenten. 201. r. 14.
 Van pergament.
Perkel. 109. r. 22.
 Ooft van den perkelboom.
Perkelboom. 109. r. 14.
 Amygdalus persica L., in 't wilde gegroeid.
Peru. 190. r. 4.
Perzenland. 109. r. 15.
 Pyrus Japonica Thunb.
Pyrus. 109. r. 1.
Pinken. 23. r. 15.
 Pinkelen, tintelen, stralen. *De Bo*.

Pinnen. 227. r. 15.

Den scherpen voorkant van den hoef in den grond stampen, zoo de peerden doen, die eenen zwaren last te trekken hebben. Ook zwaren arbeid doen.

Pinten. 84. r. 2. — 217. r. 18

1. Optooien, mooi maken. 2. ('t Vier) boeten, toesteken. *De Bo.*

Platane. 65. r. 20.

Platanus orientalis L.

Plots. 325. r. 22.

Ploeg. 338. r. 14.

Poeren. 27. r. 9.

Poederen, porren: *motitare.*

Poge. 150. r. 6.

Gepoog, geweld.

Poge doen. 308. r. 7.

Pogen.

Poldergrond. 338. r. 13.

Poldermoere. 128. r. 20.

Van de zee verlatene poldergrond.

Polygonum aviculare L. 55. r. o.

Verkensgers, zwijngers.

Porre. 203. r. 4.

Worte, warte, wratte.

Porren. 110. r. 3.

Aanzetten, nopen, bewegen.

Pronken. 175. r. 22.

Pruilen, bukken, leelijk zien.

Puilen. 226. r. 3. — 247. r. 3.

Purpurea nix. 340. r. o.

Glinsterend witte snee. *Horat.*

Quid est veritas? 320. r. o.

Wat is de waarheid? *Johan. XVIII. 38.*

Quis enarrabit. 13. r. o.

Wie zal verhalen? *Job. XXXVIII. 37.*

Qui spem non habent. 289. r. o.

Die zonder hope zijn. *Thessal. IV. 12.*

Ra. 90. r. 17.

Dwarsroede, die 't zeil draagt.

- Raam. 134. r. 0, 1. — 297. r. 9.
Met een ondietsch woord, *venster*.
- Raaploof. 233. r. 13.
- Rake. 209. r. 2.
Roep : *fama*.
- Ramen. 103. r. 1.
- Rampe. 327. r. 20.
Kwetse, schramme, schribbel.
- Rampgezin. 282. r. 2.
Gezin dat rampen lijdt.
- Rapen. 262. r. 12.
Nemen.
- Ratel. 95. r. 1, 9, 16, 20.
- Ratelen. 174. r. 15. — 230. r. 18.
- Rauwgetaald. 93. r. 7.
- Rauwgetand. 95. r. 1.
- Rave. 230. r. 10.
- Razen. 52. r. 7.
- Re. 325. r. 14.
Rede, van *rijden*.
- Rechtteeken. 201. r. 6.
Teeken van 't gezag des rechters, van 't recht : *virga justitia*.
- Recht toe recht aan. 325. r. 17, 24.
Zonder uitstel.
- Redder. 301. r. 1.
- Regenbeeld. 152. r. 3.
- Regenboogsch. 204. r. 6.
- Regenbuie. 297. r. 0.
- Regenleger. 298. r. 4.
De regenvlagen.
- Regentijd. 254. r. 5.
- Reinen. 174. r. 20.
Regenen.
- Reke. 234. r. 18.
- Rekwijd open. 160. r. 14.
Wagewijd open. *De Bo*.
- Relgepoog. 329. r. 3.
Rellend gepoog, rellende pogingen : rijmoefeningen.

Rellen. 52. r. 7. — 95. r. 2, 13.

Reppen. 52. r. 17.

Retse. 208. r. 11.

Polygonum persicaria L.

Reuze. 27. r. 12, 16. — 80. r. 20. — 89. r. 8. — 129. r. 11.

— 200. r. 17. — 253. r. 6. — 276. r. 5.

Reuzenberg. 340. r. 14.

Reuzenpenning. 329. r. 23.

Reuzenspaarpot. 329. r. 23.

Reuzensprong. 103. r. 4.

Reuzenvolk. 129. r. 22.

Reuzenzegge. 28. r. 7.

't Gene 't volk *zegt*, van de reuzen.

Ridderspeur. 257. r. 6.

Riddervee. 14. r. 18.

Hengsten, maren, rossen, peerden.

Riester. 244. r. 2.

In de boeken : « oor, strijkbord van den ploeg. » *Z. De Bo.*

Riet. 208. 22 r. 11.

Phragmites communis Trin.

Rijm. 53. r. 12.

Ruwrijm, rijp.

Rijmgepoog. 329. r. 3.

Pogingen om te rijmen : rijmoefeningen.

Rijmram. 156. r. 0.

Rijmsnoer. 1. — 2. r. 0. — 334. r. 0, 11.

Diadema poëticum.

Rijmvast. 156. r. 16.

Op rijm gezet, gerijmd.

Rijspeur. 23. r. 18.

Rijzel. 64. r. 25.

Klein rijs, dunne tak.

Rillen. 193. r. 4.

Trillen, beven, daveren.

Rimpel. 154. r. 4.

Ringsom. 160. r. 11.

Roden. 209. r. 16.

Rocien, uitroeien.

- Roe. 90. r. 17.
Roede, ra, die 't zeil draagt.
- Roe' 272. r. 22.
Ruste. « Roeuwe : *Quies.* » *Z. Kiliaen*, s. v.
- Roede. 319. r. 5.
Boom, stam, galge.
- Roeien. 26. r. 6.
Met de vlerken roeien : vliegen.
- Roer. 154. r. 4.
Geroer, beweginge.
- Roerbaarheid. 256. r. 20.
- Roest. 245. r. 9.
Koorziekte, schimmel op het koorn.
- Roke. 210. r. 17.
Reuke, geur.
- Rommelen. 104. r. 10.
- Rommen. 323. r. 20.
Roemen.
- Ronken. 174. r. 18. — 192. r. 17. — 217. r. 7. — 258. r. 9.
— 297. r. 10.
- Roomen. 277. r. 27.
Roma.
- Roozemond.** 145. r. 0.
- Roozenboom. 341. r. 2.
- Roozengaard. 335. r. 16.
- Roozenmond. 145. r. 0, 1.
- Roozewied. 208. r. 10.
Papaver rhœas L.
- Ros. 157. r. 9. — 172. r. 5. — 177. r. 10. — 178. r. 13. —
224. r. 8. — 228. r. 1.
- Rotelen. 254. r. 8. — 297. r. 9.
- Rotsenwand. 108. r. 17.
- Rotsestijf. 277. r. 12.
- Rotsevast. 201. r. 4.
- Ruchtbaar. 25. r. 3.
Gerucht makend.
- Ruggewaards. 298. r. 3.

- Ruin. 223. r. 18.
Ruinpeerd.
- Ruinenstaf. 201. r. 10.
Oudnoorsche boekstaf.
- Ruit. 335. r. 17.
Lijzig stemgerucht. *De Bo.*
- Ruiten. 340. r. 8.
Piepen, zurkelen.
- Rundervee. 14. r. 18. — 99. r. 4.
- Rune. 328. r. 4.
Ruinenstaf, *q. v.*
- Runenreke. 328. r. 1.
Reke ruinenstaven.
- Runselblomme. 22. r. 16. — 26. r. 12.
Molkenblomme, *q. v.*
- Ruwen. 234. r. 5.
Ruw worden : besprieteld van 't kiemend koorne.
- Ruwgelokt. 75. r. 8.
Met ruwe haarlokken; hier, gerspriemen.
- Ruwgezind. 100. r. 2.
- Salix vitellina** L. 249. r. 0.
Geluwe wijdauwisse.
- Samijtwerk. 134. r. 13.
Fluweelwebbe, pane : *hexamiton*, zesdraad.
- Samson.** 128. r. 0. — 130. r. 12.
Iudic. XIII-XVII. De name *Samson* bediedt *zonneman*, *zonneling*.
- Sas. 227. r. 19.
Een uit Sassenland, uit *Saxonia* : de Sassen.
- Schaamteloos. 155. r. 8.
- Schaapstal. 337. r. 20.
- Schaduwbeeld. 57. r. 1. — 124. r. 17. — 192. r. 15.
- Schaduwomschietend. 94. r. 14.
- Schaduwvol. 65. r. 1.
- Schald. 201. r. 13.
Noorsch dichter, zanger.
- Schalk. 101. r. 2.
Knecht, dienaar.
- Schaloos. 59. r. 8.

- Schamel. 85. r. 7. — 91. r. 9. — 101. r. 15. — 180. r. 7. —
201. r. 17. — 204, r. 15, 16. — 209. r. 17. — 211. r. 4. —
216. r. 6. — 247. r. 19. — 273. r. 8. — 319. r. 1, 7, 15.
- Schamelheid. 226. r. 19.
Behoeftigheid, armoe.
- Schandeboom. 95. r. 7.
- Scharre. 244. r. 2.
Ploegscharre : *uncus, dens aratri, vomer.*
- Scharten. 26. r. 2.
Scharren, schraven.
- Schauwe. 227. r. 2.
Schaduwe.
- Schavier. 176. r. 3.
Brandrampe. *De Bo.*
- Scheefgelaan. 225. r. 7.
- Scheeftrekken. 30. r. 5.
- Scheeman. 201. r. 5.
Scheidrechter.
- Scheemringe. 326. r. 12.
- Schelde. 205. r. 6.
- Scheldekant. 168. r. 3.
- Schelden. 171. r. 21. — 209. r. 5, 8, 11.
- Schelf. 295. r. 1. — 296. r. 2, 5.
- Scheng. 25. r. 2. — 26. r. 24. — 114. r. 26. — 185. r. 2. —
230. r. 18. — 236. r. 14.
Bieze, daar de wielen van de dampwagens op loopen. *Z. Kramers, s. v.*
- Schene. 204. r. 4.
Beenschene.
- Schepselendom. 57. r. 9.
- Scheren. 101. r. 3.
Met de tonge, zoo de koeien het gers doen.
- Scheren. 113. r. 14.
Ontwinden, uitspannen.
- Scheren. 183. r. 21.
Zoo de wevers hun ketengaren doen.
- Scherf. 313. r. 14, 22. — 134. r. 6.

Schetterbekken. 65. r. 15.

Schier. 22. r. 7.

Schielijk.

Schier. 160. r. 19.

Zuiver, wit.

Schier. 283. r. 6.

Dadelijk, seffens.

Schiergevaar. 128. r. 13.

Toestand die gevaarlijk kan worden, die misschien gevaarlijk is. Vgl. *Schiereiland*.

Schiervatbaarheid. 246. r. 46.

Iets dat men schier met der hand kan vatten, b.v. dikke smoor, rook, mist.

Schiften. 191. r. 12.

Verhuizen, vervaren.

Schilde. 65. r. 14.

Van twee of meer verwen: *discolor*, zoo de aksters zijn. Z. *De Bo*.

Schilderschoon. 206. r. 1. — 284. r. 5.

Schip. 162. r. 12. — 192. r. 19.

Schippe. 182. r. 1.

Schuppe.

Schoer. 159. r. 6.

Verleden tijd van scheren: *secare*.

Schommelen. 104. r. 9. — 254. r. 16.

Schonk. 282. r. 23.

Been: *os*.

Schoone nacht. 250. r. 0.

Schoonheid. 179. r. 0.

Schorre. 203. r. 2, 15.

Orduinstuk.

Schragen. 330. r. 3.

Schreve. 158. r. 7.

Schrijven. 253. r. 5.

Schilderen, malen.

Schrikkelmaand. 45. r. 0.

Februarij.

Schrikkeloos. 88. r. 12.

Schubbig. 210. r. 3.

- Schudderachtig. 200. r. 16.
Dat weg- en weerschudt of schuddert.
- Schuilen. 247. r. 6, 7. — 297. r. 2.
- Schulpe. 313. r. 21.
- Schurde. 304. r. 7.
Geweldig, onstuimig, wild. *De Bo.*
- Schuw. 236. r. 21.
- Semel desipisse.* 327. r. 0.
Eens gedwaasd hebben (is genoeg.) *Horat.*
- Sempervivum tectorum** L. 59. r. 0.
Donderbare, huislook.
- 's Halfvoornoens. 246. r. 2.
- Silderloof. 233. r. 19.
- Simon Petrus.* 12. r. 19, 21.
Johan. XXI. 19.
- Sint Pieter. 87. r. 1. — 216. r. 20.
Matth. XIV. 29.
- Si scires.* 321. r. 0.
Wist gij. *Johan. IV. 1.*
- Skandinaafsch. 201. r. 3.
- Slaan. 303. r. 16.
Schuifelen, zoo de vinke doet.
- Slachtmaand.** 267. r. 0.
Octobris.
- Slaghout. 64. r. 19.
Hakhout, *taille.*
- Slager. 131. r. 17.
Slaande vogel, b. v. kwakkel, vinke, nachtegaal.
- Slapende botten.* 317. r. 0.
- Slavenhals. 158. r. 11. — 270. r. 15.
Lijfseigene, knecht.
- Slechten. 75. r. 17.
- Slenzen. 145. r. 6.
Verslenzen, slokeren.
- Slingervuisten. 200. r. 19.
De vuisten, onder 't vechten, heen- en weerslingeren.
- Slooven. 158. r. 2.
De sloove, de mauwe opstroppen.

's Maals, 26. r. 18.

Teenegader, op eene maal, eenen keer.

S. M. ad nives, v^a Aug. 196. r. o.

Onze Lieve Vrouwe ter Snee, den 5den in Koornemaand.

Smakken. 85. r. 7.

Smekken, de muile open- en toeslaan, met geruchte.

Smete. 53. r. 10.

Slag, stoot.

Smokkelweèr. 299. r. 15.

Mistachtig weder, smokelweder. *De Bo.*

Smoor. 257. r. 11.

Mist.

Smooeren. 256. r. 1. — 299. r. 15.

Misten, nevelen.

Smuiken. 256. r. 1.

Misten, nevelen.

Snee. 196. r. 3, 5, 7, 8. — 197. 1. — 230. 7.

Sneeuw.

Sneeuwvlagen. 335. r. 2.

Sneeuwen.

Snel. 99. r. 22.

Recht op, met den openen kant voorwaards gekeerd.

Snoeberen. 99. r. 17.

Snoepen, snoeperen.

Snuisteren. 310. r. 23.

Zocken, speuren.

Sobrii estote. 93. r. o.

Weest matig. *1 Petr. v. 8.*

Solitudo. 317. r. o.

Eenzaamheid.

Spa. 311. r. 14.

Kerkhofspade.

Spaan. 67. r. 17.

Gekloven hout, splinter.

Spade. 209. r. 15.

Spalte. 204. r. 17.

Splete, kene, rete.

Spaman. 270. r. o.

Een die delft met de spa.

Spander. 276. r. 21.

Spaan, *q. v.*

Spanne. 296. r. 3.

Kleene wijle tijds.

Spannen. 192. r. 21.

Spegelglad. 151. r. 21.

Speiten. 195. r. 8. — 269. r. 11.

Spatten, speerzen.

Spelen. 154. r. 2.

Roeren, bewegen.

Spelevaren. 121. r. 16.

Spene. 100. r. 24.

Sperreboom. 250. r. 1, 20

Abies excelsa DC.

Sperreboomsch. 250. r. 8:

Spertelen. 303. r. 3.

Spieden. 173. r. 6.

Spille. 67. r. 17.

Spinde. 216. r. 20.

Schrapra.

Spinne. 149. r. 5.

Spinnekoppe, kobbe.

Splenter. 67. r. 18.

Afgespleten stuk hout.

Splierder. 102. r. 3.

Boomsnoeier, boomsnoeker. *Loquela*. V. 17, s. v. *Boomsplierder*.

Spon. 100. r. 23.

Zog, moedermerk.

Spook. 27. r. 11. — 232. r. 2.

Sprake. 131. r. 4.

Spranke. 109. r. 26.

Spree. 29. r. 1.

Spreede, bedspree.

Staal. 227. r. 5.

Strak, scherp. *De Bo*.

Staal. 233. r. 18.

Stengel, steel.

Staf. 209. r. 23.

Staal, stengel, bloemenstaf.

Staf. 27. r. 7.

Boekstaf, met een ondietsch woord, *letter*.

Staf. 156. r. 17. — 334. r. 14.

Rijmstaf, stafrijm.

Staken. 105. r. 14.

Met staken onderzetten, schooren, steefelen.

Stakestijf. 248. r. 3.

Stallichtreke. 236. r. 12.

Reke staande lichten, stallichten, ijzerweglichtvaten.

Stamdood. 204. r. 24.

Dood tot in den stam.

Stammig. 111. r. 1.

Tot eenen stam gegroeid, volgroeid.

Stampvoets. 99. r. 11. — 227. r. 3.

Schielijk stampende met de vier klauwen.

Stap aan stede. 111. r. 5. — 205. r. 2.

Varings, seffens, op staanden voet : *illico, statim*.

Stappans. 217. r. 20.

Stap aan stede, *q. v.*

Stave. 42. r. 9. — 100. r. 26.

1. Stake. 2. Bare gouds.

Staven. 328. r. 5.

Van boekstaven woorden maken.

Staven. 134. r. 2.

Van eenen staf, bisschopsstaf voorzien.

Sta viator. 328. r. 0.

Blijft staan, voorbijganger. Gewoon grafopschrift.

Steenig. 303. r. 20.

Steenoud. 276. r. 24.

Steert. 220. r. 17.

Drakensteert.

Stelpen. 175. r. 12.

Stekeblend. 320. r. 2.

Stemmeloos. 52. r. 1.

Stemmendonder. 103. r. 24.

Sterfree. 77. r. 21.

Rec, gereed om te sterven.

Sterre. 13. r. 17. — 27. r. 13. — 236. r. 1, 2.

- Sterrenheer. 143. r. 2.
Sterrenleger.
- Sterven.** 281. r. 0.
- Steven. 90. r. 15.
Voorsteven van 't schip : *prora*.
- Stier. 90. r. 15.
Roer van 't schip.
- Stier. 104. r. 2. — 172. r. 6.
Var : *taurus*.
- Stijven. 157. r. 5.
- Stik. 218. r. 13
Stuk, bewijsstuk. Bij man en stuk : bij manswoord en bij bewijzende, goedmakende stukken.
- Stille.** 161. r. 0.
- Stoel. 109. r. 4.
Struik van een heester.
- Stomp. 227. r. 4. — 276. r. 15.
1. Bot. 2. Afgekapt..
- Stoomgevaarte. 114. r. 28.
- Stoppel. 233. r. 15.
- Storme.** 191. r. 0.
- Storme op zee.** 90. r. 0.
- Strammen. 285. r. 16.
Stram doen worden, vervriezen.
- Strem. 277. r. 25.
Stram.
- Stresse. 250. r. 17.
Sterse, klisse, haarlok, *De Bo*.
- Streuvelhaar. 208. r. 14.
Opstaande haar. *De Bo*.
- Striemen. 53. r. 18. — 65. r. 27.
1. Lichtstroomen. 2. Strecken.
- Strijdzuchtig. 172. r. 8.
- Stroodak. 60. r. 15, 22.
- Strooien. 228. r. 17.
Van stroo voorzien.
- Stubbelen. 286. r. 1.
Vechten, worstelen. *Z. de fager, Freq.*

- Stuipen. 248. r. 3. — 312. r. 14.
 Voorwaards nijgen, buigen.
 Stutten. 219. r. 9.
 Taalberoofd. 263. r. 7.
 Taalloos, stom.
 Takeldwang. 193. r. 1.
 Kracht, dwang van den takel, van al 's schips getuig.
 Tale. 134. r. 7.
 Verwe, verfverscheidenheid.
 Talen. 132. r. 6.
 Spreken, zingen, schuifelen.
 Tallertijd. 195. r. 11.
 Taneloos. 62. r. 1, 16, 17.
 Tandem. 62. r. 18.
 Tanden krijgen.
 Tandem. 168. r. 19.
 Van tanden voorzien.
 Tandem. 331. r. 4.
 De tanden bieden, toogen : weerstaan, bestrijden, hard toespreken.
De Bo.
 Tange. 182. r. 2.
Tarda molimina. 325. r. 0.
 Trage pogingen. *H. Ambros.*
 Teeg. 291. r. 2.
 Trok, van *tie'n*.
 Teekentale. 328. r. 5.
't Eerste..... 7. r. 1.
 Tegenblaken. 34. r. 8.
 Tegenkraaien. 121. r. 20.
 Tegenroep. 51. r. 4.
 Tegenvaart. 84. r. 14.
 Tegenspoed.
 Te geren. 65. r. 2.
 Zeer geren.
 Tel. 304. r. 17. — 328. r. 16.
 Het tellen.
 Telg. 331. r. 5, 6.
 Te mets. 136. r. 17.
 Somtijds.

- Te mijde. 55. r. 14.
Mijdzaam, schuchter.
- Ten boere. 225. r. 20.
Bij de boeren.
- Tend. 319. r. 24. — 158. r. 1.
Tot dat : *usque dum, donec.*
- Tenden. 25. r. 16. — 48. r. 1. — 53. r. 1. — 54. r. 1. — 111.
r. 7. — 124. r. 7. — 325. r. 3, 4. — 131, r. 15. — 255. r. 5.
— 332. r. 10.
- Tenden leven. 332. r. 2.
- Ten tooge staan. 253. r. 4.
- Terd. 42. r. 3. — 74. r. 3.
Tred, stap.
- Teren. 41. r. 21. — 99. r. 7.
Eten, vreten.
- Terren. 269. r. 10.
Scheuren, trekken, vaneen trekken. *Z. Kijliaen, s. v.*
- Terruwstaal. 111. r. 2.
Terruwstengel.
- Terug.** 181. r. 0.
- Terwaard. 282. r. 1.
Terruwakker. *Z. Bonaard.*
- Terwe.** 190. r. 0.
- Teug. 301. r. 6.
- Te wille. 59. r. 2.
Onderdanig.
- 't Groeit. 203. r. 0.
- Thuisbehooren. 313. r. 11.
Thus ardens in igne. 189. r. 0.
Reukwerk, dat in 't vier brandt. *Eccli. L. 8.*
- Tieren. 204. r. 22.
Groeien, wassen.
- Tieren. 284. r. 20.
Luide roepen.
- Tijd. 256. r. 11
Tijdwijzer, aanzichte van de tijd klokke.
- Tijdelijk. 262. r. 6.
Voor eenigen tijd.

- Tijdglas. 42. r. 20.
 Glas om den tijd te meten, waterlooper, zandlooper : *klepshydron*.
- Tikken. 304. r. 18.
 Tokken, raken.
- Tillen. 285. r. 24.
 Heffen, dragen.
- '*T is folly to be wise*. 338. r. o.
 't Is dwaasheid wijs te zijn. *Shakesp.*
- Titan. 129. r. 2.
 De ingebeelde grieksche reuze, die tegen Saturnos vocht.
- Tjok. 278. r. 7.
 Het onderste van een boombol, met de wortels.
- T Meezeken**. 333. r. o.
- Tobbe. 249. r. 21.
 Badkuipe.
- Toe! 54. r. 5.
- Toemeten. 101. r. 8.
- Toetasten. 297. r. 4.
- Toevoegen. 107. r. 16.
- Tongeberoofd. 263. r. 7.
 Zonder tonge.
- Tongen. 168. r. 19.
 Van een tonge voorzien.
- Toppewaards. 252. r. 3.
- Torre. 175. r. 9. — 177. r. 3. — 256. r. 9.
- Torreveerdig. 201. r. 22.
 Veerdig om in 't-ravegat van den torre gesteken te zijn.
- Tortelduifsch. 303. r. 13.
- Toto en Riri. 327. r. o.
 Antone en Hendrik B...
- Tot de zonne**. 147. r. o.
- Touwdwang. 193. r. 1.
 Z. Takeldwang.
- Touwen. 183. r. 22.
 Slaan, met den touwhamer, zoo de wevers hun garen doen. *De Bo.*
- Tragen. 325. r. 9, 16. — 300. r. 16.
- Tranen**. 246. r. o, 6, 18.
- Tred. 153. r. 7.

- Trommelslaan. 127. r. 4.
Troon. 129. r. 1.
 Hoogste van 't luchtgewelf.
Trouwgewaad. 124. r. 1.
Tuchten. 331. r. 5.
 In tucht houden, opvoeden.
Tu es ille vir. 102. r. 0.
 Gij zijt die man. *II Reg. XII.* 7.
Tuide. 291. r. 2.
 Trok, van *tuien*.
Tuigenis. 8. r. 6.
Tuiten. 153. r. 9.
Turf. 30. r. 11.
Tusschen de twee. 36. r. 0.
Tut, tut, tut. 219. r. 10.
"T Vriest. 23. r. 0.
Twee horsen. 157. r. 0.
Tweêrhande. 183. r. 6.
Uitdoogen. 80. r. 7.
Uitdragen. 279. r. 12.
Uitdruipen. 255. r. 6.
Uitgeweerd. 23. r. 3.
Uitklimmen. 121. r. 2.
Uitleven. 332. r. 1, 2. — 234. r. 17. — 289. r. 5.
Uitpuilen. 277. r. 18.
Uitrellen. 53. r. 9.
Uitspreekbaarheid. 317. r. 8.
Uitstropen. 276. r. 1.
Uitwendigheid. 203. r. 16. — 208. r. 5. — 234. r. 9.
Uitzuchten. 47. r. 1.
Vaal. 257. r. 3.
Vaartwel. 226. r. 5, 13.
Vadem. 223. r. 4. — 224. r. 11.
Vage. 236. r. 7.
 Wreve, streke.
Vaken. 154. r. 12.
 Vaak hebben.

- Vame. 19. r. 11. — 76. r. 4.
Hand, arm.
- Vame. 67. r. 8. — 163. r. 8.
Hand-, elleboogmate.
- Vamen. 163. r. 9.
Omarmen, om te meten.
- Van aver te aver. 218. r. 9.
Van voorouder te voorouder.
- Van den ouden boom.** 276. r. 0.
- Van ende torden. 77. r. 13.
Van het einde tot aan de spits.
- Vangenis. 174. r. 8.
- Vare. 169. r. 16.
Verváardheid.
- Varentje. 204. r. 20.
Filix L. Boomvaren.
- Varings. 230. r. 4.
Welhaast, aanstonds. *De Bo.*
- Vas figuli.* 313. r. 1.
Pottelbakkers vat. *Ps. II. 9.*
- Vastvijzen. 67. r. 7.
Vastschroeven.
- Vastvriezen. 25. r. 2. — 26. r. 24.
- Vedelen. 54. r. 3.
- Véeg. 305. r. 4.
Die gaat sterven.
- Veère. 218. r. 3.
Vedere, met een ondietsch woord, *pluime.*
- Veete. 75. r. 17. — 260. r. 3.
- Veï. 66. r. 3. — 111. r. 10.
Groeizaam, geil. *De Bo.*
- Veite. 111. r. 20. — 204. r. 26.
- Velut umbra.** 57. r. 0.
Gelijk een schaduw. *Job. XIV. 2.*
- Verarmoeden. 31. r. 9.
- Verbeiden. 76. r. 11. — 147. r. 23. — 321. r. 8.
Verwachten, afwachten.
- Verborgen. 20. r. 5.
Borge zijn, borge staan, borge spreken, beloven.

- Verdampen. 194. r. 11.
Verdapperen. 111. r. 15.
Verdoen. 209. r. 16.
Verdonkeren. 317. r. 10.
Verdorren. 275. r. 1.
Verdreegen. 174. r. 1.
Verhuizen. 226. r. 10.
Verkruipen. 95. r. 13.
Verlegen. 234. r. 11.
Niet wetende wat doen.
Verlekkerlipt. 210. r. 10.
Snoepziek.
Vermenigen. 135. r. 10.
Vermoorden. 277. r. 2.
Beschadigen. *De Bo.*
Vernachten. 130. r. 10.
Vernibbelen. 264. r. 4.
Heviglijk verlangend begeren, zoeken te hebben. *De Bo.*
Veroolijken. 331. r. 16.
Oolijk, ongeldig, onbruikbaar maken.
Veroorlogten. 130. r. 5.
Verreppen. 76. r. 3.
Verroeren, verporren.
Verruwloos. 57. r. 18. — 261. r. 3.
Verruwpracht. 107. r. 4.
Verschgeblaard. 111. r. 21.
Verschgeveld. 67. r. 1.
Verschieten. 57. r. 5.
Verstijven. 31. r. 10.
Vertijloos. 299. r. 1.
Zonder vertij, zonder verzet. *Loquela. XIII. 15.*
Vertijloosheid. 299. r. 0.
Vertweelingen. 57. r. 22.
Twee van een maken.
Verwaten. 144. r. 6.
Verkeerd, hooveerdig van zin.
Verwigheid. 231. r. 17.

- Verzoeten. 285. r. 18.
- Verzomereren. 296. r. 1.
- Verzuipen. 64. r. 14.
- Veteren. 79. r. 4.
Met een veter binden.
- Veugelgoed. 303. r. 12.
Vogelvolk, al dat vogel is.
- Veulen. 75. r. 13.
- Veurst. 204. r. 11.
Z. Beveursten.
- Vichtig. 163. r. 2.
Vijftig.
- Vijzevazen. 149. r. 9.
Kinderklap, dwaasheden vertellen. *Z. de Jager, Verscheidenheden, 176-180. Latere Verscheidenheden, 464-468.*
- Vigilate et orate.** 242. r. 0.
Waakt en bidt. *Matth. XXIV. 41.*
- Vinke. 303. r. 16.
- Vinken. 75. r. 20. — 116. r. 8. — 131. r. 21.
Slaan, zoo de vinken doen.
- Vinne. 154. r. 12.
Vischvinne.
- Virago.* 330. r. 0.
Manhafte vrouw. *Genes. II. 23.*
- Virgineum decus.* 73. r. 0.
Maagdelijke schoonheid.
- Visch. 154. r. 8. — 156. r. 14. — 216. r. 6, 15. — 217. r. 1, 9, 11, 19.
- Visschen. 216. r. 16.
- Visscher. 84. r. 1, 9, 17.
- Visschersleerzen. 217. r. 23.
- Vlage. 109. r. 2. — 206. r. 5.
- Vlake. 60. r. 14. — 154. r. 22.
Vlaak. *Z. Kramers*: schutsel van stroo, of dat daaraan gelijk. *De Bo.*
- Vlaming. 229. r. 3.
- Vlamingshert. 211. r. 10.
- Vlandereren. 60. r. 16. — 109. r. 18. — 235. r. 4.

- Vlanderland. 66. r. 4. — 87. r. 11. — 167. r. 8, 16, 24, 32, 40.
 Vlei. 14. r. 11.
 Vleiel, vlegel.
 Vlerkendragend volk. 82. r. 11.
 Vogels.
 Vlindermuize. 261. r. 20.
 Vleërmuize.
 Vloe. 21. r. 5.
 Vloed, aankomende zee.
 Vloer. 235. r. 3.
 Vlokkenvlage. 24. r. 2.
 Vluggevlerkt. 324. r. 9 - 10.
 Vodde. 30. r. 2. — 181. r. 7, 9, 11.
 Gersvodde. *Z. Beveursten.*
 Voederblad. 99. r. 6.
 Voere. 128. r. 18. — 272. r. 1.
 Met een ondietsch woord, *maniere.* Vgl. *Breedvoerig.*
 Vogelnebbe. 245. r. 6.
 Snavel, bek.
 Vogelpaar. 65. r. 14.
 Vogeltale. 111. r. 16.
 Vogelveder. 139. r. 10.
 Vogelvee. 51. r. 2.
 Gekweekte hofvogels, hennen, aanden, enz.
 Vogelvitse. 208. r. 9.
 Ervum hirsutum L.
 Vogelvol. 66. r. 4.
 Vogelvolk. 23. r. 10. — 29. r. 7.
 Al dat vogel is.
 Vogelzate. 137. r. 10.
Vogelzang. 131. r. 0. — 116. r. 20.
 Voldoen. 259. r. 9.
 Voleinden.
 Volloven. 80. r. 20.
 Volmetsen. 324. r. 8.
 Volmondig. 79. r. 10.
 Volstormen. 329. r. 16.
 Volveerdig. 117. r. 6.

- Volzeeuwen. 23. r. 2.
Volzaaien, volstrooien.
- Vonk. 259. r. 20.
Tondel, tonder : *fomes*.
- Vonke. 231. r. 6.
Strale : *scintilla*.
- Vonkenregen. 111. r. 14.
- Voorbijsnoeren. 230. r. 5.
Voorbijsnellen.
- Voorbijwanderen. 60. r. 5.
Voorbijreizen.
- Voorgevecht. 129. r. 17.
- Voorhang.** 5. r. 0.
- Voorjaarsblommenblad. 41. r. 12.
- Voorvolk. 201. r. 12.
Voormenschen, voorvaderen.
- Voorwinter.** 295. r. 0.
- Voos. 117. r. 15.
Stinkende.
- Voos. 205. r. 1.
IJdel, vol luchtgaten.
- Vorke. 88. r. 15.
Gaffel, spriet, drietand, schicht.
- Vischputwater. 154. r. 3.
- Vossenkuil. 269. r. 7.
- Vouw. 76. r. 6. — 231. r. 10.
Voude, plooië.
- Vredeteeken. 201. r. 6.
- Vreesloos. 59. r. 5.
- Vriendtoevig. 121. r. 20.
Vriendelijk toegenegen, vriendaardig.
- Vriendtoeviglijk. 324. r. 20.
- Vroom. 157. r. 16.
- Vroongedrocht. 147. r. 1.
Godsgedrocht, goddelijk gedrocht, wonderschepsel.
- Vrouwenvuist. 100. r. 19.
- Vuilen. 16. r. 3.
Vuil worden, vuil schijnen : *sordere*, *sordescere*.

- Vuistrecht.** 169. r. 0.
- Vuls arms.** 151. r. 4.
Met den voluitgerekten arm.
- Vunzig.** 59. r. 7. — 180. r. 8.
- Waaier.** 220. r. 7.
Plakwaaier, drake.
- Wach arme.** 299. r. 14.
Och arme, met een ondietsch woord, *cilaci, cilaus*.
- Wachten.** 59. r. 10.
Bewaken, beloeren.
- Wachtwoord.** 269. r. 3.
- Wadem.** 273. r. 7.
Adem, wasem, mist.
- Wagen.** 285. r. 7. — 328. r. 11.
Bewegen, wiegewagen, gelijk een luidende klokke.
- Waggelwolken.** 329. r. 14.
Met waggelende, losse wolken overtrekken.
- Wald.** 206. r. 12.
Woud, bosch. Vgl. *Waldhoorn*.
- Walvisch.** 85. r. 13.
- Wandelgang.** 163. r. 4
- Wandelkamer.** 154. r. 7.
- Wanen.** 304. r. 15.
Wan, krank worden, verminderen. Oud hoogduitsch *wanôn*, verminderen.
- Wangedaantenis.** 276. r. 8.
Iets dat eene wangedaante, leelijke gedaante heeft.
- Wangedrocht.** 276. r. 14.
- Wangedrochtig.** 232. r. 1.
- Want.** 249. r. 18.
Wanneer.
- Wapendienst.** 114. r. 14.
- Ware beke.** 52. r. 0.
- Wasdom.** 108. r. 15.
Gewas, met een ondietsch woord, *plante*.
- Watergroene.** 252. r. 13.
- Waterkom.** 137. r. 8.
- Watermuile.** 85. r. 8.
Verslindende, openstaande zeebare.

- Watte.** 246. r. 12.
 Van daar Fr. *ovate*. It. *ovate*.
Webbe. 73. r. 16. — 183. r. 6, 7, 8, 9, 17. — 184. r. 4.
Wederga. 148. r. 8.
 Wêergade.
Wederher. 79. r. 7.
 Nog eens her.
Wederslaan. 67. r. 12.
 Terugslaan, afweren, keeren.
Wedersprake. 191. r. 23.
Wedertale. 243. r. 1.
Wederzwoegen. 50. r. 19.
 Heen- en wederzwoegen, zoo de trekosse in den ploeg.
Weefgewaad. 196. r. 16.
Weemoed. 236. r. 23.
Weemoedstrane. 236. r. 23.
Weemoedsvol. 237. r. 5, 6.
Weêrbarstig. 195. r. 4.
Weêrga. 219. r. 6. — 222. r. 1.
Weêrzonne. 222. r. 14.
 Wederbeeld van de zonne.
Wegbree. 208. r. 10.
Plantago major L.
Wegel. 271. r. 11.
 Kleene, smalle weg.
Weg kunnen. 223. r. 20.
Wegzitten. 74. r. 6.
 Verdoken zitten, schuilen.
Weidegrond. 231. r. 20.
Wekkerspel. 256. r. 12. — 340. r. 3.
Weldadig zonnweer. 79. r. o. 1.
Welgespend. 106. r. 12.
 Welgespaand: *quod, floribus amissis, fructûs formam primam producit.*
De Bo, Kruidwoordenboek, s. v. Spensel.
Wenden. 248. r. 1.
 Ommekeeren.
Wepel. 285. r. 2.
 Ijdel, ledig. *De Bo.*

- Wereldziele. 13. r. 3.
Weren. 337. r. 17, 19.
Wegdoen, wegjagen.
Werkgenoot. 158. r. 8.
Wervelen. 191. r. 2.
Wervelwind. 302. r. 6.
Westerwezen. 382. r. 16.
Het Westen.
Westgenegen. 295. r. 14, 15.
Nijgende, hellende, genegen naar 't Westen.
Wicht. 62. r. 22. — 290. r. 4.
Wied. 209. r. 17.
Onkruid.
Wieden. 242. r. 7. — 330. r. 18.
Wied, onkruid uittrekken, weren.
Wielgeklots. 227. r. 9.
Wielman. 223. r. 5. — 224. r. 15.
Schrijwielman, een die op een schrijwiel loopt, rijdt.
Wiel van stale. 224. r. 1.
Schrijwiel.
Wierook. 189. r. 0, 10.
Wierookgraan. 189. r. 1, 13, 18.
Wierookvat. 313. r. 17.
Wijdauw. 249. r. 1.
Salix viminalis L.
Wijdauwrijs. 249. r. 22.
Z. Berkrijs.
Wijdauwstruik. 249. r. 14.
Wijdommegaan. 52. r. 17.
Wijkstee. 295. r. 18.
Wijkstede: *recessus.*
Wijlen. 203. r. 19.
Verblijven: *morari.*
Wijleneer. 14. r. 5.
Vroeger: *olim.*
Wikkelwakkelwaaien. 139. r. 4.
Wikkelen, wakkelen en waaien: *motitari vento.*
Wikken. 132. r. 7. — 215. r. 7.
Wegen, beramen.

- Wikkelachtig.** 210. r. 9.
Wilgenstomp. 64. r. 12.
Willekom. 31. r. 16. — 55. r. 2. — 87. r. 12. — 105. r. 22.
 — 160. r. 9, 18, 28. — 178. r. 16. — 270. r. 11.
Willekomme. 340. r. 7.
Willens nillens. 281. r. 4.
 Willens niet willens.
Wilzaam. 93. r. 4.
Wimper. 305. r. 4.
 Oogscheel : *palpebra*.
Windbruid. 333. r. 0, 20.
 Windhooze, windrolle, varende vrouwe, met een karaïbisch woord,
orkaan, olkaan.
Windgedans. 139. r. 8.
Windgegons. 277. r. 26.
Windgevaarte. 88. r. 12.
Windgewaai. 210. r. 7.
Windvast. 193. r. 5.
 Onvast, vast als of 't aan den wind vast ware.
Winter. 340. r. 14.
Winteren. 226. r. 8. — 299. r. 9. — 335. r. 3.
 Winter zijn.
Wintergers. 230. r. 8.
Wintergraf. 305. r. 17.
Wintermaand. 293. r. 0.
Wintermuggen. 21. r. 0, 1. — 22. r. 11.
Winternacht. 27. r. 0.
Winterspook. 305. r. 0. — 306. r. 21.
Winterstilte. 29. r. 0.
Wintervijand. 67. r. 12.
Wintervlage. 60. r. 2.
Winterwaard. 233. r. 13.
Winterwagen. 23. r. 18.
 Ingebeelde rijwagen des Winters.
Winterwebbe. 21. r. 8, 9.
Wippen. 333. r. 1, 8.
Wis. 249. r. 5.
 Wisse, wijme : *vimen*.

- Wisken. 249. r. 1.
Wisselbeurtig. 139. r. 9.
 Beurtelings wisselende.
Wisseldansen. 191. r. 17, 18.
 Nu zoo nu anders dansen.
Wisselverwigheid. 234. r. 1.
Wisselwendig. 339. r. 13.
Wissenpracht. 249. r. 14.
Wit. 239. r. 0, 1, 7, 17.
Wit en zwart. 230. r. 0.
Witje. 26. r. 10. — 210. r. 9.
 1. Witte sneeuwvlokke. — 2. Witte vlinder.
Witzijn. 25. r. 11.
Woe-hoe! 91. r. 5.
 Hoe-hoe! *Z. Kiliaen, Schuermans.*
Woei. 124. r. 10.
 Verleden tijd van *waaien*.
Wolkenbreuke. 244. r. 13.
Wolkendrift. 191. r. 10.
Wolkenduister. 335. r. 8.
Wolkenpad. 147. r. 18.
Wolkenschip. 174. r. 2, 15. — 254. r. 2.
Wolkensnee. 196. r. 0, 4, 7, 13.
Wolkenzwerk. 249. r. 12.
Wolkgevlerk. 250. r. 14.
Wolkgewand. 57. r. 19.
Worteldood. 204. r. 24.
 Dood tot in de wortels.
Wortelstede. 163. r. 12.
Wortelvast. 59. r. 4. — 64. r. 19. — 201. r. 4. — 204. r. 21.
Wrang. 8. r. 8.
 Die wringt, wringende.
Wulf. 85. r. 6. — 237. r. 17, 19.
Wulgenreke. 23. r. 3.
 Reke kopwilgen.
Wulvenkaas. 205. r. 3.
 Paddenstoel : *agaricus*.

- Wulventand. 85. r. 12.
Wulventote. 49. r. 15.
Wulvenbek, wulvenmuile.
Zaaidhede. 244. r. 6.
Bezaaidhede, gezaaide note, bezaaid akkerland. *De Bo.*
Zaaimaand. 239. r. 0.
Octoberis.
Zaaitte. 244. r. 3, 6.
Zaaidhede, *q. v.*
Zaâlrugde. 181. r. 3.
Zaalrikte, met eenen rugge, een dak, gelijk eene zadele. *De Bo.*
Zaan. 196. r. 1.
Zane, room.
Zabberen. 132. r. 19.
Zeeverende, kwijlende spreken, zingen, neuriën.
Zadgroen. 180. r. 9. — 339. r. 8.
Zatgroen, ingroen, diepgroen, zoo groen als groen kan zijn.
Zageblad. 158. r. 13.
Blad van de zage, dat de berdzagers op- en neêrhalen.
Zagemul. 159. r. 31.
Zagelingen.
Zâle. 224. r. 3.
Zadele.
Ze slapen nog. 105. r. 0.
Zandweg. 67. r. 3. — 69. r. 3.
Zappig. 77. r. 2. — 106. r. 13.
Zatzuipen. 233. r. 8.
Zee. 13. r. 5. — 91. r. 5.
Zeegeruchte. 258. r. 16.
Zeemgebouw. 324. r. 7.
Zeemoere. 128. r. 20.
Moere, grond, daar 't vroeger zee was.
Zeeveren. 246. r. 7.
Zeospel 11. r. 13.
Zeevorstinne. 329. r. 12.
Zegebane. 168. r. 15.
Zegenvol. 100. r. 25. — 153. r. 24.
Zegenzee. 14. r. 17.

- Zegezangen. 169. r. 10.
- Zeisen. 42. r. 19. — 209. r. 15.
- Zeup. 225. r. 14.
Zoop : zooveel nats als men in enen keer zuipt, slorpt.
- Zich! 27. r. 19.
Gebiedende wijze, enkelv. van 't werkw. *zien* : *ecce!* Overall nog in levend hebruik, doch meest zonder *-ch, zi!*
- Zichten. 225. r. 10.
Ziften.
- Zieken. 128. r. 14.
Ziek zijn.
- Zielgekquets. 136. r. 19.
Zielwonde, zielenleed.
- Zij. 92. r. 1.
Zij, bij uitnemendheid : de huisvrouw, de moeder.
- Zijpelen. 207. r. 22.
Druipen, leken. *Z. de Jager, Frequent.*
- Zijpen. 37. r. 12.
Druipen, leken. *Z. Zijpelen, De Bo.*
- Zijwaards. 203. r. 11.
- Zingezangen. 159. r. 22. — 207. r. 2.
Zingzang laten hooren. *Z. de Jager, Verscheidenheden, s. v. Zingzang.*
- Zoelte. 37. r. 7.
Zoel, zwoel weder.
- Zoeven. 258. r. 1.
Andere gedaante van *zwoegen*, Eng. *to sough* : zuchten, gerucht houden. *De Bo.*
- Zole. 338. r. 13.
Lap, schelle : *solea.*
- Zomer. 226. r. 16. — 274. r. 27.
- Zomerblad. 273. r. 2.
- Zomeren. 37. r. 1.
Zomer worden.
- Zomermaand.** 141. r. 0.
Junij.
- Zomermeid. 125. r. 2.
Zomerlief, meilief. Op meidag kiest men het zomerlief, onder andere op de Broelbrugge, te Kortrijk.
- Zomertijd. 274. r. 26.

- Zomerwaard. 250. r. 5.
 Zomerwit. 197. r. 3.
 Geen winterwit, geen snee, maar witte zomerblommen.
 Zomerzegen. 160. r. 6.
Zommer. 146. r. 0. 16, 24.
 Zomer.
 Zompe. 64. r. 15.
 Doolage; somp, poel, moere. *De Bo.*
 Zongespan. 147. r. 5.
 Zonnenwagen.
 Zonne. 13. r. 20. — 226. r. 8. — 236. r. 24. — 237. r. 7. —
 244. r. 4. — 336. r. 10. — 340. r. 10.
 Zonnebeeld. 13. r. 10. — 154. r. 6. — 194. r. 14.
 Zonneblind. 333. r. 2.
 Verblind door den glans van de zonne.
 Zonnebranden. 227. r. 10.
 Zonneken. 57. r. 6. — 59. r. 12. — 128. r. 11. — 295. r. 1.
 Zonnekracht. 151. r. 1.
 Zonnelaai. 200. r. 12.
 Het laaien, 't branden van de zonne.
 Zonneleven. 128. r. 12.
 Zonnen. 109. r. 20.
 Schijnen, stralen van de zonne.
 Zonnengang. 299. r. 3.
 Zonnengeweld. 180. r. 11.
 Zonnenhoofd. 232. r. 8.
 Zonnenkracht. 179. r. 10.
 Zonnenlaai. 210. r. 6.
 Zonnelaai, *q. v.*
 Zonnenondergang. 222. r. 0.
 Zonnenregen. 190. r. 8.
 Regen, alsof 't ware van zonnestrallen.
 Zonnenveld. 253. r. 1.
 Streke, veld des hemels, daar de zonne zit.
 Zonnenschicht. 111. r. 0. — 112. r. 3.
 Zonneschijve. 34. r. 10.
 Zonnevier. 60. r. 19. — 68. r. 12. — 271. r. 3.
 Zonnevonke. 134. r. 11.

- Zonneweêr. 80. r. 5. — 115. r. 20. — 125. r. 1. — 300. r. 7.
Zonneweder, zonnig weder.
- Zonneweg. 160. r. 5.
Zonnige weg, weg daar de zonne op schijnt.
- Zonnewende.** 136. r. 0.
Heliotropium peruvianum L.
- Zonnewezen. 77. r. 5.
Zonnenaanzichte.
- Zonnewiel. 13. r. 4. — 175. r. 21.
- Zonnezoen. 295. r. 20.
Kus, zoen, groet van de zonne.
- Zonneziende. 252. r. 23.
Zonnewaards gekeerd.
- Zoo zaan. 109. r. 10. — 113. r. 6. — 127. r. 23. — 134. r. 18. — 262. r. 2.
Zoo haast, zoo dra. *De Bo*.
- Zoppekorn. 248. r. 12.
Korn, daar de zoppen, de wellinge, de pap in opgediend wordt.
- Zotten. 19. r. 15.
Mal zijn, geksvoeren uitmeten.
- Zuipen. 37. r. 11.
Zijpen, zimperen, zompen, zijgen.
- Zuivel. 153. r. 13. — 196. r. 14.
Molken, *q. v.*
- Zuivelstrale. 100. r. 22.
Gemolken melkstrale: strip, stresse melk. *Z. De Bo, s. vv. Strip, stresse.*
- Zuiverlijk. 21. r. 11. — 31. r. 6. — 101. r. 14. — 108. r. 19.
Maagdelijk, rein, bevallig. *Z. Hennen van Merchtenen, 329. 2044.*
- Zurkelen. 132. r. 19. — 148. r. 3.
Zoetjes schuifelen, neuriën. Bij Plantin, *s. v. Vogel*, staat het woord *zurken, zurkeren* vertaald door *desgoiser comme les oiseaux, gringoter ou gringuenoter. Garrire, cantillare avium more.* Het woord bestaat bij 't Volk, onder de gedante van *zurkelen, zilkeren. Z. Loquela. XI. 8.*
- Zur. 136. r. 5. — 203. r. 14.
Dus, zoo.
- Zusterlicht. 237. r. 15.
- Zwaaien. 135. r. 12. — 150. r. 7. — 153. r. 7.
Weg- en weêrslingeren, heen- en weêrbewegen.

Zwak. 151. r. 7.

Buigzaam, dwee van ledematen.

Zwanendons. 196. r. 1.

Zwanenhals. 25. r. 12.

Zwangergaan. 174. r. 4.

Grootgaan : *parturire*.

Zwanken. 100. r. 18.

Zwenken, heen- en weërslingeren.

Zwarmen. 200. r. 11.

Zwart. 230. r. 0, 1, 10, 11, 17.

Zwelten. 728. r. 4.

Sterven, van dieren sprekende: 't eigen Dietsch w. voor *creveeren*. *De Bo.*

Z. Zwolten.

Zwerk. 174. r. 3. — 250. r. 9.

1. Duister gewolk. 2. Uitspansel, troon, *q. v.*

Zweping. 181. r. 5.

Gording, fliering, Fr. *panne*. *De Bo.*

Zvoelheid. 94. r. 15.

Zoelheid, hitte.

Zwolten. 228. r. 4.

Verleden tijd, 3^e gedaante, meerv. van *zwellen*, *q. v.*

Verbeteringen. Blz. 43. r. 1, staat « *Voor*, » 't moet zijn *voor*. — Blz. 59. r. 1, staat « *Wonderbare*, » 't m. z. *Donderbare*. — Blz. 80. r. 12, staat ... « *en zij* » 't m. z. ... *en zij*. — Bl. 109. r. 1, staat « *Pyrrhus*, » 't m. z. *Pyrus*. — Blz. 130. r. 5, staat « *al uw krachten*, » 't m. z. *al uw krachten*. — Blz. 154. r. 1, staat « *allomme*, » 't m. z. *alomme*. — Blz. 155. r. 1, staat « *zij'n kaken*, » 't m. z. *zijn kaken*. — Blz. 160. r. 7, staat « *sterren*, » 't m. z. *sterrenregen*. — Blz. 162. r. 8, staat « *ontfermen*: » 't m. z. *ontfermen*. — Blz. 174. r. 5, staat « *verre*, » 't m. z. *verre*. — Blz. 175. r. 7, staat « ... *hij*. » 't m. z. ... *hij*, — Blz. 195. r. 2, staat « *luchtbouws*, » 't m. z. *luchtgebouws*. — Blz. 227. r. 14, staat « *hingsdier* » 't m. z. *hingstdier*. — Blz. 231. r. 1, staat « ... *daar*: » 't m. z. ... *daar*, — Blz. 236. r. 1, staat « *drij*, » 't m. z. *drie*. — Blz. 250. r. 1, staat « *Wolken zijn... 't lijk sperreboomen*, » 't m. z. *Wolken, 't zijn... lijk sperreboomen*. — Blz. 263. r. 4, staat « *overmand*, » 't m. z. *onvermand*. — Blz. 295. r. 8, staat « *bij den ooge*, » 't m. z. *bij der ooge*. — Blz. 351. r. 31, staat « *Bonteabeelen*, » 't m. z. *Bonteabeelen*. — Blz. 363. r. 15, staat ... *Alleene*, 't m. z. ... *alleene*. — Blz. 379. r. 13, staat *lijflichaam*, 't m. z. *lijf, lichaam*. — Blz. 395. r. 34, *Pyrus*... moet staan tusschen *Perzenland* en *Pyrus Japonica*.

INHOUD

	Bladz.
Rijmsnoer	1, 3
Voorhang	5
't Eerste	7
God	8
<i>Adoro te</i>	9
Ontferme 't u	10
Laat mij	11
<i>Amas me</i>	12
<i>Quis enarrabit</i>	13
Maria	16
Nieuwjaarmaand.	17
Nieuwjaarnacht	19
Wintermuggen	21
't Vriest	23
Op de wagens	25
Winternacht	27
Winterstilte	29
Arm huisgezin	30
Elisabeth	31
<i>Leu XXme siècl...</i>	33
<i>Nihil</i>	34
Tusschen de twee	36
Oudheidkunde	39
Oudheid	41

De tijd	42
Schrikkelmaand	45
<i>Irrequietum</i>	47
<i>Festina</i>	48
<i>Jam hyems transit.</i>	50
Ware beke	52
Tenden	53
<i>Polygonum aviculare</i>	55
<i>Velut umbra</i>	57
<i>Sempervivum tectorum</i>	59
Het borelingske	62
Boomen	64
Abeelen	67
Lentemaand	71
Maagdengroen	73
Het jonge jaar	74
Oosteren	75
o Liefelijke	77
Weldadig zonnweer	79
Lentegroen	82
Ijslandvaarders	84
De reuze	88
Storme op zee	90
<i>Sobrii estote</i>	93
Den ouden brevier	94
Goevrijdag	95
Grasmaand	97
Het gers	99
<i>Tu es ille vir</i>	102

De wilde wind	103
Ze slapen nog	105
Hoe weet gij 't dan zoo wel	107
De zonnenschicht	111
Muggen.	113
Hagedooren	116
De nachtegale	117
Bloeimaand	119
De koning is gekomen	121
Meizang	123
Meidag	124
De meiboom	126
Samson	128
Vogelzang	131
De ramen	134
Koe-koe	135
Zonnewende	136
De oude kopwulge	137
Bonte abeelen	139
Zomermaand	141
Hier ben ik	143
Roozemond	145
Zommer	146
Tot de zonne	147
Meezen	148
Herteloozen	150
De bleekersgast	151
De avondtrompe	153
<i>Ichthus eis aiei</i>	154

Rijmram	156
Twee horsen	157
Berdzagers	158
Hostieblommen	160
Stille	162
Eeuwelingen	163
Hooimaand	165
Groeningeveld	167
Vuistrecht	169
<i>Non sia ver</i>	171
Oorloge	172
De donderroe	174
Brand	175
Het klokgebed	177
Schoonheid	179
De dakpannen	180
Terug	181
Het getouwe	183
<i>Courtrai</i>	185
Koornemaand	187
Wierook	189
Terwe	190
Storme	191
o Heemelijke diepten	194
Wolkensnee	196
Laat worden	198
<i>Betula alba</i>	200
't Groeit	203
Najaarsverwen	206

Niemandsvriend	208
Herfstmaand	213
Ik ga	215
De visscher	216
Enne	218
Drakenaren	220
Zonnenondergang	222
Het schrijwiel	223
Peren	225
Het hingstdier	227
Wit en zwart.	230
Casselkoeien	231
Oogentroost	233
Het manelicht	236
Zaaimaand	240
<i>Doce nos orare</i>	241
<i>Vigilate et orate</i>	242
De zaaidhede	244
Tranen	246
Goenavond	247
<i>Salix vitellina</i>	249
Schoone nacht	250
Avondrood	252
Nu of nooit	254
<i>Fiat lux</i>	256
De winden	258
De avondzonne	259
Avond	261
<i>Ego vigilabo</i>	263

Dat wilde ik weten	264
Slachtmaand	267
Jacht	269
Spaman	270
Het hazegrauw	271
Hoe zeere vallen ze af	273
Van den ouden boom	276
<i>Mater dolorosa</i>	279
Sterven	281
Het heldenspeur	282
Blootakker	284
<i>Mortis imago</i>	287
« <i>Mimosa</i> »	289
Wintermaand	293
Voorwinter	295
De regenbuie	297
Vertijloosheid	299
<i>In te speravi</i>	302
Het winterspook	305
Op krukken	308
<i>Memento homo</i>	312
Aanhang	315
Woorden, namen en zaken	342
Verbeteringen	426
Inhoud	427

